

REPUBLIKA HRVATSKA
PRIMORSKO-GORANSKA ŽUPANIJA
GRAD RIJEKA

Gradonačelnik

KLASA: 024-02/24-01/3
URBROJ: 2170-1-02-00-24-6
Rijeka, 11.1.2024.

Gradonačelnik je 11. siječnja 2024. godine donio sljedeći

z a k l j u č a k

1. Donosi se Odluka o imenovanju intendantice Hrvatskog narodnog kazališta Ivana pl. Zajca Rijeka.
2. Zadužuje se Upravni odjel za poslove Gradonačelnika, Gradskog vijeća i mjesnu samoupravu da tekst Odluke iz točke 1. ovog zaključka objavi u „Službenim novinama Grada Rijeka“.

GRADONAČELNIK

Marko Filipović
Marko FILIPOVIĆ

Dostaviti:

1. Upravni odjel za odgoj i obrazovanje, kulturu, sport i mlade, n/r Ive Erceg, Plamene Šarlije, i Anne Dumičić
2. Upravni odjel za poslove Gradonačelnika, Gradskog vijeća i mjesnu samoupravu, n/r Verene Lelas Turak i Vesne Jurković

Na temelju odredbe članka 18. stavka 4. Zakona o kazalištima („Narodne novine” broj 23/23) i članka 58. Statuta Grada Rijeke („Službene novine” Primorsko-goranske županije broj 24/09, 11/10 i 5/13 i „Službene novine Grada Rijeke” broj 7/14, 12/17, 9/18, 11/18 – pročišćeni tekst, 2/20 i 3/21) Gradonačelnik Grada Rijeke, 11. siječnja 2024. donio, je

ODLUKU
o imenovanju intendantice
Hrvatskog narodnog kazališta Ivana pl. Zajca Rijeka

I.

Imenuje se Dubravka Vrgoč za intendanticu Hrvatskog narodnog kazališta Ivana pl. Zajca Rijeka na vrijeme od 4 (četiri) godine.

II.

Imenovana će započeti s obavljanjem dužnosti počevši od 1. siječnja 2025. godine.

III.

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja, a objavit će se u „Službenim novinama Grada Rijeke”.

Obrazloženje

Intendantu Hrvatskog narodnog kazališta Ivana pl. Zajca Rijeka Marinu Blaževiću mandat završava dana 31. prosinca 2024. godine. Sukladno odredbama Zakona o kazalištima, natječaj raspisuje i provodi Kazališno vijeće najkasnije godinu dana prije isteka mandata intendanta.

Dana 3. studenog 2023. godine Kazališno vijeće donijelo je Odluku o raspisivanju natječaja za imenovanje intendanta/intendantice Hrvatskog narodnog kazališta Ivana pl. Zajca Rijeka za mandatno razdoblje od 2025. do 2028. godine.

U skladu s člankom 22. Statuta Hrvatskog narodnog kazališta Ivana pl. Zajca Rijeka natječaj je objavljen istovremeno u Novom listu i u „Narodnim novinama“ 15. studenog 2023. godine. Rok za prijavu kandidata je bio 30 (trideset) dana od dana objave natječaja.

Za intendanta/intendanticu Hrvatskog narodnog kazališta Ivana pl. Zajca Rijeka može biti imenovana osoba koja, uz opće uvjete za zasnivanje radnog odnosa, ispunjava sljedeće uvjete:

- završen preddiplomski i diplomski sveučilišni studij ili integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij društvenog, humanističkog ili umjetničkog smjera, kao i stečena visoka stručna sprema s područja društvenih ili humanističkih znanosti ili umjetničkog područja, sukladno propisima koji su bili na snazi prije stupanja na snagu Zakona o visokom obrazovanju i znanstvenoj djelatnosti,

- najmanje 5 (pet) godina radnog staža u kazališnoj djelatnosti ili 10 (deset) godina radnog iskustva u području kulture,

- afirmiranost na području kulture,

- znanje engleskog jezika.

Uz dokaze o ispunjavanju uvjeta iz javnog natječaja kandidat/kandidatkinja bili su dužni u prijavi priložiti četverogodišnji program rada Kazališta koji obvezno mora sadržavati financijski i kadrovski plan ostvarenja predloženog programa, a intendant/intendantica se imenuje na temelju predloženog četverogodišnjeg programa koji obvezno sadrži financijski i kadrovski plan ostvarenja predloženog programa na vrijeme od četiri godine.

U natječaju su bili navedeni dokazi koje su kandidati bili dužni dostaviti:

- životopis,

- dokaz o završenom studiju, odnosno stručnoj spremi (diploma u izvorniku ili ovjerena preslika),

- dokaz o radnom stažu u području kulture (ispis elektroničkog zapisa o radno pravnom statusu ili e-radna knjižica koja se vodi pri Hrvatskom zavodu za mirovinsko osiguranje), koji između ostalih podataka, mora sadržavati i podatke o poslodavcu, početku i prestanku osiguranja, stvarnoj i potrebnoj stručnoj spremi, radnom vremenu i trajanju staža osiguranja, kojim se dokazuje najmanje 5 godina radnog staža u kazališnoj djelatnosti ili

- dokaz o radnom iskustvu - potvrde poslodavca, preslike ugovora o radu, ugovora o djelu/autorskom djelu ili drugi odgovarajući dokaz koji sadrži vrstu poslova koju je kandidat obavljao, vrstu stručne spreme tih poslova i razdoblje u kojem je obavljao te poslove, a kojim se dokazuje najmanje 10 godina radnog iskustva u području kulture,

- dokaz o poznavanju engleskog jezika (preslika indeksa, potvrda, certifikat i sl., uz usmenu provjeru po potrebi).

Natječaj je bio otvoren 30 (trideset) dana računajući od dana objave odnosno od 16. studenog 2023. godine do 15. prosinca 2023. godine.

U predviđenom roku za primanje prijava pravodobno su zaprimljene ukupno 4 (četiri) prijave kandidata kako slijedi:

1. Michael Capasso
2. Dražen Sirišćević
3. Ana Vilenica
4. Dubravka Vrgoč.

Prijava kandidata Michaela Capassa nije sadržavala četverogodišnji program rada Kazališta, stoga ju u daljnjem postupku Kazališno vijeće nije razmatralo.

Kazališno vijeće je na sjednici održanoj dana 27. prosinca 2023. godine razmatralo prijave kandidata koji su zadovoljili uvjete natječaja te su dana 8. siječnja 2024. godine obavljeni razgovori s kandidatima kako slijedi:

1. Ana Vilenica
2. Dražen Sirišćević
3. Dubravka Vrgoč.

Nakon održanih razgovora s kandidatima te evaluacije pristiglih prijava, članovi Kazališnog vijeća su glasali o prijavama na natječaj kako slijedi:

- kandidatkinja Dubravka Vrgoč dobila je dva glasa članova Kazališnog vijeća,
- kandidat Dražen Sirišćević dobio je također dva glasa članova Kazališnog vijeća,
- jedan član Kazališnog vijeća ostao je suzdržan prilikom glasovanja.

Kazališno vijeće je istoga dana, 8. siječnja 2024. godine, donijelo Zaključak kojim je utvrđeno da su se glasovi članova Kazališnog vijeća ravnomjerno raspodijelili na dva kandidata slijedom čega nemaju prijedlog kandidata za imenovanje intendanta za mandatno razdoblje od 2025.-2028. godine. Sukladno Zakonu o kazalištima, predložili su Gradonačelniku Grada Rijeke da izvrši izbor između kandidatkinje Dubravke Vrgoč i kandidata Dražena Sirišćevića i donese odluku o imenovanju intendanta/intendantice Hrvatskog narodnog kazališta Ivana pl. Zajca Rijeka.

Člankom 18. stavkom 4. Zakona o kazalištima propisano je da intendanta nacionalnog kazališta na prijedlog kazališnog vijeća imenuje i razrješava izvršno tijelo osnivača. Slijedom navedenoga, po primitku Zaključka Kazališnog vijeća, Gradonačelnik je na temelju dostavljenih prijava odlučio kao u izreci ove Odluke.

Ponuđeni četverogodišnji program kandidatkinje Dubravke Vrgoč donosi progresivnu viziju razvoja Hrvatskog narodnog kazališta Ivana pl. Zajca Rijeka te pozicionira riječko kazalište u središnju mediteransku, time i europsku kazališnu kuću. Svojim programom Dubravka Vrgoč najavila je okupljanje renomiranih riječkih pisaca, glazbenika, likovnih umjetnika, arhitekata, dizajnera, izdavača, filozofa, sociologa, profesora koji bi, zajedno s kazališnim umjetnicima, promišljali razvoj kazališta i njegove estetske smjernice.

U praktičnom smislu ponuđeni program Dubravke Vrgoč anticipira suvremenost teatra, ali oslanja se i na tradiciju. Uz najave brojnih suradnji i povezivanja s drugim kazališnim kućama, specifično se u njenom programu izdvaja ideja predstavljanja lokalne dramske i glazbene literature te predstavljanje najmlađe generacije riječkih pisaca. Kazalište koje se širi izvan zgrade kazališta, inkluzivni procesi između kazališta i građana, povezivanje žanrova i različitih oblika umjetničkog izražavanja samo su neke od značajki njenog programa. Uz korištenje digitalnih platformi za streaming predstava, preko kazališta u riječkim kvartovima sve do niza koprodukcija, gostovanja, čine program koji je ponudila kvalitetno osmišljenim i izvedivim.

U programu Dubravke Vrgoč također se ističe perspektiva i veliki potencijal ansambala hrvatske i talijanske drame, riječko kazalište postaje regionalno operno središte uz konsolidiranje orkestra i naglašava se intenzivno ulaganje u odgoj novih generacija baletnog ansambla. Upravo takva sveobuhvatnost programa donosi viziju kvalitetnog budućeg rada Hrvatskog narodnog kazališta Ivana pl. Zajca Rijeka.

Kandidatkinja Dubravka Vrgoč magistra je komparativne književnosti i diplomirana dramaturginja. Bila je intendantica HNK u Zagrebu, predsjednica Europske kazališne konvencije, osnivačica je, umjetnička ravnateljica i selektorica Festivala svjetskog kazališta u Zagrebu. Dobitnica je brojnih nagrada i priznanja za svoj rad, a u njenom životopisu dug je niz autorskih projekata koje je osmislila i organizirala, kao što je dug i niz seminara, konferencija i stručnih skupova na kojima je sudjelovala.

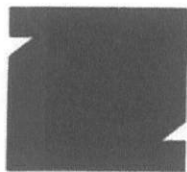
Slijedom naprijed navedenog, Gradonačelnik je odlučio kao u izreci ove Odluke.

UPUTA O PRAVNOM LIJEKU:

Protiv ove Odluke nije dopuštena žalba, ali se može podnijeti tužba Općinskom sudu u Rijeci u roku od 15 (petnaest) dana računajući od dana dostave ove Odluke.

KLASA: 024-02/24-01/3-3
URBROJ: 2170-1-02-00-24-7
Rijeka, 11. siječnja 2024.

Temeljem članka 5. Poslovnika o radu Kazališnog vijeća, Kazališno vijeće Hrvatskog narodnog kazališta Ivana pl. Zajca Rijeka, na sjednici dana 08.siječnja 2024.godine, donijelo je

ZAKLJUČAK

Kazališno vijeće glasovalo je na način da su se njihovi glasovi ravnomjerno tj. s istim brojem glasova, raspodijelili na dva kandidata te slijedom toga nemaju prijedlog kandidata za imenovanje intendanta za mandatno razdoblje od 2025. – 2028. godine.

Sukladno Zakonu o kazalištima predlaže se da Odluku o imenovanju Intendanta donese i izbor između gospođe Dubravke Vrgoč i gospodina Dražena Sirišćevića izvrši Gradonačelnik Grada Rijeke.

Ovaj Zaključak će se dostaviti Gradonačelniku Grada Rijeke.

Obrazloženje

Dana 03. studenog 2023.godine Kazališno vijeće donijelo je Odluku o raspisivanju natječaja za imenovanje intendanta/intendantice Hrvatskog narodnog kazališta Ivana pl. Zajca Rijeka.

U skladu s člankom 22. Statuta, natječaj je objavljen istovremeno u Novom listu i u Narodnim novinama, na dan 15.studenog 2023.godine.

U predviđenom roku za primanje prijave koji je počeo teći dana 16.studenog 2023.godine, a istekao dana 15. prosinca 2023. godine, zaprimljene su 4 (četiri) pravodobne prijave.

Prijave su dostavljene neotvorena članovima Kazališnog vijeća na konzultativnom sastanku dana 20.prosinca 2023.godine.

Prestupljeno je otvaranju prijave te je utvrđeno da su iste dostavili :

1. Michael Capasso
2. Dražen Sirišćević
3. Ana Vilenica
4. Dubravka Vrgoč.

Članovi Kazališnog vijeća pregledavaju dokumentaciju te utvrđuju da su sve prijave kompletne izuzev prijave Michaela Capassa, koja ne sadrži četverogodišnji program rada Kazališta, stoga se u daljnjem postupku navedena prijava neće razmatrati.

Kazališno vijeće na sjednici održanoj dana 27. prosinca 2023. godine razmatralo je pristigle molbe na natječaj za intendanta/intendanticu Hrvatskog narodnog kazališta Ivana pl. Zajca Rijeka, a dana 08. siječnja 2024.godine pozvani su kandidati koji udovoljavaju uvjetima natječaja na intervju, a to su:

1. Ana Vilenica
2. Dražen Sirišćević
3. Dubravka Vrgoč.

Nakon održanog intervjua članovi Kazališnog vijeća glasaju o prijedlogu kandidata za imenovanje intendanta na način kako slijedi:

Romeo Drucker daje glas za Dražena Sirišćevića, Branko Mijić daje glas za Dražena Sirišćevića, Krešimir Škunca je suzdržan, Manuela Paladin Šabanović daje glas za Dubravku Vrgoč, Aleksandar Mijatović daje glas za Dubravku Vrgoč.

**PREDSJEDNIK
KAZALIŠNOG VIJEĆA**

Aleksandar Mijatović

PRIMORSKO GORANSKA ŽUPANIJA
GRAD RIJEKA

Primljeno: 08.01.2024.	
Klasifikacijska oznaka: 611-01/24-01/4	Ustr. jed.: 0901
Redni broj pismena: 2170-1-09-01-24-2	Priloga:

Z A P I S N I K
60. (šesdesete) sjednice
Kazališnog vijeća Hrvatskog narodnog kazališta Ivana pl. Zajca Rijeka
Sjednica je održana 08. siječnja 2024. s početkom u 13,15 sati u prostorijama zgrade
HNK Ivana pl. Zajca Rijeka

Prisutni :
Branko Mijić, član Kazališnog vijeća
Aleksandar Mijatović, član Kazališnog vijeća
Manuela Paladin Šabanović, član Kazališnog vijeća
Krešimir Škunca, član Kazališnog vijeća
Romeo Drucker, član Kazališnog vijeća
Iva Erceg, javnost
Marin Blažević, intendant
Doris Šegulja, pravica kazališta (zapisničar)

Dnevni red

1. Usvajanje dnevnog reda
2. Usvajanje zapisnika 59. sjednice Kazališnog vijeća HNK Ivana pl. Zajca Rijeka
3. Donošenje odluke o prijedlogu imenovanja Intendanta HNK Ivana pl. Zajca Rijeka za razdoblje od 2025. godine do 2028. godine
4. Donošenje Pravilnika o provedbi postupka revizije umjetničkog djelovanja i doprinosa
5. Donošenje Plana nabave HNK Ivana pl. Zajca Rijeka za 2024.godinu
6. Davanje suglasnosti za sklapanje ugovora s TD Energo d.o.o. Rijeka za opskrbu toplinskom energijom
7. Davanje suglasnosti za umjetnički rad izvan kazališta Intendantu HNK Ivana pl. Zajca Rijeka
8. Davanje suglasnosti za sklapanje autorskog ugovora radi realizacije opernog projekta ELEKTRA s dirigentom Myron Michailidis
9. Davanje suglasnosti za sklapanje autorskog ugovora radi realizacije opernog projekta ELEKTRA s solisticom Maidom Hundeling
10. Razno

ZAPISNIK

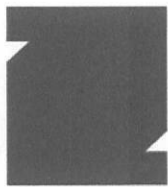
Sjednicu saziva i vodi predsjednik Kazališnog vijeća HNK Ivana pl. Zajca Rijeka Aleksandar Mijatović. Utvrđuje kako postoji kvorum i kako na sjednici prisustvuje potreban broj članova Vijeća za donošenje pravovaljanih odluka, odnosno najmanje predsjednik i dva člana .
Sjednici se nakon 3 (treće) točke dnevnog reda pridružuje Intendant.
Prelazi se na dnevni red.

Ad1.) Usvajanje dnevnog reda

Dnevni red jednoglasno je prihvaćen.

PRIMORSKO GORANSKA ŽUPANIJA
GRAD RIJEKA

Primljeno: 10.01.2024.	
Klasifikacijska oznaka: 611-01/24-01/4	Ustr. jed.: 0901
Redni broj pismena: 2170-1-09-01-24-8	Priloga:

HRVATSKO
NARODNO
KAZALIŠTE
**IVANA PL.
ZAJCA**
RIJEKA

KAZALIŠNO VIJEĆE
HRVATSKOG NARODNOG KAZALIŠTA IVANA pl. ZAJCA
RIJEKA
Članovi: Branko Mijić, Aleksandar Mijatović,
Romeo Drucker, Krešimir Škunca i Manuela
Paladin Šabanović
Mandat Kazališnog vijeća traje od 27.12.2019. do 27.01.2024.
Sjednica prema redosljedu održavanja: 60.

Ad 2.) Usvajanje zapisnika s 59. sjednice Kazališnog vijeća HNK Ivana pl. Zajca Rijeka

Kazališno vijeće jednoglasno usvajaju predmetni zapisnik.

Ad 3.) Donošenje odluke o prijedlogu imenovanja Intendanta HNK Ivana pl. Zajca Rijeka za razdoblje od 2025. godine do 2028. godine.

Članovi Kazališnog vijeća donose Zaključak koji glasi:

Kazališno vijeće glasovalo je na način da su se njihovi glasovi ravnomjerno tj. s istim brojem glasova, raspodijelili na dva kandidata te slijedom toga nemaju prijedlog kandidata za imenovanje intendanta za mandatno razdoblje od 2025. – 2028. godine.

Sukladno Zakonu o kazalištima predlaže se da Odluku o imenovanju Intendanta donese i izbor između gospođe Dubravke Vrgoč i gospodina Dražena Sirišćevića izvrši Gradonačelnik Grada Rijeke.

Zaključak će se uz obrazloženje dostaviti Gradonačelniku Grada Rijeke.

Obrazloženje

Dana 03. studenog 2023.godine Kazališno vijeće donijelo je Odluku o raspisivanju natječaja za imenovanje intendanta/intendantice Hrvatskog narodnog kazališta Ivana pl. Zajca Rijeka.

U skladu s člankom 22. Statuta, natječaj je objavljen istovremeno u Novom listu i u Narodnim novinama, na dan 15.studenog 2023.godine.

U predviđenom roku za primanje prijave koji je počeo teći dana 16.studenog 2023.godine, a istekao dana 15. prosinca 2023. godine, zaprimljene su 4 (četiri) pravodobne prijave.

Prijave su dostavljene neotvorena članovima Kazališnog vijeća na konzultativnom sastanku dana 20.prosinca 2023.godine.

Prestupljeno je otvaranju prijave te je utvrđeno da su iste dostavili :

1. Michael Capasso
2. Dražen Sirišćević
3. Ana Vilenica
4. Dubravka Vrgoč.

Članovi Kazališnog vijeća pregledavaju dokumentaciju te utvrđuju da su sve prijave kompletne izuzev prijave Michaela Capassa, koja ne sadrži četverogodišnji program rada Kazališta, stoga se u daljnjem postupku navedena prijava neće razmatrati.

Kazališno vijeće na sjednici održanoj dana 27. prosinca 2023. godine razmatralo je pristigle molbe na natječaj za intendanta/intendanticu Hrvatskog narodnog kazališta Ivana pl. Zajca Rijeka, a dana 08. siječnja 2024.godine pozvani su kandidati koji udovoljavaju uvjetima natječaja na intervju, a to su:

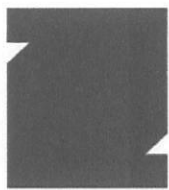
1. Ana Vilenica
2. Dražen Sirišćević
3. Dubravka Vrgoč.

Nakon održanog intervjua članovi Kazališnog vijeća glasaju o prijedlogu kandidata za imenovanje intendanta na način kako slijedi:

Romeo Drucker daje glas za Dražena Sirišćevića, Branko Mijić daje glas za Dražena Sirišćevića, Krešimir Škunca je suzdržan, Manuela Paladin Šabanović daje glas za Dubravku Vrgoč, Aleksandar Mijatović daje glas za Dubravku Vrgoč.

Nakon donošenja Zaključka, sjednicu napuštaju predsjednik Kazališnog vijeća Aleksandra Mijatović i Iva Erceg.

Sjednicom predsjedava zamjenica predsjednika Kazališnog vijeća Manuela Paladin Šabanović.

HRVATSKO
NARODNO
KAZALIŠTE
**IVANA PL.
ZAJCA**
RIJEKA

KAZALIŠNO VIJEĆE
HRVATSKOG NARODNOG KAZALIŠTA IVANA pl. ZAJCA
RIJEKA
Članovi: Branko Mijić, Aleksandar Mijatović,
Romeo Drucker, Krešimir Škunca i Manuela
Paladin Šabanović
Mandat Kazališnog vijeća traje od 27.12.2019. do 27.01.2024.
Sjednica prema redoslijedu održavanja: 60.

Pojedinačna mišljenja (kao prilog Zaključku) iznose se citirajući navode članova Kazališnog vijeća.

Predsjednik Kazališnog vijeća Aleksandar Mijatović navodi:

"Sva tri kandidata Dražen Sirišćević, Ana Vilenica i Dubravka Vrgoč u prijedlozima njihovih programa do-
sežu umjetničke i upravljačke potrebne kriterije, dostojne renomea kazališne kuće za čiju se intendanturu
natječu. Svo troje kandidata svjesno je dosadašnjih dosega Zajca te su izložili umjetničke i upravljačke vizije
kako zadržati i unaprijediti postojeće dosege ove nacionalne kazališne kuće. Osobito su se istaknule prijave
kandidata Sirišćević i Vrgoč. Od njih dvoje dajem svoj glas kandidatkinji Dubravki Vrgoč, uvjeren iz njezinog
prijedloga programa i intervju a da bi bila intendantica koja bi HNK Ivanu pl. Zajcu donijela novi umjetnički i
poslovni zamah.

Kandidatkinja Dubravka Vrgoč svoju kandidaturu ističe i obrazlaže u dva dokumenta Programske i poslovne
smjernice Hrvatskog narodnog kazališta Ivana pl. Zajca Rijeka u razdoblju od 2025. do 2028. godine (dalje
Programske) i Prijedlog financijskog i kadrovskog plana Hrvatskog narodnog kazališta Ivana pl. Zajca Rijeka
od 2025. do 2028. godine (dalje Prijedlog).

Programske sadrže elaborat u kojem se kandidatkinja osvrće na regionalno i Europsko okruženje, izlaže mo-
del financijske stabilnosti ustanove te to potkrepljuje svojim dosadašnjim iskustvima u vođenju kazališnih kuća,
u čemu se ističu dva mandata na mjestu intendantice zagrebačkog HNK-a. Kandidatkinja naglašava rad na
internacionalizaciji Zajca te razvoju novih oblika financijske održivosti riječke nacionalne kazališne kuće.

U programskim smjernicama kandidatkinja iznosi ambiciozan projekt otvaranja i širenja teatra izvan granica
zgrade, jačanje dijaloga između kazališta i neposrednog okruženja grada. Kandidatkinja predlaže izazovne
nove programske orijentacije u kojima bi se problematiziralo aktualno miješanje visoke i niske kulture. Kandi-
datkinja predlaže uz tradicionalne repertoarne programe koji se odvijaju u kazališnoj zgradi digitalizaciju redov-
nog programa, aktiviranje fizičkog prostora kazališta za dodatan program. Ambiciozno je razrađen plan izla-
ska iz kazališne kuće, gostovanja i koprodukcija, suradnja s hrvatskim i inozemnim kazališnim kućama i fes-
tivalima te umjetničkim akademijama.

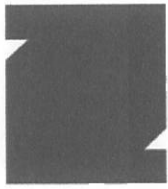
Naglašavam pomno razrađen plan razvoja publike koji obuhvaća povećanje broja publike, produbljivanje veza
s postojećom publikom i njezinu diverzifikaciju. Program kandidatkinje inovativan je u segmentu prijeko potre-
bnog razvoja ansambla Zajca te namjeri uvođenja koncepcije održivog kazališta.

Prijedlog repertoara je atraktivan, na najvišoj razini, a u dijelu opere i osobito koncertnom segmentu pomalo
ekstravagantan i bit će izazov provedba ovih naslova. Uz oba dramska ansambla, kandidatkinja je koncentri-
rana na razvoj baleta. Trenutni dosezi baleta zahtijevaju kontinuitet i održavanje dosegnute razine umjetničke
izvedbe, na što se kandidatkinja posebno fokusira. Hrvatska drama iziskuje revitalizaciju, umjetničku, reperto-
arnu i kadrovsku te se kandidatkinja u prijedlogu programa time pažljivo bavi. Uz umjetničku re-viziju hrvatske
drame, Vrgoč se posebno osvrnula na repertoarnu i organizacijsku rehabilitaciju ovog ansambla Zajca. Riječka
publika, koja je uvijek tražila mjeru između tradicionalnog i avangardnog, zacijelo bi mogla uživati u najavi
kandidatkinje Vrgoč da će se drama vratiti klasičnim formama prikazivanja, uz daljnji razvoj suvremene dekon-
strukcije priče, žanra, karaktera, prostora dramske izvedbe. Veseli i sa zanimanjem bi se pratila dramaturgija
romana istaknutih riječkih književnika, što je dijelom nastavak ranijih iskoraka Hrvatske drame Zajca a dijelom
uvođenje novih naslova.

Kandidatkinja je iznijela viziju razvoja Riječkih ljetnih noći, Zajčevih dana i uvođenja Filozofskog teatra.

Ambiciozan prijedlog programa dobro je utemeljen u kadrovskom i financijskom planu obrazloženom u Prijed-
logu. Financijski, podupire se usmjerenost na jačanje vlastitih sredstava kazališne kuće i njihovo ulaganje u
kadrove, osobito u tehniku i prostor. Treba podržati usmjerenost kandidatkinje na privlačenje sredstava iz
Europskih fondova. U kadrovskom dijelu kandidatkinja planira reorganizaciju i bolje korištenje postojećih za-
poslenika na svim vrstama radnih mjesta te najavljuje sustav stimuliranja rada.

Na intervjuu sam kandidatkinji Dubravki Vrgoč skrenuo pozornost na lapsuse koji unekoliko zasjenjuju ambi-
cioznost njezine prijave: na 43. stranici Programskih navodi se sintagma „očekivanja splitske publike“ iako se
kroz cijeli tekst spominje atribut 'riječki', razumljivo, ovo je prijava na mjesto intendantanta HNK Ivana pl. Zajca
Rijeka, kroz cijeli tekst koristi se 'Hrvatsko narodno kazalište „Ivana pl. Zajca“' iako to nije službeni naziv ove
kazališne kuće, na stranici 20 Programskih spominje se riječki književnik Nikola Kamov, iako je zasigurno riječ
o njegovom bratu Nikoli Poliću.

HRVATSKO
NARODNO
KAZALIŠTE
**IVANA PL.
ZAJCA**
RIJEKA

KAZALIŠNO VIJEĆE
HRVATSKOG NARODNOG KAZALIŠTA IVANA pl. ZAJCA
RIJEKA
Članovi: Branko Mijić, Aleksandar Mijatović,
Romeo Drucker, Krešimir Škunca i Manuela
Paladin Šabanović
Mandat Kazališnog vijeća traje od 27.12.2019. do 27.01.2024.
Sjednica prema redosljedu održavanja: 60.

S obzirom na sve to, ali – naglašavam – i unatoč nekim propustima u tekstu prijedloga programa, glasam za kandidatkinju Dubravku Vrgoč kao intendanticu HNK Ivana pl. Zajca Rijeka u mandatnom razdoblju od 2025. do 2028."

Zamjenica predsjednika Kazališnog vijeća Manuela Paladin Šabanović navodi:

„Kandidatkinja Dubravka Vrgoč, istaknula se izuzetno kvalitetnim kazališnim programom, koji pokazuje uravnotežen pristup između progresivnog promišljanja kazališta i klasičnog repertoara, vodeći pritom računa i o odličnoj zastupljenosti predstava za djecu i mlade u svim umjetničkim granama. Za realizaciju programa predlaže vrsne redatelje, dirigente i koreografe te naslove, što predstavlja jasan pokazatelj namjeravane kvalitete sadržaja, za široki spektar publike. U programskom planu stavlja naglasak na veću vidljivost i prepoznatljivost našeg Kazališta kroz snažno povezivanje s teatrima i festivalima kako u regiji tako i u Europi, što predstavlja još jedan izrazito važan aspekt uspješnosti kazališta koji osim zadovoljne publike, može vratiti neophodnu motivaciju svim umjetničkim ansamblima Kazališta, a pogotovo ansamblu Hrvatske drame koji je već duže vremena zapostavljen te ansamblu Baleta kojemu je potreban stilski raznovrsniji program. Konkretno, u smislu dramskog programa, uključivanje mladih talentiranih umjetnika te istaknutih lokalnih (riječkih) autora, odnosno autorica, u kombinaciji sa već proslavljenim kazališnim imenima, pristup je koji bi u pogledu drame, koja komunicira sa najširim slojem publike, omogućio dodatni razvoj i vidljivost dramskog segmenta kazališta. Uz sadržajan, dobro razrađen i raznolik program, kandidatkinja Dubravka Vrgoč posjeduje dokazane kompetencije koje mogu pozitivno doprinjeti poslovanju kazališta, kvaliteti predstava a time i povećanju broja zadovoljnih posjetitelja kazališta.“

Član Kazališnog vijeća Romeo Drucker navodi:

Kazališno vijeće HNK Ivana pl. Zajca u Rijeci

Natječaj za intendantica/intendanticu HNK Ivana pl. Zajca u Rijeci za mandat 2024/2028

Mišljenje člana KV Romea Druckera o prijavama zapisano 26.12.2023 i poslano mailom predsjedniku KV g. Aleksandru Mijatoviću.

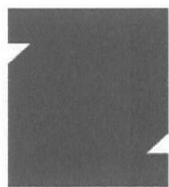
Isto je bilo pročitano na sjednici KV dana 27.12.2023 te evidentirano kao glas za kandidata Dražena Sirišćevića.

Kandidat: Ana Vilenica

Bez sumnje se radi o ambicioznoj i kvalitetnoj osobi sa puno ideja. Prijava zrači eruptivnom energijom koja najavljuje »veliki reset« odnosno revolucionarni način vođenja ustanove. Sama kandidatkinja se na samom početku deklarira kao osoba koja voli ići »glavom kroz zid«. Povijest nas ipak uči da principi »evolucije« polučuju bolje i dugoročnije rezultate za razliku od »revolucije« koja u pravilu »jede svoju djecu«. Oprezan sam i skeptičan do najave ovako vehementnih i samouvjerenih radikalnih zahvata u vođenju kompleksne i specifične umjetničke ustanove koja je u Rijeci, Hrvatskoj i šire još specifičnija, kompleksnija i osjetljivija s obzirom na to da pod istim krovom organizira i njeguje suživot više umjetničkih grana. U nastavku kandidatkinja nabroja popis svojih planiranih »reset« zahvata koji u biti niti ne predstavljaju neku bitnu novost. Svi dosadašnji intendantici uključujući aktualnog rade upravo to što gđa. Vilenica nabroja kao novost odnosno »reset«. Financijsko poslovanje je silom (ne)prilika racionalno a pogotovo nakon enormnog duga – ostavštine prijašnje intendantice protiv koje još uvijek teče sudski postupak. Odnosi u kolektivu su kompleksna tem koje se ne rješava »resetom«, mediji su postali žutilo i morali bi najprije sami sebe resetirati da bi se s njima uspostavio normalan kontakt, odnosi s publikom su dobri i ne vidim potrebe za resetom nekoga tko sa zanimanjem prati kulturna zbivanja. Sa Osnivačem u svakom slučaju postoji permanentan dialog po svim pitanjima – poželjniji bi bio »reset« politike na što niti jedan intendant nema i ne može imati utjecaja.

U svojim bronamjernim idejama gđa. Vilenica mjestimično gubi kontakt sa realnim okolnostima te pokazuje nedostatak znanja i iskustva u rukovođenju bilo kakvim, a pogotovo tako velikim i složenom sustavom kao što je HNK u Rijeci. Kandidatkinja uglavnom iznosi jako puno elemenata iz kategorije »što« a da pri tome ne navodi »kako« odnosno ne konkretizira načine na koje bi se sve to praktično moglo realizirati. U tom smislu ocjenjujem da se radi o popisu dobrih želja. Mnoge od navedenih ideja niti nisu nove, druge se već provode a za neke se već pokazalo, da su iz objektivnih razloga (p)ostale neizvedive. Programski prijedlozi su nepotpuni. Kadrovski prijedlog suradnika me nije uvjerio u opravdanost izbora.

P.S. Moja preporuka bi bila da gospođa Ana Vilenica i dalje zadrži svoj ambiciozni polet i energiju te ih u aktualnoj funkciji ravnateljice Hrvatske drame usmjeri u realizaciju barem dijela svojih ideja i želja.

Kandidat: Dubravka Vrgoč

Gospođa Dubravka Vrgoč je teoretski dobro potkovana kandidatkinja. Njena prijava spada više u sferu proučavanja povijesnih teatrološko-teoretskih tema primjerenijih za skriptu na ADU nego za prijavu na mjesto intendanta/intendantice nacionalnog kazališta. Prikladnija bi bila i za izlaganje na strukovnim kongresima čemu se je, sudeći po biografskim podacima, gospođa Vrgoč većim dijelom svoje profesionalne karijere i posvetila. Prijava je zbog obilja teoretskog materijala, suvišnog dociranja i citiranja, preopterećena i nepregledna. Uspoređujući aktualnu prijavu sa nekim drugim, sličnim tekstovima primjećujem da se radi o prigodno aktualiziranim copy/paste šablonama. Neka razmišljanja su me posebno zasmetala zato se na njih želim kritički osvrnuti.

U uvodnom izlaganju *Programskih i poslovnih smjernica HNK...* (str.2, drugi pasus) kandidatkinja navodi kako je aktualni model organizacije kazališta kao stalne institucije, u europskoj praksi **prevladan**. Takva razmišljanja bi, provedu li se u praksu, mogla rezultirati raspadom aktualnog modela institucije te možda čak i transformacijom u takozvani »*teatro stagione*« koji djeluje na principu ugovornog angažiranja umjetnika po pojedinim projektima.

U nastavku teksta (str.9) kandidatkinja u neku ruku i konkretno najavljuje »*teatro stagione*«. U svojim promišljanjima o svekolikim razmjenama u potpunosti gubi kontakt sa realnošću administrativno navodeći ogroman broj imena svih mogućih (njoj poznatih) kazališnih institucija i festivala a kulminacija tih ideja je moguća razmjena »glumaca, dramaturga, pjevača, plesača, članova orkestra i zbora te (čak i) tehničkog osoblja« čime bi se posljedično HNK-u Ivana pl. Zajca oduzeli temeljni atributi »*Hrvatskog i narodnog*«. Apsolutno kontradiktorno je po jednoj strani govoriti o prevladanom modelu stalne institucije i opsežnim razmjenama te istovremeno objašnjavati kako je (str. 35 cit.): »...*osnovna pretpostavka za kvalitetno funkcioniranje, kvalitetan rad i daljnje napredovanje stalnost orkestra što znači minimalnu fluktuaciju glazbenika...*« Iako se tu kandidatkinja referira samo na orkestar, princip **stalnosti i stabilnosti** je *conditio sine qua non* za cijeli umjetnički korpus nacionalne kazališne kuće.

U nastavku kandidatkinja predlaže programske i operativne modele koji nisu novi i u Rijeci su već bili aplicirani ili se još uvijek manje ili više uspješno provode. Razmišljanja o orkestru su opća i paušalna a neke su tvrdnje pogrešne. Predloženi operni repertoar nije u cijelosti promišljen, neka djela su već bila izvođena (Manon Lescaut 2012 a ne 1934 kao što je krivo navedeno u komentaru) a neka pak predložena djela zahtijevaju preveliki sastav orkestra te premašuju skućene prostorske mogućnosti orkestralne rupe (Debussy, Bernstein).

Popis nabrojanih simfonijskih djela je paušalan i nepovezan. Kod planiranja koncertnih programa potrebno je imati barem neki minimalni koncept – dramaturgiju – okosnicu – poveznice. Izostavljene su dvije velike obljetnice oko kojih bi trebalo dobro osmisliti nekoliko programskih cjelina a to su: Mozart – 270 obljetnica rođenja (1756 – 2026) i Beethoven – 200 obljetnica smrti (1827 – 2027) što je svakako prilika za povezivanje sa nekim evropskim glazbenim institucijama. Neka djela su bila već više puta izvođena, neka djela zahtijevaju ogroman sastav i angažiranje većeg broja dodatnih glazbenika.

P.S. Čitajući prijavu gđe. Dubravke Vrgoč dobio sam utisak da se kandidatkinja nakon zagrebačkog neugodnog iskustva grčevito bori za položaj intendantice HNK Ivana pl. Zajca u Rijeci.

Kandidat: Dražen Sirišćević

Gospodin Dražen Sirišćević je praktično rođen u riječkom kazalištu s obzirom da je kao sin proslavljene primadone Nade Sirišćević, od malih nogu upoznao svaki njegov kutak.*

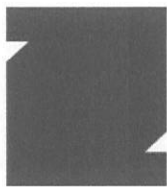
Kandidat očigledno vrlo dobro poznaje realnu problematiku riječkog teatra, zato su njegove ideje jasne, smirene, realne i vjerodostojne. Prijava nije opterećena fantaziranjem, teoretiziranjem i idealiziranjem. Kandidat rješavanju problema pristupa jasno, konkretno i neposredno. U pravu je kada tvrdi da »*Budućnost ne leži izvan ljudi koji jesu kazalište nego u njima samima*«. To je ključ i dobra polazna točka za vođenje kazališta. Uočljivo je da g. Sirišćević planira zadržati sve dobro što je do sada postignuto te isto nadgraditi nekim svojim novim kreativnim i organizacijskim idejama.

Pozdravljam i podržavam takav kontinuitet pošto se uklapa u principe evolutivnog vođenja ustanove i rješavanja problema. Svojim pisanjem gospodin Sirišćević pokazuje da je zrela, stabilna i iskusna ličnost svjesna odgovornosti vođenja kazališne ustanove i da na poziciji intendanta nema namjeru eksperimentirati. Ne želim i nije potrebno citirati i analizirati pojedine programske sklopove pošto smatram da su u cijelosti osmišljeni, uravnoteženi i realni te se s njima slažem.

* *Osobno dijelim jednako iskustvo (što niti nije bitno za ovaj natječaj) kao sin jednog od osnivača poslijeratnog kazališta, koncertnog majstora Iga Druckera koji je davne 1946 zajedno sa Lovrom Matačićem i Borisom Papandopolom pokrenuo prve poslijeratne umjetničke aktivnosti u našem kulturnom hramu.*

GENERALNO:

Nisam kompetentan da ocjenjujem i sudim o financijskim i kadrovskim elementima predloženih prijava. Općenito mi je poznato da su financije određene proračunom osnivača i države te su kao takve kod

HRVATSKO
NARODNO
KAZALIŠTE
**IVANA PL.
ZAJCA**
RIJEKA

KAZALIŠNO VIJEĆE
HRVATSKOG NARODNOG KAZALIŠTA IVANA pl. ZAJCA
RIJEKA
Članovi: Branko Mijić, Aleksandar Mijatović,
Romeo Drucker, Krešimir Škunca i Manuela
Paladin Šabanović
Mandat Kazališnog vijeća traje od 27.12.2019. do 27.01.2024.
Sjednica prema redoslijedu održavanja: 60.

svih uprava predmet permanentnog nezadovoljstva i pregovaranja. Svi ostali mogući financijski izvori su nesigurni i nestabilni (sponzori, EU fondovi, donacije) pa ih je zato vrlo teško sa sigurnošću planirati a kamoli u prijavama obećavati. Kadrovska politika posljedično je vezana na financije a realizacija definirana natječajima i audicijama.

ZAKLJUČAK:

Za intendanta HNK Ivana pl. Zajca u Rijeci u mandatnom razdoblju 2024/2028 predlažem gospodina Dražena Sirišćevića.

Romeo Drucker

Nakon sjednice Kazališnog vijeća održane dana 8.1.2024 te objave rezultata iz koje proizlazi da su dva glasa bila dodijeljena kandidatici Dubravki Vrgoč, dva kandidatu Draženu Sirišćeviću te je jedan ostao suzdržan, nadopunjujem svoje već izraženo mišljenje i objavljujem sljedeći

ZAKLJUČAK:

Povodom održanih intervjua sa kandidatima mogu sa zadovoljstvom izjaviti da je moje prethodno izraženo mišljenje dobilo dodatnu potvrdu o pravilnosti izbora i prijedloga.

Kandidate gđe. Ana Vilenica i Dubravka Vrgoč svojim su nastupom potvrdile, da imaju vrlo nepreglednu, nekonsistentnu i nerealnu viziju o načinu vođenja HNK Ivana pl. Zajca u Rijeci. S obzirom da obe proizlaze iz dramske kazališne sfere, jedna kao dramaturginja a druga kao glumica, pokazale su parcijalan pristup fokusirajući se isključivo na problem drame dok su ostala područja – baletno, operno, simfonijsko i talijanska drama ostala nedorečena. Naslovi i programi su navedeni paušalno i bez nekog osmišljenog koncepta. U njihovim izlaganjima je prečesto bilo izrečeno: *»ako....bi trebalo«*.

Čuli smo puno obećanja a malo konkretnih rješenja.

Većinu problema su obuhvatile parcijalno i nisu pružile cjelovitu viziju vođenja HNK Ivana pl. Zajca.

Kandidat Dražen Sirišćević je u svojem intervjuu nadgradio predloženi program, dopunio neke elemente koji nedostaju te pružio jasnu, realnu, vjerodostojnu, konstruktivnu i kreativnu viziju programa i organizacije cjelokupnog višegodišnjeg projekta intendature u HNK Ivana pl. Zajca. Evidentno je bilo da je g. Sirišćević iskusan i pouzdan kandidat sa velikim znanjem koje pokriva cjelokupnu djelatnost riječke kazališne kuće.

Kao eklatantan dokaz i primjer njegovih sposobnosti su i dva nedavno najavljena koncerta velikog pijaniste Ive Pogorelića koja su bila rasprodana u tjedan dana četiri mjeseca unaprijed! Jednako važan iskorak u programskom planiranju je najava realizacije Prstena Nibelunga koja bi se upisala u povijest s obzirom da do sada nijedno kazalište u Hrvatskoj nije izvelo to Wagnerovo remek djelo u cjelini. Najavljena i pismom namjere potvrđena suradnja sa Festivalom Ljubljana i njegovim direktorom Darkom Brlekom bila bi zlatni ključ koji jednim potezom otvara vrata riječkom teatru na svjetsku scenu.

Sve su to aduti koje se ne bi smjelo previdjeti i propustiti.

Dražen Sirišćević je u ovoj konstelaciji apsolutno jedini i najbolji kandidat za intendanta HNK Ivana pl. Zajca u Rijeci. Njegovim ne izborom učinio bi se propust što bi za daljnji razvoj kulture u Rijeci značilo veliki gubitak i sigurnu dugogodišnju stagnaciju.

Apeliram na kvalitetnu odluku gospodina Gradonačelnika temeljenu na stručnim argumentima.

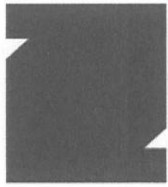
Sa štovanjem,
Romeo Drucker

Član Kazališnog vijeća Krešimir Škunca navodi:

"Poštovani, ovim putem, a vama na uvid, prilažem obrazloženje svoje odluke, odnosno, odluke o glasovanju prilikom odabira kandidata koji su pristupili natječaju za intendanta HNK Ivana pl. Zajca, Rijeka.

Kao što ste i sami upoznati, odabir kandidata odvijao se u dva djela. U prvom djelu, zajedno s kolegama vijećnicima pregledavale su se pristigle prijave. Nakon pregleda pristiglih prijavi i otvaranja istih, utvrdili smo kako od četiri pristigle prijave zadane kriterije zadovoljavaju tri.

Riječ je o prijavama gospođe Ane Vilenice, gospođe Dubravke Vrgoč i gospodina Dražena Sirišćevića.

U dogovoru s predsjednikom Kazališnog vijeća, gospodinom Aleksandrom Mijatovićem, određen je rok unutar kojeg će svaki od članova Vijeća iščitati pristigle prijave. Nakon iščitavanja pristiglih prijavi, svi članovi Kazališnog vijeća predsjedniku su poslali mišljenja vezana za iste. Ovim putem u privitku vam prilažem svoje mišljenje.

U drugom djelu, a kako bi se izbor kandidata za intendanta održao u što objektivnijim uvjetima, Kazališno vijeće odlučilo je istima pružiti priliku i putem intervjua.

Prilikom intervjua održanog 8.1.2024. godine, vijećnici su imali priliku kandidatima postaviti pitanja vezana uz program, plan i rad Kazališta u razdoblju od 2025-2028. godine.

Kao što je i vidljivo u prvotnom mišljenju vezanom uz pročitane prijave svih kandidata moram naglasiti kako mi je najbolje dojmove ostavila upravo prijava gospođe Ane Vilenice.

Međutim, nakon održanog intervjua, gospođa Vilenica nije me uvjerila kako je spremna na preuzimanje funkcije intendanta. Također, moram naglasiti kako me niti preostali kandidati, gospođa Dubravka Vrgoč i gospodin Dražen Sirišćević, nisu uspjeli uvjeriti u isto.

Sve pristigle prijave sadržavale su pozitivne ideje, mišljenja i rješenja ali i brojne mane te nedorečenosti o smjeru kretanja naše kazališne kuće u nadolazećem vremenskom razdoblju.

Kako sam u Kazališno vijeće odabran u svojstvu predstavnika svih kazališnih umjetnika, a samim time i upoznat sa mišljenjem baze koju predstavljam, prilikom glasovanja odlučio sam ostati suzdržan.

Smatram kako naše kazalište, uzevši u obzir sposobne i vrijedne zaposlenike te renome i dugogodišnju tradiciju uspješnosti djelovanja u Hrvatskoj ali i šire, ipak zaslužuje intendanticu ili intendanta koji će biti u mogućnosti ranije navedene kvalitete kanalizirati na ispravan, transparentan i učinkovit način."

Mišljenje o kandidatima prijavljenima na natječaj za intendanta HNK Ivana pl. Zajca, Rijeka

1. Dubravka Vrgoč

A. Prijedlog financijskog i kadrovske plana

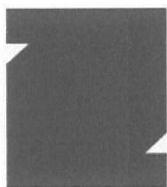
- Nedovoljno poznavanje mobilnosti publike u okolici grada Rijeke. Javni prijevoz grada Rijeke oslanja se isključivo na prijevoz autobusom. Jedina alternativa je taksi.
- Pozdravljam plan poslovanja, pogotovo unaprijeđenje sustava upravljanja. Isto se odnosi i na plan unutar kadrovske okvira, ideje razvoja ansambala i tehnike.
- Financijski plan potrebno je bolje pojasniti.

B. Programske i poslovne smjernice HNK

- Previše toretiziranja, a premalo konkretnih rješenja.
- Potrebno je pojašnjenje o kulturnim potrebama vlastite sredine.
- Smatram kako je u ovom trenutku pretjerano Rijeku spominjati u kontekstu "važnog turističkog središta" kroz koje tijekom godine prođu milijuni turista. Rijeka je grad bogate industrijske i kulturne baštine, ali i grad koji je tek u povojima ozbiljnijeg turističkog razvoja stoga su ranije navedene brojke u najmanju ruku upitne.
- Obujam plana razvoja publike prevelik je za grad veličine Rijeke.
- Programski plan koji se predlaže preopširan je obzirom na trenutni broj zaposlenika.
- Na stranici 43. po pitanju razvoja drame potkrao se tipfeler "očekivanja splitske publike" stoga sam dojma kako je autorica programskim i poslovnim smjernicama HNK pristupila na preopćenit način.
- Smatram kako je potrebno usmjeriti pozornost na prethodno zaposlenje kandidatkinje, te ukazati na peticiju koju je protiv nje potpisalo preko 400 eminentnih umjetnika raznih branši što dovodi do pitanja kredibiliteta iste.

2. Dražen Sirišćević

- Pozdravljam pristup kandidata, a koji je uvjetovan posebnostima grada Rijeke i mentalitetom ljudi koji žive na ovom području.
- Pozitivan je pristup zaposlenicima kazališta, osobito u međuljudskim odnosima.
- Sviđaju mi se ideje revitalizacije formi poput Zajčevih dana, Riječkih ljetnih noći itd.
- Nedovoljno definiran razvoj publike.
- Nedostatno objašnjen plan promidžbe bez jasne definicije i izvora financiranja.

- Nedefiniran smjer razvoja drame.
- Dobar odabir opernog programa.
- Plan razvoja opernog ansambla je nepostojeći.
- Odsutnost bilo kakvog dugoročnog plana vezanog za ulaganje u kazalište i razvoj svih ansambala.
- Smjer kretanja i razvoja kazališta je neodređen.

3. Ana Vilenica

- Objektivna po pitanju trenutnog stanja, ne samo u kazalištu već i u gradu Rijeci.
- Pozdravljam prijedlog namjene Exportdrva i obnovu kazališne kuće.
- Dobro uočeni nedostaci te jasno razrađene smjernice kretanja kazališta u iduće 4 godine.
- Jedina je kandidatkinja koja je u financijskom planu ukazala na netransparentnost distribucije sredstava.
- Pozdravljam racionalizaciju troškova i pažnju usmjerenu prema dobrobiti zaposlenika i radnih uvjeta.
- Kadrovski plan nije jasno razrađen, a tabele na stranici 43. i 44. su nerazumljive – nisu jasno vidljive.
- Pozdravljam revitalizaciju programa poput Riječkih ljetnih noći, dana Sv. Vida itd.
- Realno sagledane mogućnosti svih ansambala uz dodatak zanimljivog programa koji je u skladu s trenutnim mogućnostima istih.
- Jedina je od kandidata koja navodi imena ravnatelja odnosno suradnika. (osim šefa tehnike)
- Smatram kako je prijava ove kandidatkinje naizbalansiranija te najobjektivnije sagledava situaciju u kojoj se trenutno nalazi kazalište, zaposlenici ali i publika.

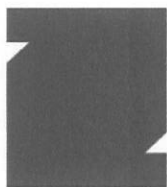
Član Kazališnog vijeća Branko Mijić ostaje kod predanog pisanog mišljenja koje je dostavio predsjedniku Kazališnog vijeća HNK Ivana pl. Zajca Rijeka, te smatra kako nema potrebe, dodatno pored navedenog pojašnjavati razloge za donošenje odluke.

Tekst mišljenja glasi:

Mnogo buke nizašto, rezime je rezultata natječaja za izbor intendanta HNK Ivana pl. Zajca u mandatu od 2025. – 2028. godina.

Naime, nakon dvogodišnje burne javne polemike, u koju su se uključili i svoje mišljenje o tome kako riječko Kazalište treba biti vođeno i kako njime treba upravljati, izrekli ne samo oni kojima je kazalište profesija i struka, ne samo oni koji ga profesionalno prate, poput kritičara i novinara, ili pak oni kojima je ono svakodnevna potreba i koje zovemo publika, već i lokalni i nacionalni političari, štoviše cijele političke stranke kojima je ta tema postala jedna od udarnih u njihovom političkom angažmanu i borbi da osvoje vlast, osobno sam očekivao kako će rezultat takvog zanimanja za HNK Ivana pl. Zajca i njegovu budućnost rezultirati znatno većim brojem kandidata koji će ponuditi svoj plan i program za njegovo vođenje u sljedećem mandatu. Na moju veliku žalost „kazalište oko Kazališta“ rezultiralo je tek s troje kandidata koji su ponudili svoje prijedloge onoga što bi riječka publika trebala gledati i doživjeti u sljedeće četiri kazališne sezone, te naznačili kako bi njime upravljali i kako ga namjeravaju programski i poslovodno voditi u skladu sa, od osnivača, određenim financijskim okvirima i zadacima.

Niti jedna od tri prispjele kandidature koje smo primili u pisanom obliku po mom mišljenju nije potpuna, a kamo li da ostavlja bez daha, pa sam se odlučio za onu koja najviše obećava i koja, uz nastavak politike kontinuiteta u onim ansamblima HNK Ivana pl. Zajca koji su već sada svojom kvalitetom, vođenjem i programom postali vodeći u Hrvatskoj i kao takvi prepoznati u svijetu, nudi i drugim sastavnicama Kazališta iskorak i napredovanje, a publici nova iskustva i doživljaje. Budući da ovaj natječaj niti nakon dugotrajne rasprave oko HNK Ivana pl. Zajca nije rezultirao većim brojem kandidatura, čini mi se da je iluzorno očekivati kako bi njegovim poništavanjem i raspisivanjem novog rezultat bio bolji od ovog odnosno da bi to bilo gubljenje vremena. Stoga bi za budućnost HNK Ivana pl. Zajca bilo racionalnije da dobije intendanta koji će imati priliku i vremena svoj umjetnički i poslovodni tim u predstojećem razdoblju ekipirati kako bi otklonio manjkavosti iz kandidature te svoju nastupajuću sezonu učinio još kvalitetnijom, sadržajnijom i zanimljivijom, na užitek publike i hvalospjeve kritike.

HRVATSKO
NARODNO
KAZALIŠTE
**IVANA PL.
ZAJCA**
RIJEKA

KAZALIŠNO VIJEĆE
HRVATSKOG NARODNOG KAZALIŠTA IVANA pl. ZAJCA
RIJEKA

Članovi: Branko Mijić, Aleksandar Mijatović,
Romeo Drucker, Krešimir Škunca i Manuela
Paladin Šabanović

Mandat Kazališnog vijeća traje od 27.12.2019. do 27.01.2024.
Sjednica prema redoslijedu održavanja: 60.

Moj glas za intendant HNK Ivana pl. Zajca nakon iščitanih kandidatura ide Draženu Sirišćeviću. Njegov program za Kazalište VIZIJA-MISIJA-CILJEVI-PROVEDBA po mom mišljenju najviše obećava i za njegovu operacionalizaciju ima još uvijek dovoljno vremena. Sirišćević u svoj fokus stavlja ljude, svakako da će ekipiranje kreativnog i poslovnog tima biti glavni zadatak za intendant dok ne preuzme funkciju. Ono što je u Sirišćevićevom programu iskorak, ono u čemu vidim napredak koji bi u programskom smislu mogao donijeti Kazalištu, svakako je njegova najava potpisivanja ugovora o suradnji s Darkom Brlekom i Festivalom Ljubljana koji bi Rijeku lansirao i pozicionirao u europsku i svjetsku pozornicu glazbenih zbivanja. Također, Sirišćevićeva najava kako će kao intendant naručivati nova glazbena djela, stavlja zvuk u prvi plan njegovog djelovanja kao novog intendant, što, s obzirom na njegov životopis i dosadašnji profesionalni put, i nije neko iznenađenje. Uspjesi koje je na popularizaciji glazbe i stvaranju nove, mlade publike postigao garantira da bi se njegovom intendanturom tako nešto moglo pokrenuti i u Rijeci.

Ambiciozan je i njegov program za Operu, sama najava kako u svom mandatu prvi put u Hrvatskoj, upravo na pozornici HNK Ivana pl. Zajca planira uprizoriti Wagnerov „Prsten Nibelunga“, bio bi i najveći izazov njegove intendanture. Rijeka bi se na taj način etablirala na svom putu da postane prestižna europska operna pozornica, a Sirišćević sigurno zaslužuje priliku da to pokuša i ostvariti upravo u svom rodnom gradu.

Najuvjerljiviji dio Sirišćevićevog programa svakako je onaj koji se odnosi na Balet i koji bismo mogli nazvati repertoarom kontinuiteta, jer se iz njega jasno iščitava rukopis Maše Kolar koja je najzaslužnija što je riječki baletni ansambl prepoznat kao onaj koji predvodi plesnu umjetnost u Hrvatskoj i čije izvedbe su oduševile i publiku izvan hrvatskih granica. Predloženi program sugerira da bi i Maša Kolar ostala ravnateljicom Baleta što bi svakako bilo izuzetno bitno za HNK Ivana pl. Zajca do 2028. godine.

I program Talijanske drame sugerira kontinuitet i nastavak uspješnih izvedbi koje je taj ansambl samostalno i u koprodukcijama postigao i u proteklom razdoblju te se prometnuo u ravnopravnu sastavnicu riječkog kazališta po svojim umjetničkim dosezima, ali i sve većem broju publike. Takav trend valja nastaviti, a Sirišćevićev program mogao bi biti garant da će to tako i biti.

Nažalost, najmanje uvjerljiv dio programa Sirišćevićeve kandidature onaj je koji se odnosi na Hrvatsku dramu, ne toliko zbog izbora predstava koje bismo trebali gledati, a koji je sastavljen po uhodanoj šablona red klasika, red antologijskih, red riječkih, red suvremenih autora, već zato što se ne vidi rukopis onoga tko bi takav ambiciozan program (primjerice, dramatisacija Kamova) i proveo u djelo. Postane li intendantom, Sirišćević će imati dovoljno vremena da u svoj kreativni tim dovede osobu koja će slijediti njegove programske odrednice, ali koja će ne samo „probuditi“ Hrvatsku dramu već joj donijeti novi zamah, energiju i kreativnost potrebne da ponovno postane perjanica HNK Ivana pl. Zajca.

Sirišćevićev prijedlog kadrovske i financijske plana u skladu je s postavljenim okvirima osnivača, a o investicijama, obnovi zgrade i donacijama morat će se baviti svakog dana sve četiri godine mandata. S obzirom na životopis i njegovo iskustvo s „Operom pod zvijezdama“ koju je uspješno vodio u Zagrebu za očekivati je da Sirišćević ima snage, znanja i volje nešto slično napraviti i s Riječkim ljetnim noćima koje su zamrle. Ono što posebno očekujem od Dražena Sirišćevića je da svojim znanjem, marketinškim i menadžerskim sposobnostima popularizira kazališnu umjetnost među mladima i na taj način stvori buduću kazališnu publiku HNK Ivana pl. Zajca.

Zamjerka kandidaturi Dražena Sirišćevića je veliki broj tipfelera, pravopisnih i ostalih grešaka, što narušava ozbiljnost onoga koji se natječe za tako odgovornu i prestižnu funkciju intendant HNK Ivana pl. Zajca.

U ovom trenutku ne bih detaljnije objašnjavao zašto mi kandidature Dubravke Vrgoč i Ane Vilenice nisu obećavajuće poput one Dražena Sirišćevića. No, čini mi se da je bivša intendantica HNK Zagreb i u svoj program riječkog kazališta ugradila uporišne točke svog prethodnog mandata, poput Filozofskog teatra i slično, no opsegom i ambicijama, kao i kadrovskom ekipiranošću, kapaciteti ta dva teatra nisu ni približno isti, niti to nagoviješteni „mediteranski krug“ može pokriti u svakom pogledu. I, da, službeno ime našeg kazališta je HNK Ivana pl. Zajca, a ne HNK „Ivan pl. Zajc“.

Program Ane Vilenice više su njezina razmišljanja o teatru, želje i ambicije, a manje konkretni programi, s time da je i njezina SWOT analiza, baš kao i neke navedene zamjerke prethodnim intendantima, diskutabilne i proizvoljne.

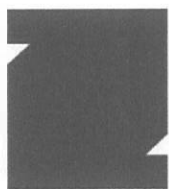
Ad 4.) Donošenje Pravilnika o provedbi postupka revizije umjetničkog djelovanja i doprinosa

Materijal izlaže Intendant Kazališta.

Rasprava je otvorena.

Sjednicu napušta član Kazališnog vijeća Branko Mijić.

Zamjenica predsjednika kazališnog vijeća konstatira kako i dalje postoji kvorum te se pristupa glasanju.

HRVATSKO
NARODNO
KAZALIŠTE
**IVANA PL.
ZAJCA**
RIJEKA

KAZALIŠNO VIJEĆE
HRVATSKOG NARODNOG KAZALIŠTA IVANA pl. ZAJCA
RIJEKA
Članovi: Branko Mijić, Aleksandar Mijatović,
Romeo Drucker, Krešimir Škunca i Manuela
Paladin Šabanović
Mandat Kazališnog vijeća traje od 27.12.2019. do 27.01.2024.
Sjednica prema redoslijedu održavanja: 60.

Kazališno vijeće ne usvaja predmetni materijal obzirom da su dva glasa protiv (Krešimir Škunca i Manuela Paladin Šabanović) i jedan glas suzdržan (Romeo Drucker).

Ad 5.) Donošenje Plana nabave HNK Ivana pl. Zajca Rijeka za 2024.godinu

Materijal izlaže pravnica Kazališta.

Rasprave nema.

Članovi Kazališnog vijeća jednoglasno donose Plan nabave za 2024.godinu.

Ad 6.) Davanje suglasnosti za sklapanje ugovora s TD Energo d.o.o. Rijeka za opskrbu toplinskom energijom

Materijal izlaže pravnica Kazališta.

Rasprave nema.

Članovi Kazališnog vijeća jednoglasno daju suglasnost na sklapanje ugovora.

Ad 7.) Davanje suglasnosti za umjetnički rad izvan kazališta Intendantu HNK Ivana pl. Zajca Rijeka

Materijal se čita.

Rasprava je otvorena, nakon rasprave članovi Kazališnog vijeća jednoglasno daju suglasnost Intendantu za umjetnički rad izvan Kazališta, prema uvjetima iz zamolbe.

Ad 8.) i Ad 9.) objedinjuje se rasprava

Davanje suglasnosti za sklapanje autorskog ugovora radi realizacije opernog projekta ELEKTRA s dirigentom Myron Michailidis

Davanje suglasnosti za sklapanje autorskog ugovora radi realizacije opernog projekta ELEKTRA s solisticom Maidom Hundeling

Materijal izlaže Intendant.

Rasprave nema.

Članovi Kazališnog vijeća jednoglasno daju suglasnost na sklapanje autorskih ugovora za dirigenta i solisticu u projektu ELEKTRA.

Ad 10) Razno

Nije se raspravljalo o temama koje bi bile predmetom glasovanja.

Sjednica je završena u 14:30 h.

Zapisnik sastavila
Doris Šegulja

Predsjednik Kazališnog vijeća
Aleksandar Mijatović

Zamjenica predsjednika Kazališnog vijeća
Manuela Paladin Šabanović

OSOBNJE INFORMACIJE

Dubravka Vrgoč

 [Redacted address]
 [Redacted phone number] [Redacted mobile phone number]
 [Redacted email address]

RADNO ISKUSTVO

- 2014–2022 **Intendantica**
Hrvatsko narodno kazalište u Zagrebu, Zagreb
- 2011–2017 **Predsjednica**
Europska kazališna konvencija, Pariz/Berlin
- 2003–danas **Osnivačica, umjetnička ravnateljica i selektorica**
Festival svjetskog kazališta, Zagreb
- 2009–2011 **Potpredsjednica**
Europska kazališna konvencija, Berlin
- 2004–2014 **Ravnateljica**
Zagrebačko kazalište mladih, Zagreb
- 2003–2004 **Urednica redakcije kulture**
Vjesnik, Zagreb
- 2000 **Tajnica radne skupine Vlade RH za pripremu europske i svjetske konferencije o rasizmu, rasnoj diskriminaciji, ksenofobiji i netoleranciji na inicijativu Odjela za ljudska prava Ministarstva vanjskih poslova, članica**
Vlada RH, Ministarstvo vanjskih poslova, Zagreb
- 1995 **Tajnica Hrvatskog nacionalnog odbora Kampanje europske mladeži protiv rasizma, ksenofobije i netolerancije Vijeća Europe**
Vijeće Europe, Strasbourg
- 1993–2004 **Kazališna kritičarka u kulturnoj rubric**
Vjesnik, Zagreb
- 1992–1994 **Savjetnica za međunarodne odnose u Sekretarijatu za obrazovanje, kulturu i znanost te tajnica Vijeća za kulturu**
Skupština grada Zagreba, Zagreb
- 1987–1989 **Dramski program, dramaturginja**
Hrvatska radiotelevizija, Zagreb

OBRAZOVANJE

- 1996 **Magistra komparativne književnosti**
Filozofski fakultet, Odjel za komparativnu književnost, Zagreb
- Rad: Nova hrvatska drama
- 1984 **Diplomirana dramaturginja**
Akademija za kazalište, film i televiziju, Zagreb
- 1984 **Diplomirana komparatistica književnosti**
Studij svjetske književnosti, Filozofski fakultet, Zagreb

VJEŠTINE

Materinski jezik Hrvatski

Ostali jezici

	RAZUMIJEVANJE		GOVOR		PISANJE
	Slušanje	Čitanje	Govorna interakcija	Govorna produkcija	
Engleski	C2	C2	C2	C2	C2
Talijanski	B1	B1	B1	B1	B1

DODATNE INFORMACIJE

- Članstva
- **2018.- 2023.** članica Upravnog odbora Europske kazališne konvencije
 - **2019. – 2023.** članica Upravnog odbora Opere Europe
 - Hrvatsko društvo dramskih umjetnika
 - European Association for the Study of Theatre and Performance
 - Hrvatsko društvo kazališnih kritičara i teatrologa
 - Hrvatski centar ITI-UNESCO
 - Association internationale des critiques de theatre Paris/London

Nagrade i priznanja

- **2019.** Odlikovanje Reda zvijezde Italije koje dodjeljuje Republika Italija za izvanredan doprinos promicanju prijateljstva i suradnje te ustrajno zalaganje za razvoj i širenje kazališne kulturne razmjene dviju zemalja.
- **2013.** Odlikovanje Red Danice hrvatske s likom Marka Marulića za osobite zasluge za kulturu i njezino promicanje u Republici Hrvatskoj i diljem svijeta
- **2013.** Nagrada Grada Zagreba za iznimnu međunarodnu prezentaciju hrvatskog kazališta i gostovanja u uglednim svjetskim teatrima i na festivalima u Berlinu, Parizu i New Yorku te za uključenje Zagrebačkog kazališta mladih u kulturne projekte Europske Unije

- **2013.** Časopis Zaposlena, pod pokroviteljstvom Ureda za ravnopravnost spolova Republike Hrvatske, dodijelio je titulu Naj žene zbog iznimne međunarodne prezentacije hrvatskog kazališta i gostovanja u uglednim svjetskim teatrima i na festivalima u Berlinu, Parizu i New Yorku te za uključenje Zagrebačkog kazališta mladih u kulturne projekte Europske Unije
- **1997.** Stipendija Britanskog savjeta za sudjelovanje u projektu Kazalište za 21. stoljeće u Londonu
- **1995.** Fulbrightova stipendija za istraživanje američkog kazališta i američke culture, City University of New York, New York University

Konferencije, seminari, susreti

- **2023** Sudjelovanje na konferenciji "Dimension of dramaturgy" u organizaciji European Association for the Study of Theatre and Performance u Aarhusu, Danska
- **2023** Sudjelovanje na drugom European Theatre Forum "Envisioning the Way Forward" u organizaciji Europske komisije u Opoleu, Poljska
- **2022.** Sudjelovanje na Forumu održivog teatra kojeg je organiziralo Nacionalno kazalište iz Tapeai, Taiwan
- **2022.** Sudjelovanje na konferenciji "Održiv razvoj i europsko kazalište" u programu Festivala Avignon
- **2015 - danas** Vođenje European Theatre Academy za mlade europske producente na Festivalu Avignon
- **2020.** Sudjelovanje na prvom European Theatre Forum 2020: European Performing Arts in Focus u organizaciji Europske komisije u Dresdenu
- **2018.** Sudjelovanje na prvom Opera Forumu europskih, sjevernoameričkih i južnoameričkih opernih kazališta u Madridu
- **2013.** Sudjelovanje na konferenciji Europske komisije Promišljanje nove Europe, Trst
- **2012.** Sudjelovanje na konferenciji Europske komisije Audience Development u Bruxellesu
- **2010.** Sudjelovanje na konferenciji Open Institution u Zagrebu
- **2006.** Sudjelovanje na međunarodnom simpoziju o ambijentalnom kazalištu u organizaciji Dubrovačkih ljetnih igara
- **2000.** Sudjelovanje na simpoziju o suvremenom europskom teatru u organizaciji European Theatre Forumu u Seint-Ettienu
- **2000.** Sudjelovanje na skupu Međunarodnog udruženja kazališnih kritičara ITI UNESCO Zagreb
- **1998.** Članica hrvatske delegacije na Konferenciji ministara zaduženih za mladež Vijeća Europe u Bukureštu

- **1997.** Sudjelovanje na konferenciji Kultura u ravnoteži - Mjesec europske kulture u Ljubljani
- **1997.** Sudjelovanje na simpoziju Suradnja srednjoeuropskih i istočnoeuropskih zemalja na području kulture mladih u Strasbourg
- **1996.** Sudjelovanje na Konferenciji o ugroženosti djece UNESCO-a u Manili
- **1996.** Sudjelovanje na konferenciji Mladež u informaciskom društvu Vijeća Europe u Budimpešti
- **1996.** Sudjelovanje na Konferenciji američkog udruženja za kazališne djelatnike u New Yorku
- **1995.** Sudjelovanje na Neformalnom susretu europskih ministara za mladež Vijeća Europe u Luxembourg
- **1995.** Organizacija prvog seminara Vijeća Europe za mlade u Hrvatskoj
- **1995.** Sudjelovanje na konferenciji Vijeća Europe Partneri za budućnost u Bonnu
- **1994.** Sudjelovanje na Drugom konzultativnom susretu na temu istraživanja o mladima u Strasbourg
- Sudjelovanje na seminarima za mlade kazališne kritičare u organizaciji Međunarodnog udruženja kazališnih kritičara (Internationale des critiques de theatre): Lodz 1985., Limoges 1988, Monte Carlo 1989 i Istanbul 1997

- Autorstva
- **2023.** – osmislila projekt promocije mladih glumaca “Oni dolaze” u suradnji s Jutarnjim listom
 - **2022. i 2023.** – osmislila projekt Dani otvorenog Grada u organizaciji Turističke zajednice grada Zagreba
 - **2023.** – osmislila i organizirala projekt Festival Open House Zagreb u suradnji s Open House Worldwide
 - **2014. – 2021.** – u Hrvatskom narodnom kazalištu organizirala koprodukcijske projekte s Fondazione Arena di Verona, s Operom SNG Maribor, Baletom SNG Maribor, As Palavras - Cie Claudio Bernardo, Théâtre de Liège, National Theater in Strasbourg, Thalia Theatre in Hamburg , HNK Ivan Zajc Rijeka, Bouffes du Nord Theater u Pariz, Zagrebačkim muzičkim biennialom, Kunstenfestivaldesarts iz Brussels, Opérom Comique iz Pariza, Emilia Romagna Teatro Fondazione iz Bologne, Festivalom Sferisterio Marcerata, IRCAM, L'Opera national du Rhin, French Le Festival Musica, German Ruhrtriennale, Le Grand Théâtaincource Luxembourg, München Kammerspiele.
 - **2020.** – osmislila kazališni Projekt Prospero financiran iz sredstava programa Kreativna Europa europske komisije s partnerima: kazalište Odéon-Théâtre de

l'Europe, berlínska Schaubühna, Théâtre de Liège, Emilia Romagna Teatro Fondazione iz Modena, Göteborgs Staattheatre, Teatros del Canal iz Madridu i Teatr Powszechny iz Varšave

- **2004. - 2014.** – u Zagrebačkom kazalištu mladih organizirala koprodukcijske projekte s Theater Hebbelam Uffer iz Berlina, kazalištem Troubleyn iz Antwerpena, La Comedie de Saint-Etienne, La MaMa New York, Turkish State Theatre iz ankare, Teatrul Nacional "Marin Sonescu" iz Kraiove, Theatre Stuttgart, Volkbuhne am Rosa Luxemburg Platz Berlin, Birmingham Repertoary Theatre, Dresden State theatre, Teatr Polski Bydgoszcz, DEutches Theatre Berlin, Teatro Due Parma. Statheatre Braunsweig
- **1999. - 2000.** Sudjelovanje u projektu Europske unije - European Theatre Forum - prilozi o suvremenom hrvatskom teatru u knjigama European Theatre Forum
- **1996. - 2000.** Kritike i komentari objavljeni u američkom časopisu za kazališne studije The Drama Review (New York) i Slavic and Eastern European Performance Journal (New York): Hrvatsko kazalište tijekom rata, Slavic and Eastern European Performance Journal, izdanje 16, zima 1996, Nova hrvatska drama, izdanje 18, zima 1997., Slika hrvatskog kazališta i Frakcija proljeće 2000. - City University New York te Mrtvačka kritika, The Drama Review, ljeto 1996., New York University
- **1987. – 1992.** Autorica kazališnih kritika, eseja i prikaza o kazalištu u časopisima: Polog, Teorija, Tekstovi, Novi Prolog, Vijenac, Kolo, Glumište
- **1985. – 2004.** Autorica kazališnih kritika, eseja, reportaža, intervjuja i komentara u kulturi, Vjesnik
- **1985.** Autorica scenarija za televizijsku dramu 'Andreja ili kako odrasti', Hrvatska radiotelevizija
- **1984.** Autorica radio drama 'Ophodavanje' i 'Večer zelenih balona', Dramski program Hrvatskog radija
- **1982. – 1984.** Autorica kazališnih kritika i recenzija u Poletu i Studentskom listu

Druge aktivnosti

- **2023.** Članica žirija za za najbolji suvremeni angažirani dramski tekst u organizaciji Heartefakta, Beograd
- **2020. – danas** Članica žirija književne nagrade Fric
- **2003.** Izbornica 'Dana satire' u Satiričkom kazalištu Kerempuh u Zagreb
- **2002. – 2003.** Koordinatorica međunarodnog kazališnog programa na Dubrovačkim ljetnim igrama
- **1999.** Članica žirija Nagrade Petar Brečić, Hrvatski radio
- **1999.** Članica žirija Festivala hrvatske dramske riječi, Marulićevi dani, HNK Split
- **1997. - 1999.** Članica radne grupe Vijeća Europe za pitanja informiranosti i

kulture mladih

- **1996.** Suradnja s newyorškim kazalištem LaMaMa pri gostovanju zagrebačkog Teatra ITD u New Yorku
- **1995. – 1997.** Članica žirija Nagrade hrvatskog glumišta, Hrvatsko društvo dramskih umjetnika, Zagreb
- **1995.** Sudjelovanje u nacionalnom i europskom odboru natjecanja Europske zajednice Europa u školi
- **1994.** Intervju o suvremenoj hrvatskoj umjetnosti na umjetničkom programu BBC World Service
- **1994. - 1997.** Članica radne grupe Vijeća Europe za pitanja informiranosti i kulture mladih
- **1993. – 2004.** Članica žirija kazališne nagrade Dubravko Dujšin, Vjesnik, Zagreb
- **1993. - 1999.** Članica Europskog komiteta za suradnju među vladama u području mladih (CDEJ) Vijeća Europe u Strasbourgu
- **1985. i 1991.** Članica žirija Međunarodnog festivala kazališta lutaka, Zagreb

**PRIJEDLOG FINANCIJSKOG I KADROVSKOG PLANA
HRVATSKOG NARODNOG KAZALIŠTA „IVANA pl. ZAJCA“
RIJEKA OD 2025. DO 2028. GODINE**

Dubravka Vrgoč

1. ANALIZA STANJA I OKRUŽENJA

Analiza okruženja napravljena je primjenom PEST(EL) ANALIZE koja pokazuje:

Segment		Utjecaj	Značaj	Ukupna ocjena
		-5, -4, -3, -2, -1, +1, +2, +3, +4, +5	1, 2, 3, 4, 5	
Politički	Grad Rijeka	+4	5	5
	Ministarstvo kulture i medija	+2	4	4
	Članstvo u EU	+4	5	5
	Porezni propisi	-2	4	-6
	Stabilnost političke situacije	+2	3	4
	Sustav financiranja kazališta	+2	5	4
Podsuma				16
Ekonomski	Rast poreznih davanja	-1	3	-3
	Nedostatnost sponzora i donatora	-1	5	-5
	Neprovođenje restrukturiranja kulturnih institucija	-1	3	-3
Podsuma				-11
Socijalni	Manja mobilnost publike iz okruženja zbog krize	+1	4	4
	Promjena načina života stanovnika	+2	3	6
	Starenje stalne publike	-1	3	-3
	Interesi i zahtjevi mlađe populacije	+2	4	6
	Izostanak medijskog prostora za kulturne sadržaje	-1	4	-4
Podsuma				9
Tehnološki	Stanje zgrade u vlasništvu HNK	-2	3	-6
	Slaba tehnološka opremljenost	-1	4	-4
	Manjak sredstava za ulaganje u infrastrukturu	-1	3	-3
	Manjak sredstava za ulaganje u nove tehnologije	-1	2	-2
Podsuma				-15
Ekološki	Provedbe novih mjera o zaštiti okoline	-1	4	-4
	Učinkovito korištenje energije	-1	3	-3
	Zaštita radne okoline i zbrinjavanje otpada	-1	3	-3

Legalni	Novi Zakona o kazalištima	+4	4	10
(Pravni)	Beneficirani radni staž umjetnika	+4	4	10
Podsuma				20

Političko okruženje

Prvi faktor koji čini politički segment je Grad Rijeka koji je osnivač Kazališta te vrši nadzor nad zakonitošću rada i općih akata Kazališta. S obzirom da Grad Rijeka financira Kazalište s oko 80% shodno je zaključiti da ovaj faktor ima pozitivan utjecaj na Kazalište.

Drugi faktor je Ministarstvo kulture i medija koji financira dijelom djelatnost HNK Rijeka u omjeru od oko 5%, dok manje od 5% otpada na vlastite prihode i ostale izvore financiranja.

Treći faktor političkog segmenta odnosi se na članstvo Hrvatske u Europskoj Uniji čime je Kazalištu uvelike olakšan pristup europskim fondovima što otvara mogućnosti dodatnog financiranja.

Porezni propisi spadaju pod četvrti politički faktor te zbog svojih čestih izmjena ostavljaju nedoumice u primjeni, odnosno često postoje različita tumačenja istog propisa. Obzirom da porezni propisi ne stimuliraju kulturu već ju dodatno opterećuju, putem PDV-a na strane autorske honorare i nepostojanja poreznih olakšica za sponzorstvo u kulturi, ovom aspektu dodijeljen je negativan utjecaj.

Obzirom na ne česte izmjene političkih struktura, stabilnost političke situacije kao peti navedeni politički faktor okarakteriziran je kao pozitivan.

Ekonomsko okruženje

Prvi faktor ovog segmenta, odnosi se na rast poreznih davanja i PDV-a na autorske honorare. Odredba o plaćanju poreza na sponzorstva ne pogoduje poticanju sponzoriranja.

Nedostatnost sponzora i donatora drugi je faktor ekonomskog aspekta koji se u posljedičnom kontekstu nadovezuje na prethodni faktor rasta poreznih davanja. Stavovi o sponzoriranju repertoara su pozitivni no veliki je problem što sponzori nemaju uporište za olakšice. Drugim riječima, dok se ne uvede porez na olakšice,

sve se svodi na uvjeravanje *de facto* sponzora da donira, obzirom da mecenatstvo kod nas nije zaživjelo. Problem s druge strane leži i u tome što se sve više državnih poduzeća privatizira te je Kazalište lišeno prilike od istih primati sponzorska sredstva, koja su u većini slučajeva mnogo niža od ukupne cijene produkcije.

Redovitim koprodukcijским projektima koji se organiziraju u suradnji s drugim kazališnim javnim ustanovama u Hrvatskoj i inozemstvu ne samo da se u potpunosti iskoriste potencijali ustanove te zadovolje u što većoj mjeri različite potrebe različitih kazališnih publika, već se optimiziraju učinci s postojećim raspoloživim sredstvima

Idući faktor odnosi se na naše članstvo u EU čime su olakšani pristupi brojnim fondovima koji smanjuju sredstva za produkcije, ali se na taj način financiraju i koprodukcijски projekti te u konačnici omogućava mnogo veća fluktuacija ansambala i širenje opsega publike.

Socijalno okruženje

Manja mobilnost publike iz okruženja prvi je odabrani faktor socijalnog okruženja. Ovaj faktor ocijenjen je pozitivnom ocjenom uzevši u obzir dostupne mogućnosti prijevoza.

Suvremeni način života i ubrzano mijenjanje trendova, prekovremeni rad, prekovremeno učenje, nesklonost kulturnim sadržajima u trajanju duljem od 90 minuta, glavni su uzročnici drugog odabranog faktora, odnosno, promjene načina života stanovnika.

Treći faktor upućuje nas na problem kontinuiranog starenja stalne kazališne publike koji je teško spriječiti i unatoč rastućem broju gledatelja mlađe dobne skupine (od 15 do 24 godine). Kazališna je publika, prema provedenim istraživanjima, većinom iznad 38 godina starosti i pripada većinom ženskoj populaciji.

Interesi i zahtjevi mlađe populacije kontinuirano se i ubrzano mijenjanju u skladu s globalizacijom i tehnologijom, te je stoga ovaj faktor postavljen kao četvrti u nizu socijalnog segmenta okoline. U svrhu razvijanja kulturnih navika kod mladih,

potreban je posebno osmišljeni pristup i komunikacija kroz njima bliske društvene mreže i online medijske sadržaje. S ciljem osiguranja participacije mladih u kulturi, potrebno je uvesti olakšice u najrazličitijim oblicima kao što su školska i studentska pretplata, iskaznice, blokovi i popusti u cijeni ulaznica.

Izostanak medijskog prostora za kulturne sadržaje jedna je od osnovnih prepreka s kojima se kazalište neprekidno susreće u kontekstu komunikacije vlastitog djelovanja i potrage za publikom.

Uz sve to, sve očitije su i posljedice pandemije na razvoj publike. Razvoj koji je pokazao rastući trend posjećivanja kazališta iznenada je prekinut. Danas se kazališta suočavaju sa smanjenim brojem gledatelja, te se vodi borba da publika ostane u teatru, odnosno da se u njega vrati. Uz ekomske trendove inflacije moguće je očekivati još veće probleme vezane uz izostanak publike.

Tehnološko okruženje

Tehnološki segment okruženja započinjemo odabirom faktora koji se odnosi na stanje zgrade i objekata u vlasništvu riječkoga kazališta u čiju je obnovu potrebno permanentno ulagati te provesti određene mjere kojima bi se zgrada još više osigurala i sačuvala..

Nadovezujući se na prethodno navedeni faktor, dotičemo se problema slabe tehnološke opremljenosti koja se javlja kao izravna posljedica nedostatnih sredstava za ulaganje u tehnološki aspekt bez kojeg je otežano raditi predstave sukladno zahtjevima novih publika. Ovaj problem u stopu slijedi i izostanak sredstava za ulaganje u oblike infrastrukturnog aspekta.

Ekološko okruženje

Provedbe novih mjera o zaštiti okoline, pred nacionalno kazalište donose nove zahtjeve i izazove. Uzevši u obzir starost i stanje zgrade u kojoj Kazalište djeluje, učinkovito korištenje energije predstavljat će za njega veliki problem. Porastu troškova pridonijet će i zaštita radne okoline i aktivnosti zbrinjavanja otpada budući

da podrazumijevaju nove troškove koje dosadašnji budžeti nisu predviđali. Uzevši u obzir tri prethodno navedena faktora, može se zaključiti da će njihov utjecaj na predmetnu ustanovu djelovati negativno, stoga je i ocjena cjelokupnog ovog segmenta prikladna tome.

Tema održivosti je iznimno popularna danas. U bilo kojoj adaptaciji prostora ili u ideji gradnje nove zgrade treba uključiti nove materijale, nove tehnologije, biti ekološki osvješten te primjenjivati nove materijale i tehnologije u pristupu što do sada nije bio primjer u niti jednom teatru. U tu svrhu treba slijediti postulate Zelene knjige – Theatre Green Book (izdane u Velikoj Britaniji).

Legalno (pravno) okruženju

Faktor pravnog segmenta okruženja odnosi se Zakona o kazalištima i njegovo usuglašavanje sa Zakonom o radu koje bi moglo pozitivno utjecati na rad Kazališta. Riječ o očekivanim promjena u novom Zakonu o kazalištu te njegove primjene usaglašene s novim uvjetima poslovanja. Novim odredbama Zakon o kazalištima rješava se beneficirani radni staž za plesače i umjetnike čime se povećava mogućnost fleksibilnijeg i učinkovitijeg razvoja baletnog ansambla.

2. ANALIZA POLOŽAJA

Analiza koja uključuje prijetnje i prilike u vanjskom okruženju, organizacijske slabosti i prednosti (SWOT) HNK pokazuje:

SNAGE	SLABOSTI
<ul style="list-style-type: none">✓ Umjetnička vrijednost ansambala✓ Umjetnička reputacija i relevantan umjetnički program✓ Zanimanje publike za programe✓ Ekipiranost za sve vrste izvedbene umjetnosti-status Hrvatskog narodnog kazališta✓ Pluralizam estetika✓ Jedina profesionalna kazališna ustanova za odraslu publiku u Rijeci✓ Jedino hrvatsko kazalište s drugom nacionalnom dramom (talijanskom)✓ Jedina profesionalna talijanska drama izvan Italije-nepostojanje konkurencije u gradu i županiji✓ Blizina drugih kulturnih središta – Zagreb, Trst, Ljubljana, Venecija✓ Kulturne posebnosti grada Rijeke i Primorsko-goranske županije	<ul style="list-style-type: none">– Model kazališta koji sve teže zadovoljava zahtjeve vremena u kojem živimo– Nedostatak druge stabilne scene za razvoj ansambala i pokusnih dvorana– Rasutost proizvodnih procesa na dva odvojena mjesta (s upravom na trećem mjestu)– Opterećenje produkcijskog budžeta honorarima za nadopunu ansambla– Neadekvatna tehnička oprema/ nedostatak scenske tehnike– Nedostatak scenskih radnika– Smanjen broj gledatelja i prihoda od prodanih ulaznica nakon pandemije COVID-19– Reputacija kazališta u medijima i u javnosti– Proširenje djelatnosti izvan matične kuće

<i>PRILIKE</i>	<i>PRIJETNJE</i>
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Potpora i projekti kroz programe EU ✓ Razvoj publike i privlačenje nove kroz programe i posebno osmišljene evente ✓ Privlačenje većeg broja raznovrsne publike ✓ Marketinški projekti za privlačenje nove publike ✓ Diversifikacija publike i produblivanje veza s postojećom publikom ✓ Mogućnosti veće raznovrsnosti projekata ✓ Razmjene umjetnika i predstava ✓ Gostovanja i sudjelovanja na inozemnim festivalima ✓ Fleksibilnost većeg broja manjih projekata za gostovanja u bližem okruženju, u zemlji i inozemstvu ✓ Koprodukcijski projekti financirani iz europskih i ostalih fondova ✓ Privlačenje sredstava iz različitih izvora (temeljem koprodukcija, suradnji, natječaja i grantova) ✓ Osuvremenjivanje kazališnog modela ✓ Pratiti trendove na svjetskim i europskim pozornicama ✓ Proširiti krug suradnika za buduće programe ✓ Mogućnosti uključenja u projekte kulturnog turizma ✓ Mogućnost otvaranja prema kulturnim projektima manjinskih zajednica u kreativnoj interakciji između većinske i manjinskih kultura 	<ul style="list-style-type: none"> – Smanjenje financiranja kulture kroz državni i gradski proračun – Povećanje cijena energenata – Smanjenje učešća sponzorstava u ukupnom budžetu – Porezni propisi koji ne stimuliraju kulturu već ju dodatno opterećuju – Nedostatak radnih mjesta u kvoti stalno zaposlenih – Zastarjela tehnologija i nemogućnost praćenja tehnološkog razvitka kroz redovni budžet – Nemogućnost uspostavljanja modela samo održivosti – Pandemija COVID-19 i pojava drugih zdravstvenih ugroza na globalnoj razini – Izostanak medijskog prostora za kulturne sadržaje

3. PLAN POSLOVANJA

Plan poslovanja HNK temelji se na ključnim elementima:

- Unaprjeđenju sustava upravljanja svim funkcijama unutar kazališta, a koji uključuje unaprjeđenje sustava planiranja, izvršenje plana i kontrole izvršenja
- Unaprijeđenju ljudskih potencijala kroz restrukturiranje u strukturi zaposlenika
- Financijskom planu koji proizlazi iz raspoloživih sredstava koja su odobrena iz prvenstveno gradskog, a onda u manjoj mjeri i državnog proračuna, sredstava koja ostvari HNK kao vlastiti prihod, procjeni realnih potreba za ulaganje u dugotrajnu imovinu, te mjerama štednje i racionalizacije.

Unaprjeđenje sustava upravljanja

Ono što još nedostaje boljem sustavu upravljanja je:

- Uspostava boljeg i učinkovitog sustava internih kontrola
- Analiza efikasnosti ključnih indikatora izvršenja planova

Sustav internih kontrola je skup načela, metoda i postupaka koje je potrebno organizirati i uspostaviti u svrhu uspješnog upravljanja i ostvarenja općih ciljeva, kao što su: obavljanje poslovanja na pravilan, etičan, ekonomičan, učinkovit i djelotvoran način, usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima, zaštita sredstava od gubitaka, zlouporabe i štete, jačanje odgovornosti za ostvarenje poslovnih ciljeva, te pouzdanost i sveobuhvatnost financijskih i drugih izvještaja.

Potrebno je raditi na povećanju učinkovitosti internih kontrola u Procesu nabave, planiranja, ugovaranja, naplate prihoda i zaprimanja odnosno likvidiranja računa

- Analiza efikasnosti ključnih indikatora izvršenja planova

Efikasnost ključnih indikatora izvršenja planova obuhvaća aktivnosti koje trebaju biti provedene kako bi se odgovornost za pojedinačnu aktivnost vezao uz osobu iz sistematizacije radnih mjesta koja je za taj posao i zadužena. Stoga je potrebno uvesti funkciju praćenja obavljenih aktivnosti od strane stručnog osoblja za svaku pojedinu funkciju, a producentima omogućiti praćenje izvršenja pojedine predstave ili projekta.

- Praćenje obavljenih aktivnosti od strane stručnog osoblja

Potreba za povezanom i segmentiranom, sustavnom, sveobuhvatnom i provjerenom evidencijom obavljenih poslova od strane stručnog osoblja kako bi se izvršila kontrola obavljenih poslova od strane stručnog osoblja, uspostavila razumna mjeru racionalnog korištenja raspoloživih ljudskih potencijala uz rizik neefikasne organizacije rada stručnog osoblja koji bi bio moguće kontrolirati i ukloniti.

Uspostavom odgovornosti na nižim razinama, postiže se da se svaka osoba bavi upravo onim za što je najstručnija, a ujedno je ta osoba odgovorna za dio upravljanja imovinom kazališta što omogućava da bude potpuno odgovorno u svom poslovanju u svakom dijelu svoje organizacije, a ne samo ovisno o pritisku „s vrha“ (upravljački i nadzorni organi) ili „sa strane“ (eksterni nadzori i inspekcije).

4. FINANCIJSKI PLAN

HNK „Ivana pl. Zajca“ spada u kategoriju proračunskih korisnika temeljem Pravilnika o utvrđivanju proračunskih i izvanproračunskih korisnika državnog proračuna i proračunskih i izvanproračunskih korisnika proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te o načinu vođenja registra proračunskih i izvanproračunskih korisnika (NN 128/08). Izvori financiranja riječkoga HNK, odnosno načini pribavljanja sredstava za rad i poslovanje su:

- iz proračuna Grada Rijeke
- iz proračuna RH
- iz prihoda ostvarenih svojom djelatnošću
- iz zaklada, sponzorstava, darova
- iz drugih izvora u skladu sa Zakonom

Financijski plani za naredna razdoblja prikazan je u tablicama i naveden po godinama:

FINANCIJSKI PLAN ZA 2025., 2026., 2027. I 2028. GODINU PO AKTIVNOSTIMA I IZVORIMA

BROJ KONTA	VRSTA PRIHODA / PRIMITAKA	PLAN	PROJEKCIJA	PROJEKCIJA	PROJEKCIJA
		1	2	3	4
		2 025	2 026	2 027	2 028
SVEUKUPNI R	JAVNE POTREBE U KULTURI	7.422.351	7.470.761	7.504.561	7.535.561
A121701	STRUČNO, TEHNIČKO I ADMINISTRATIVNO O	5.488.000	5.474.400	5.478.000	5.482.300
IZVOR 1100	OPĆI PRIHODI I PRIMICI	5.410.000	5.412.000	5.414.000	5.415.000
311	Plaće (Bruto)	4.250.000			
312	Ostali rashodi za zaposlene	350.000			
313	Doprinosi na plaće	810.000			
IZVOR 3100	VLASITI PRIHODI	46.000	47.000	48.000	50.000
311	Plaće (Bruto)	37.000	0		
313	Doprinosi na plaće	8.000	0		
IZVOR 4400	Prihodi za posebne namjene - pror.koristici	14.000	15.400	16.000	17.800
311	Plaće (Bruto)	12.000			
313	Doprinosi na plaće	2.000			
IZVOR 5740	Pomoći od inozemnih vlada	0			
311	Plaće (Bruto)				
313	Doprinosi na plaće				
A121702	REDOVNA DJELATNOST USTANOVE	1.000.600	1.014.700	1.016.900	1.022.100
IZVOR 1100	OPĆI PRIHODI I PRIMICI	910.000	913.000	911.000	910.000
321	Naknade troškova zaposlenima	264.000			
322	Rashodi za materijal i energiju	285.000			
323	Rashodi za usluge	335.000			
329	Ostali nespomenuti rashodi poslovanja	25.000			
343	Ostali financijski rashodi	1.000			
IZVOR 3100	VLASITI PRIHODI	39.500	47.000	49.000	51.000
322	Rashodi za materijal i energiju	5.000			
323	Rashodi za usluge	25.000			
329	Ostali nespomenuti rashodi poslovanja	7.000			
343	Ostali financijski rashodi	2.500			
IZVOR 4400	PRIHODI ZA POSEBNE NAMJENE	49.800	53.000	55.000	59.000
321	Naknade troškova zaposlenima	1.600			
322	Rashodi za materijal i energiju	19.000			
323	Rashodi za usluge	18.000			
422	Postrojenja i oprema	11.000			
IZVOR 5710	pomoći iz državnog proračuna proračunak	1.900	1.700	1.900	2.100
322	Rashodi za materijal i energiju	1.500			
A121703	PROGRAMSKE AKTIVNOSTI USTANOVE	886.390	915.300	943.300	984.300
IZVOR 3100	VLASITI PRIHODI	119.000	125.000	127.000	131.000
321	Naknade troškova zaposlenima	15.000			
322	Rashodi za materijal i energiju	31.000			
323	Rashodi za usluge	43.000			
324	Naknade troškova osobama izvan radnog odnosa	13.000			
329	Ostali nespomenuti rashodi poslovanja	8.000			
422	Postrojenja i oprema	6.000			
IZVOR 4400	PRIHODI ZA POSEBNE NAMJENE	288.500	316.000	318.000	328.000
321	Naknade troškova zaposlenima	18.000			
322	Rashodi za materijal i energiju	37.000			
323	Rashodi za usluge	195.000			
324	Naknade troškova osobama izvan radnog odnosa	28.000			
329	Ostali nespomenuti rashodi poslovanja	8.000			
422	Postrojenja i oprema	2.500			
IZVOR 5710	pomoći iz državnog proračuna proračunak	279.000	285.000	301.000	304.000
322	Rashodi za materijal i energiju	43.000			
323	Rashodi za usluge	198.000			
324	Naknade troškova osobama izvan radnog odnosa	18.000			
329	Ostali nespomenuti rashodi poslovanja	8.000			
422	Postrojenja i oprema	15.000			
IZVOR 5720	pomoći iz proračuna JLP	116.000	113.000	120.000	125.000
322	Rashodi za materijal i energiju	25.000			
323	Rashodi za usluge	63.000			
324	Naknade troškova osobama izvan radnog odnosa	7.000			
IZVOR 5740	pomoći od inozemnih vlada	68.300	68.300	68.300	68.300
322	Rashodi za materijal i energiju	5.500			
323	Rashodi za usluge	61.200			
324	Naknade troškova osobama izvan radnog odnosa	600			
422	Postrojenja i oprema	1.000			
IZVOR 6200	dinacije proračunski koristenici	16.990	8.000	9.000	11.000
322	Rashodi za materijal i energiju	1.593			
323	Rashodi za usluge	4.379			
422	Postrojenja i oprema	10.818			
K121711	NABAVKA OPREME	66.361	66.361	66.361	66.361
IZVOR 5710	pomoći iz državnog proračuna proračunak	66.361	66.361	66.361	66.361
322	Rashodi za materijal i energiju	18.050			
323	Rashodi za usluge	3.849			
412	Nematerijalna imovina	1.327			
422	Postrojenja i oprema	43.135			

UKUPNO IZVOR 1110
6.320.000
6.325.000
6.325.000
6.325.000

5. KADROVSKI OKVIR

Iako je u sistematizaciji radnih mjesta u riječkom HNK određen broj 579, trenutačno je popunjeno 307 mjesta. U sljedećem razdoblju potrebno je provesti reorganizaciju kadrova te konsolidirati ansamble te tehničku službu kazališta i to primanjem onih umjetnika koji trenutačno nedostaju u sva četiri ansambla i u Tehnici. Na taj način bi se dobila veća efikasnost ansambala, omogućio učinkovitiji proces nastanka i izvođenja predstava, ali povećala i izvedbena kvaliteta.

Opera HNK

Djelovanje Opere HNK, čije ansamble čine solisti (10), zbor (39) i orkestar (56), pretpostavlja čvrsto strukturirane i kompletirane sastave triju ansambala. U tom smislu potrebno je kompletirati Riječki simfonijski orkestar u njegovim grupama da bi mogao odgovoriti zahtjevima koji se pred njega postavljaju u operi, baletu kao i u simfonijskom koncertnom programu koje orkestar opslužuje. Potrebno je što prije popuniti ona radna mjesta koja nedostaju u orkestru kako bi orkestar mogao što efekasnije funkcionirati uz što manju popunu honorarnih umjetnika.

Ista situacija je i kod zbora gdje se mora aktivno pratiti odlazak određenih zborista u mirovinu ili druge vrste odsustva, kako bi zbor u svim svojim grupacijama (soprani, mezzosoprani, alti, tenori, basi) mogli svladavati zadani repertoar.

Ansamblu kao što su zbor i orkestar postižu svoju izvanrednu kvalitetu dugogodišnjim i kompetentnim radom koji donosi pozitivne rezultate kod oba ansambla. Kod solista uz kvalitetnu bazu koju treba što više ekipirati potrebno je u redoviti rad Opere uključiti mlade talentirane pjevače. To je proces pomoću kojeg se mladi solisti, kroz repertoar i kontinuirani rad, formiraju za sve zahtjevnije uloge i na taj način pripremaju nastaviti kontinuirano rad svojih kolega koji u tom procesu preuzimaju funkciju njihovih mentora.

Potrebno je pomladiti ansamble, što je moguće više ostvariti sustavom stipendija za orkestralne glazbenike. Treba pokrenuti i intenzivirati suradnju s Muzičkom akademijom., napose sa studentima koji su iz ovih prostora. Studenti bi s vođama dionica mogli upoznavati repertoar i karakteristike orkestra, a time se i puno spremniji uklopiti u rad cijeloga ansambla. Takvi modeli za soliste i za orkestralne glazbenike postoje u mnogim kazalištima diljem Europe i moguće je konzultirati postojeće prakse te ih primijeniti na riječku opernu kuću. Povremenim se radom, naime, mladi umjetnici pripremaju za rad u orkestru (repertoar, specifične osobine sviranja u opernom i simfonijskom orkestru), a to u budućnosti znači sistematsko popunjavanje slobodnih mjesta u orkestru, te osiguravanje kontinuiteta njegova rada .

Balet HNK

U budućem razdoblju Balet riječkog HNK „Ivana pl. Zajca“, koji bilježi vrhunske rezultate na domaćoj sceni, te je time svoje predstave na najbolji način promovirao među domaćom publikom i turistima, trebao bi postati još važnijim čimbenikom i u europskim mjerilima. Broj od 22 plesača koliko danas broji riječki Balet dostatan je za vrhunske rezultate u specifičnom, suvremenom plesnom iskazu, ali bi povećanjem broja plesača riječki Balet proširio svoj repertoar i na klasična djela koja se u Rijeci rijetko izvode, a zasigurno bi odgovorila na očekivanja riječke publike.

Budući da je Balet prije svega umjetnost za mlade ljude što dokazuje fluktuacija plesачkog kadra u svim europskim ansamblima, potrebno je inzistirati još više na afirmaciji mladih plesača kako bi se dodatno ojačao domaći solistički kadar kvalitetnim radom i dovođenjem eminentnih koreografskih imena. Balet HNK trebao bi uz suradnju s osnovnom i moguće srednjom baletnom školom, uspostaviti Baletni studio radi zajedničkog ulaganja u buduće naraštaje. Prije svega trebalo bi mnogo truda uložiti u profiliranje mladih plesača i određivanje njihova puta prema prvim nastupima te budućim novim prvacima Baleta. Vrijeme je za odgajanje nove generacije plesača te postupno pomlađivanje plesачkog kadra.

Hrvatska i Talijanska drama HNK

U rasporedima hrvatskog kazališta visoko pozicionirani ansambli Hrvatske (21) i Talijanske (15) drame riječkoga Hrvatskog narodnog kazališta „Ivana pl. Zajca“ okuplja glumce različitih generacija koji se dokazuju u svim vidovima kazališta – od klasičnoga, realističnoga do suvremenih formi glume, vizualnoga, mimskoga, pjevačkoga i plesnoga teatra. Potrebno je u sljedećem razdoblju ustrajati na još većoj konsolidaciji ansambala, iskoristivši njihove iznimne vještine u potpunom angažmanu – od velikih predstava do komornih formi u kojima bi do izražaja došla virtuoznost glumca, a za to je potreban novi gradski prostori ili prostori u kojima bi se mogla predstaviti i jedan i drugi dramski ansambl riječkog kazališta. Članovi ansambla trebaju aktivno sudjelovati u stvaranju predstava, pedagoškim akcijama te u projektima upoznavanja publike s kazalištem.

Tehnika

Potkapacitiranost kadra koji opslužuje četiri ansambala na jednoj sceni, mijenjajući dnevno scenografije za različite predstave problem je koji je prisutan već godinama, te ga je potrebno započeti sustavno rješavati. Tijekom godina ustanovljen je odlazak kadrova u mirovinu i ne popunjavanje njihovih radnih mjesta, time se poremetila ravnoteža u pojedinim odjelima te uočio nedostatak stručnjaka za pojedina područja. Sistematizacijom koja ne omogućava uklanjanje nelogičnosti – specifična radna mjesta traži se određena sprema i većinom veliki broj godina radnog staža koje izravno limitiraju izbor i čine ga nemogućim, postaje upitnim i samo funkcioniranje kazališta. Na taj se način mladim školovanim ljudima ne otvara mogućnost rada u kazalištu, kao što se onemogućava rad u kazalištu stručnjacima iz pojedinih područja koja nemaju visoku stručnu sprema. Uz niska primanja u kazalištu, nalaženje stručnjaka u odjelu Tehnike je gotovo nemoguće. Prvenstveno treba povećati broj radnika u Tehnici kako bi u kazalištu mogle nesmetano raditi dvije smjene koje bi s lakoćom opsluživale repertoar čineći teatar funkcionalnim. Uz veći broj djelatnika Tehnike, potrebno je omogućiti izradu sistematizacije koja bi pratila potrebe kazališta te odgovarala zahtjevima „tržišta“. Time bi riječko kazalište odgovorilo na izazove koji se pred teatar postavljaju na početku 21. stoljeća.

Dubravka Vrgoč

[REDACTED]

Zagreb

Hrvatsko narodno kazalište Ivana pl. Zajca Rijeka

Uljarska 1/I

51000 Rijeka,

Podnosim prijavu na natječaj za imenovanje intendanta/intendantice Hrvatskog narodnog kazališta Ivana pl. Zajca Rijeka za mandatno razdoblje od 2025. do 2028. godine.

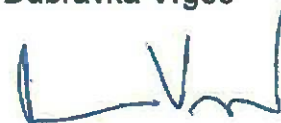
Prijavi prilažem:

1. prijedlog četverogodišnjeg programa uz financijski i kadrovski okvir rada kazališta
2. životopis
3. diplome o stručnoj spremi
4. dokaz o radnom stažu u području kulture - izvod iz e-radne knjižice
5. dokaz o radnom iskustvu – preslike ugovora o radu
6. dokaz o poznavanju engleskog jezika – potvrda
7. Pisma preporuke:
 - Serge Rangoni, intendant, Théâtre de Liège, Performing Arts Centre of the Wallonia-Brussels Federation, European Centre for Theatrical and Choreographic Creation, Liege

- Thomas Ostermeier, umjetnički ravnatelj, Schaubühne am Lehniner Platz, Berlin
- Didier Juliard, umjetnički ravnatelj, Odéon - Théâtre de l'Europe, Pariz
- Heidi Wiley, izvršna ravnateljica, European Theatre Convention
- Valter Malosti, ravnatelj, Emilia Romagna Teatro Fondazione, Bologna, Modena, Parma
- Irene Girkinger, intendantica, Tiroler Landestheater & Orchestra GmbH Innsbruck
- Paola Donati, ravnateljica, Fondazione Teatro Due, Parma
- Paola Prestini, skladateljica, osnivačica i umjetnička ravnateljica National Sawdust, New York
- Pascal Rambert, pisac i redatelj, Structure Production, Pariz

U Zagrebu, 12. prosinca 2023.

Dubravka Vrgoč

**PROGRAMSKE I POSLOVNE
SMJERNICE HRVATSKOG NARODNOG
KAZALIŠTA „IVANA pl. ZAJCA“ RIJEKA
U RAZDOBLJU OD 2025.
DO 2028. GODINE**

Hrvatsko narodno kazalište „Ivana pl. Zajca“ kao jedno od pet nacionalnih teataru u Hrvatskoj predstavlja temeljnu vrijednost u kulturi Republike Hrvatske te je jedan od glavnih potencijala za daljnji razvitak i očuvanje kulturne baštine, no istodobno i promocije suvremenu umjetnosti u dosluhu s očekivanjem vremena u kojem živimo. Kao središnja ustanova za sve programe izvedbenih umjetnosti u gradu Rijeci, s koncentriranim potencijalima profesionalnih umjetnika educiranih i osposobljenih za stvaranje programa dramskog, glazbenog i plesnog kazališta, koja konzumira više od polovice ukupnih proračunskih sredstava za kulturu grada Rijeke, značaj HNK „Ivana pl. Zajca“ još je veći u kontekstu poticanja i razvijanja svekolike kazališne djelatnosti u gradu Rijeci i okolici. Sukladno tome opravdano se očekuje da HNK „Ivana pl. Zajca“ bude i pokretač najkvalitetnijih izvedbenih sadržaja u Rijeci, klaster novih ideja, programa i kadrova, strateška poveznica izvedbenih umjetnosti Rijeke s umjetničkim događanjima u okruženju te mjesto kreativnosti i umjetničke izvrsnosti s optimiziranim korištenjem raspoloživih resursa i maksimalnim ostvarivim rezultatima podložnim jasnim i mjerljivim kriterijima procjene.

Najznačajnija kazališna ustanova u ovom dijelu Hrvatske, tijekom stoljetne povijesti reflektirala je na pozornici najrazličitije društvene i kulturne silnice bivajući zrcalom povijesnih zbivanja što su se prelamala na ovim prostorima i time određivala ne samo estetiku, već i jezik na kojem su se izvodile predstave. Hrvatskim se jezikom na riječkoj sceni moglo govoriti tek nakon 1945. godine, dok do tada nije bilo moguće niti pomišljati na profesionalizaciju hrvatskog glumišta, bilo u Rijeci, bilo na Sušaku. Model kazališta preuzet još iz Austro-Ugarske monarhije, koji datira s kraja 19. stoljeća, iz vremena kadu su Helmer i Fellner izgradili zgradu riječkog kazališta, odgovarao je zahtjevima tadašnjeg vremena. Model je to masivnih institucija, jedinstvene scene koju, kao trenutačno u HNK „Ivana pl. Zajca“, dijele čak četiri ansambla — Opera, Balet Hrvatska i Talijanska Drama, s velikim brojem zaposlenika i fiksnim ansamblima. Tako fiksirani model podrazumijeva „proizvodnju“ predstava, a ne osmišljavanje projekata koji bi anticipirao nove teatarske perspektive u promjenjivom estetskom, kulturnom i društvenom okružju. Europska praksa, pokazuje kako je ovakav model prevladan u većini europskih zemalja, jer podrazumijeva ogroman financijski trošak što većinom pokriva plaće zaposlenika, a u vrlo malom omjeru program. On je produkcijski neefikasan, nudi organizacijske rutine i estetske rezultate koje ne odgovaraju funkciji teatra u kojem nastaju. Stoga je nužno propitati kako taj model prilagoditi vremenu jednoga drugog organizacijskog iskustva, drugačijih očekivanja i umjetnika i publike, napose drugačijega umjetničkog i kulturološkog senzibiliteta o kojem svjedoče kulturni rasporedi u ostalim europskim metropolama.

Živimo u vremenu u kojem su se drastično promijenili društveni, kulturni i ekonomski uvjeti, vremenu globalizacije, kozmopolitizacije, kulturne integracije, multikulturalizma, novih poimanja identiteta, multilingvizma i novih tehnologija. I dok mnogi teoretičari, ali i kazališni praktičari ističu da je danas „nacionalno“ u imenu kazališnih kuća tek arbitražna i besmislena etiketa te da su takve kuće anakronične te istrošene ideološke konstrukcije, logičnim se nameće pitanje – može li nacionalno kazalište opstati u 21. stoljeću i to s kakvim organizacijskim i umjetničkim modelom? Ako prizovemo povijesne činjenice, one upućuju prvenstveno na vrijeme kada su nacionalna kazališta nastajala u Europi i razloge njihova osnivanja. Tako su u 17. i 18. stoljeću nacionalna kazališta predstavljala visoko pozicionirane kuće glavnih europskih gradova „ispuunjene“ građanskim ponosom i kulturnom „odličnošću“. Svaki je nacionalni teatar tada bio jedinstven te je reflektirao specifičan i autentičan trenutak nastanka, lokaciju, brojne ciljeve jedne nacije, jezik, literaturu, povijest i mitologiju. On je bio ikoničkim znakom doba prosvjetiteljstva kada kazališna kultura koja odražava nastojanja i htijenja nacije postaje interesom onih koji su na vlasti, kada raste značaj buržoazije, a Europa se po prvi puta naziva kulturnom zajednicom okupljenom oko postulata suvremenog nacionalizma. Comédie-Française utemeljena je 1680. godine u doba Luisa XIV kao pozornica djela vodećih francuskih pisaca Molièrea, Racine i Corneillea. Bečki Burghtheater osnovala je carica Marija Terezija 1741. godine kako bi njime još više istakla važnost i prestiž svoje monarhije. Kraljevsko kazalište u Kopenhagenu osnovano je 1748. također kao autokratski i elitistički prostor, koji je umjesto francuskih i talijanskih autora prvenstveno promoviralo danske dramatičare. I Nacionalno kazalište u Hamburgu, kojem započinje povijest njemačkih nacionalnih kazališta, godine 1767., okrenulo se građanstvu u cilju širenja nacionalnih vrijednosti i kulture, znanja o njemačkoj povijesti i jeziku.

Ta su kazališta u svom vremenu zagovarali one vrijednosti što su predstavljale identitet jedne nacije te je razdvajajući od drugih činile je autentičnom u europskim rasporedima toga doba. Smatram da u današnjim rasporedima ujedinjene Europe nacionalno kazalište također mora biti prvo među prvima, ali sada već s nekim drugim vrijednostima koje prije svega moraju biti estetske. Tragajući za novim kazališnim formama, što je cilj koji si danas, što se teatra tiče, zadaje cijela Europa, riječko Hrvatsko narodno kazalište „Ivana pl. Zajca“ ispunjavajući prije svega kulturne potrebe vlastite sredina treba ponuditi Europi i nove modele i forme kazališnog iskaza te time hrvatsku kulturu u kontekstu nacionalnog promovirati u europskom kulturnom prostoru. Uz očuvanje tradicije kao okosnice regionalnog i nacionalnog identiteta riječko bi kazalište trebao tradiciju ispričati svom gradu jezikom naše suvremenost te bi se tako predstavilo u europskom kontekstu kao prestižno mjesto kulture u

kojem se u tradicionalni kazališni izričaj interpretira kroz govor suvremenosti.

ULOGA I MISIJA KAZALIŠTA

Za učvršćivanje izgleda i ugleda Hrvatskog narodnog kazališta „Ivana pl. Zajca“ u gradu Rijeci, području Zapadne Hrvatske, Primorsko-goranskoj županiji, Ličko-senjskom županiji, Istarskoj županiji, Italiji te dijelovima Republike Slovenije, treba reafirmirati njegovu misiju i ulogu, znati ispričati kome se ono obraća i za koga postoji. Tijekom proteklih godina čini mi se kako se u nedovoljnoj dorečenosti ne samo njegova programa, nego i njegove funkcije u društvenom kontekstu, djelomice izgubila ideja o njegovoj misiji kao vodećoj kazališnoj i kulturnoj instituciji što predstavlja identifikacijski znak nacionalne kulture u Rijeci, Primorsko-goranskoj županiji, Hrvatskoj, Europi i svijetu. Stoga se kod svih koji su okupljeni oko središnjeg i, uz Gradsko kazalište lutaka, jedinog riječkog kazališta (umjetnici, kulturni djelatnici i građani, odnosno publika) treba osnažiti ideju da su aktivni kreatori slike kazališta koju neprestance valja iznova promišljati u svjetlu društva što se ubrzano mijenja i kojeg kultura ne smije samo pratiti, već mu je dužna zadavati poseban, estetski ritam. Kazalište, napose ono nacionalno, ne bi smjelo ostati u raskoraku s onim što se događa u društvu oko nas, već mora računati na mijene Povijesti i udare novih Priča. Treba preispitati naše prakse, predlagati i djelovati kako bi kazalište ne samo repertoarom, već svojim djelovanjem te širom misijom postalo prostorom individualnih sloboda ojačanih jedinstvenim osjećajem pripadnosti zajedničkoj avanturi, razmjeni fizičkih i mentalnih iskustava: mjesto susreta, dodira i borbe za kulturnu demokraciju.

Stoga bi trebalo iznova propitati funkcionalnu poziciju riječkoga kazališta, osigurati mu vidljivost i uspostaviti stabilni znak njegova prepoznavanja na gradskoj, regionalnoj, nacionalnoj i europskoj razini. U rasporedima riječke kulturne scene ono bi trebalo biti mjestom okupljanja svih umjetnika koji bi svojim progresivnim idejama ucrtali smjerove razvoja kazališne umjetnosti u Rijeci i njezinog pozicioniranja u mediteranskom i europskom kontekstu. Ostvarujući vrhunske profesionalne izvedbe i djelujući kao pokretač svih profesionalnih izvedbenih aktivnosti u Rijeci i okruženju te inicijator novih umjetničkih projekata i programa, s osloncem na vlastite kreativne potencijale i u suradnji s domaćim i inozemnim partnerima riječki bi HNK kontinuirano trebao njegovati tradiciju u stalnom dosluhu s najsuvremenijim stremljenjima u području umjetnosti, educirati, istraživati i inovativno preispitivati u djela područja scenske umjetnosti, pratiti trendove u suvremenoj umjetnosti te konkurentno reprezentirati Rijeku u širem kulturnom prostoru.

Najveća ambicija intendanta kazališta, koji ulazi u rizik da naci-

onalno u naslovu teatra prevode u pojam progresivnog, a time zadrži nacionalno obilježje u kontekstu tradicijski autentičnog prinosa hrvatske kulture europskoj, je zapravo da omogući ostvarenje susreta između autora, odnosno autorskog djela i gledatelja, kako bi taj odnos bio što bogatiji i uzbudljiviji. On jamči slobodu umjetničkog stvaranja te njegovu dostupnost što je moguće većem broju ljudi. Kazalište postaje mjesto na kojem će se okupljati cijela kazališna profesija, s umjetnicima i publikom, da bi zajedno odredili budućnost umjetnosti u danom društvenom okviru. A ono što je pri tome možda najvažnije je omogućiti i susret domaćih i stranih umjetnika kako bi taj susret rezultirao umjetničkim pomakom koji bi riječki HNK „Ivana pl. Zajca“ pozicionirao u središnju mediteransku, a time i europsku kazališnu kuću.

ODNOS GRAD RIJEKA — KAZALIŠTE

I dok suvremeno urbano iskustvo na različite načine izaziva osjećaj podvojenosti — s obzirom na proizvodnju i potrošnju, spektakl i nadzor, opasnost i sigurnost... iskustvo Grada je također, na podvojen način danas istovremeno i lokalno i globalno. Naš je grad lokalan kad djelujemo lokalno — primjerice, dijelimo svakodnevna iskustva sa susjedima na ulici ili u kazalištu. Globalan je kad prepoznamo njegovu povezanost onkraj svojih granica, primjerice, u strancima koji posjećuju Grad, u različitim jezicima, različitim kulturnim susretima i dodirima, u kulturnim razmjenama. Stanovnici Grada su publika, ili barem potencijalna publika, koja dijeli prostor gledališta, na način na koji dijeli i prostor Grada - sa svim razlikama te svim klasnim, rodnim i drugim podjelama. Stoga će napetosti koje u Gradu stvaraju, tajne koje čuvaju, putovanja na koja se otiskuju, stvari koje priželjkuju ili kojih se pribojavaju, poželjeti vidjeti uvećane, proširene, razotkrivene ili presložene na pozornici. Očito je kako ono što bismo mogli nazvati privremenom zajednicom gledališta (svake večeri ugovorenom s pozornice) odražava i prelama privremene zajednice izvan njega. Kazalište, a napose ono koje ima attribute središnjeg i nacionalnog i gotovo jedinog u Gradu to mora iskoristiti.

Jednako tako, kazalište je materijal koji se neprestano mijenja, on je estetska i socijalna struktura koja okuplja mnoge sudionike - kroz posao i razonodu - u složene društvene aktivnosti; kazalište je, također, smješteno u neki prostor Grada. Ono je nedvojbeno simptomatično za urbani proces, zorno prikazuje strukture, dinamiku društvene moći, politike i ekonomije koje djeluju u prostoru Grada. Time čini više od pukog prikazivanja urbanog procesa: kazalište je dio urbanog procesa, ono proizvodi urbano iskustvo, a samim tim proizvodi i sliku društva, odnosno Grada samog. Kao što i publika na pozornici očekuje sliku Grada, tako i Grad s teatrom izravno i posredno ulazi u dijalog, s uzbudljivošću toga dijaloga ovisi o tome koliko se Grad prepoznaje u teatru i teatar u

Gradu, odnosno koliko su oni bliski jedan drugome.

Stoga predlažem okupljanje svih umjetničkih snaga Grada Rijeke oko kazališta. Željela bih ustanoviti odbor (savjetodavno tijelo) sastavljen od renomiranih riječkih pisaca, glazbenika, likovnih umjetnika, arhitekata, dizajnera, izdavača, filozofa, sociologa, profesora... koji bi promišljao, zajedno s kazališnim umjetnicima, razvoj kazališta i njegove estetske smjernice koje bi trebale odgovarati, odnosno prepoznati očekivanja samog Grada. Na taj bi način djelovanje HNK „Ivana pl. Zajca“ bilo transparentnije, a istodobno bi bilo, upravo kroz ostale umjetnike koji djeluju u Gradu, prepoznatljivije i prisutnije u samoj strukturi Grada. Njihova će kreativnost, sugestije i prijedlozi zasigurno pomoći kazalištu u njegovom snažnijem pozicioniranju u Gradu, dok će sinergija različitih umjetnika zasigurno učiniti kazalište atraktivnim mjestom susreta i kulturnih dodira.

S druge pak strane, Rijeku treba promatrati i kao dio mediteranskog kulturnog bazena, te time i kao važno turističko središte kroz koje tijekom godine prođu milijuni turista koji predstavljaju potencijalnu publiku središnjeg gradskog, ali regionalnog teatra. Ti turisti imaju kulturološka očekivanja na koje teatar u jednom od najpoželjnijih turističkih destinacija na sjevernom Jadranu svakako mora znati odgovoriti. Ne treba zaboraviti kako je teatar koji pripada Mediteranu kao središtu europske civilizaciju dužan promovirati vrijednosti toga Mediterana koje moraju biti upisane i jasno označene u kazališnoj orijentaciji. Stoga bi se kroz riječki HNK, kao središnju kazališnu kuća na ovom dijelu Mediterana trebali prelamati znakovi ovog vremena i specifičnog prostora (u suglasju očekivanja umjetnika i očekivanja publike) te bi ono svojim istraživačkim dometima u iznalaženju novih umjetničkih formi, autentičnih u nacionalnom iskazu, u nekoj skoroj budućnosti moglo biti i putokazom europskom teatru koji još uvijek traga za novim formama, ali i sadržajima što bi kazalištu osigurali opstojnost na turbulentnom početku 21. stoljeća.

KAZALIŠTE U REGIONALNOM OKRUŽJU — PRIČA O MEDITERANU

Kao središte europske civilizacije, Mediteran je stotinama godina bio i središtem europske, pa i svjetske kulture. Kao kolijevka kulture, iz koje se baštini i drama i opera i ples, teatar i filozofija, Mediteran je već dugi niz godina zanemaren, izostavljen, izoliran i zapostavljen, označen kao prostor sukoba, stalnih migracija, kolektivnih i osobnih nesreća. Stoga je potrebno iznova ispričati priču o Mediteranu upravo kroz kulturu, tom pričom povezati kulturne institucije Sredozemlja te učiniti Mediteran kroz zajedničke aktivnosti mediteranskih kazališta vidljivim na zemljovidu kulturne Europe. Mitski Mediteran izgubio se u povijesnim nedaćama naše suvremenosti, te je postao fikcionalan, a ne stvaran,

stoga je zadaća i kazališta da ga obnovi ne samo programom, već i svojim pozicioniranjem u mediteranskom prostoru. Riječko kazalište tako bi bilo središnja kazališne institucije koja će okupiti ostala mediteranska kazališta, istražiti današnju kulturološku poziciju Mediterana i u međusobnim razmjenama te kroz festivalski program mediteransku kulturu učiniti živom i stvarnom, iznova prepoznatljivom i atraktivnom. Umjetničkom kvalitetom, brojem i profiliranošću svojih programa kao i svojom orijentacijom prema Mediteranu kojem pripada riječko bi kazalište trebalo biti dramski, operni i baletni centar regije. Uz geografsku poziciju i povijesno pamćenje te živu energiju Grada (odnosno svih njegovih stanovnika i turista), raznolikošću umjetničke ponude koja ni po čemu ne bi trebala zaostajati za ponudom u središnjim teatrima europskih metropola riječki HNK bio bi ogledni primjer kazališta u regiji Mediterana. On bi pri tome zadavao smjernice ostalim kazalištima te istraživao bliskost i različitost zajedničkog nam kulturnog prostora.

Pojedinačnim postojećim programima (dramskim, opernim i baletnim), ovisno o sadržajima i estetskim afinitetima, kazalište bi se jače povezalo s ostalim regionalnim centrima - od Zagreba do Trsta i Venecije, od Ljubljane do Innsbrucka i Bolzana, te bi zbog raznolikosti i visoke kvalitete kulturne ponude mogao biti pokretačem i nosiocem značajnih projekata u kulturološki danas neistraženoj i neprepoznatljivoj regiji Mediterana, a za koje bi trebao osigurati sredstva iz EU fondova namijenjenim regionalnoj suradnji i lokalnoj samoupravi.

Stoga predlažem snažno povezivanje s teatrima prvenstveno u Italiji — Teatro Verdi Trsta, Teatro Piccolo Milano, Teatro Fenice Venecija, Emilia Romagna Teatro Fondazione Bologna i Modena, Teatro Due Parma, Teatro Massimo Palermo, Arena do Verona, potom u Portugalu — D. Maria II National Theatre i Teatro Municipal Sao Luiz i Teatro Nacional de São Carlos u Lisabonu, u Španjolskoj — Teatro Real i Teatro Canal Madrid, Francuskoj — Odéon-Théâtre de l'Europe Pariz, Opéra National de Lyon, Ballet Preljocaj, Opéra Orchestre National Montpellier, u Crnoj Gori — Crnogorsko narodno pozorište, u Albaniji — Nacionalna Opera i Balet i Nacionalno kazalište Tirana, Grčkoj — Grčko narodno kazalište i Fondacija Onasis, Turskoj, Tunisu i Maroku. Takvo bi povezivanje preko zajedničkih projekata (u koprodukcijskim suodnosima) osiguralo riječkom kazalištu središnju kulturnu poziciju na Mediteranu i važno mjesto u kulturnim rasporedima suvremene Europe. S većinom navedenih teatararadeóí u Zagrebačkom kazalištu mladih i Hrvatskom narodnom kazalištu u Zagrebu ostvarila sam blisku suradnju te bih tu suradnju nastavila i produbila uz već iskazanu zajedničku želju pokretanja mreže mediteranskih kazališta, radi zajedničke suradnje, ali i promišljanja mediteranskog kulturnog prostora u kontekstu suvremene Europe óiji bi centar bio u Rijeci.

KAZALIŠTE U EUROPSKOM OKRUŽJU

Slijedom nesretnih okolnosti vezanih uz pandemiju, Rijeka je započela, ali nije uspjela do kraja infrastrukturno i promotivno iskoristiti naslov Europska prijestolnica kulture. No, na tekovinama toga iznimno važnog projekta čija je namjera bila tijekom jedne godine predstaviti Europi i svijetu kulturni život Rijeke te kulturno-povijesnu baštinu i time omogućiti preobražaj vlastite kulturne osnove kao i perspektivu dugoročnog socijalno-gospodarskog razvoja temeljenog na kulturnoj strategiji grada i okolne regije treba nastaviti pozicioniranje HNK „Ivana pl. Zajca“, a time i Grada Rijeke u europskim kazališnim i kulturnim rasporedima, te ga učiniti još snažnijim.

Postavi li se HNK „Ivana pl. Zajca“ kao središnje, ali i po repertoaru postojano mjesto promocije tradicionalnih umjetničkih vrijednosti, istraživanja novih umjetničkih formi te sadržaja koje će okupiti neke od vodećih hrvatskih i europskih umjetnika u zajedničkom promišljanju i kreiranju smjernica teatra 21. stoljeća, ono bi moglo svojim djelovanjem nametati kriterije u regiji kao i u ovom mediteranskom dijelu Europe. Za realizaciji programa Hrvatske i Talijanske drama pozvala bih redatelje koji pripadaju riječkom kulturološkom krugu kao što su Talijani Pippo Delbono, Romeo Castellucci, Antonio Latella, Portugalac Tiago Rodriges, Španjolci Calixto Bieito, Alejandro Boero, te ostali europski redatelji s kojima sam do sada radila kao što su Thomas Ostermeier, Ivo van Hove, Pascal Rambert, Milo Rau... U Operi, koja bi zasigurno po svojim kapacitetima trebala biti operno regionalno središte, angažirala bih, u suradnji s opernim kućama — Teatro Verdi iz Trsta, Teatro Regio iz Parme. Teatro Fenice iz Venecije, SNG Opera i Balet Ljubljana, Festival Sferisterio iz Marcerate,... kao partnerima, neke od najvećih europskih redatelja kao što su Andreas Dresden, Krzysztof Warlikowski, Pier Luigi Pizzi, Christopher Loy, Hugo de Ana, Ricci/Forte, Daniele Menghini, Roberto Catalano, Olivier Py, Lorenzo Mariani te dirigente Daniela Rustionija, Vladimira Jurkovskog, Franzoisa Xaviera Rotha, Georgea Petroua, Ivana Repušića, Aleksandra Kalajdžića te proslavljene pjevače. U Baletu bih, napose za suvremene kreacijama, pozvala koreografe poput Ohada Naharin, Philippea Decoufléa, Angelina Preljočaja, Jiri Kylviana, Nacho Duata, Alaina Platela....

S mogućnošću još snažnije nazočnosti na europskoj kazališnoj sceni, s mogućnošću pristupa raznovrsnim fondovima za poticanje kulturne suradnje, riječki HNK trebao bi kroz najrazličitije oblike suradnje biti još više prisutan u europskom kulturnom prostoru. S obzirom na funkciju dugogodišnje predsjednice Europske kazališne konvencije, te članice upravnog obora te organizacije kao i Opere Europe, uključujući svoje kontakte s kazalištima iz europskih i svjetskih središta, uspostavila bih izravnu suradnju s vodećim europskim kazalištima preko razmjeno

glumaca, dramaturga, pjevača, plesača, članova orkestra i zbora te tehničkog osoblja. Osobnim kontaktima razvijala bih suradnju, gostovanja i razmjene s kazalištima: Bavarskom operom, Pariškom filharmonijom, Teatro Regio iz Parme, Teatro Fenice iz Venecije, Teatro Comunale di Bologna, Theatre de la Ville Pariz, Odéon-Théâtre de l'Europe Pariz, Teatro Piccolo Milano, Fondazione Emilia Romagna Modena, Teatro Due iz Parme, Deutsche Theatre Berlin, Schaubühne am Lenin Platz Berlin, TNB Rennes, Théâtre Liege, Théâtre Vidy-Lausanne, Kazalištem Oskarasa Koršunovasa Vilnius, Dramskim teatrom Varšava, Kazalištem Dramaten u Stockholmu, Kazalištem La MaMa u New Yorku, SNG-a Drame te SNG Opera i Balet Ljubljana, Jugoslovenskim dramskim pozorištem Beograd. Ali u budućnosti sa spomenutim kazalištima organizirala bih koprodukcijske projekte u kojima bi ravnopravno sudjelovali riječki umjetnici i umjetnici iz ostalih prestižnih europskih kazališnih kuća .

Suvremenu dramsku literaturu riječki HNK bi predstavio u uskoj suradnji i partnerskim odnosima s inozemnim nacionalnim centrima za suvremeno kazalište i to onima koji se bave promocijom suvremene dramskog pisma, a kakvi u različitim oblicima postoje u europskim kazališnim sredinama. Takva suradnja otvara vrata koprodukcijskim projektima, gostovanjima i općenito razmjeni iskustava na širem europskom planu i još snažniju prisutnost HNK „Ivana pl. Zajca“ u kazališnoj Europi.

Ono što bi ponajprije trebalo uspostaviti je snažno otvaranje prema suvremenim oblicima kazališnih kreacija što bih ostvarila koprodukcijskim projektima sa sličnim teatrima ili festivalima, čime bi se riječko kazalište predstavilo kao jedan od značajnih koprodukcijskih partnera u ovom dijelu Europe. U domaćem kontekstu tu bi praksu trebalo proširiti na festivale poput Dubrovačkih ljetnih igara, ali i ostale scenske ili glazbene festivala prvenstveno u okruženju kao što su: Ljubljana Festival, Spoleto Festival, Festival Sferisterio Marcerata, Festival u Veroni, Festival Verdi u Parmi., ali i ostali međunarodni festivali poput onog u Edinburghu, Avignonu, Salzburgu, operni festival u Aix-en Provenceu, Wiener Festwochen u Beču, Kunstenfestivaldesarts u Bruxellesu, Ruhrski triennale... Što se tiče koprodukcijskih projekata predožila bih suradnju sa srodnim kazalištima u inozemstvu: D. Maria II National Theatre u Lisabonu, Teatro Della Pergolla u Firenzi, Teatro Fenice u Veneciji, Teatro Verdi u Trstu, Teatro Due u Parmi, Fondazione Emilia Romagna Modena, Bavarska opera i Residenz teatra u Münchenu, Teatra Thalia u Hamburgu, Kraljevskoga dramskog kazalište u Stockholmu, Nacionalnog kazališta u Bratislavi...

FINANCIJSKA STABILNOST KAZALIŠTA I KORIŠTENJE EUROPSKIH FONDOVA

U svrhu financijske stabilnosti kazališta, u sljedećim godinama nastojat će povećati vlastite prihode kazališta prije svega povećanjem broje publike koja je posljednjih godina u prosjeku u najboljem slučaju punila polovicu gledališta (u prosjeku 320 posjetitelja u Baletu, 300 u Hrvatskoj drami, 260 u Operi u 190 u Talijanskoj drami, dok je prosjek premijernih izvedbi oko 230 gledatelja). Vlastiti prihodi mogu se povećati i povećanjem broja gostovanja, odnosno honorarima s tih gostovanja, pa će se truditi da gostovanja, napose onih u inozemstvu, bude sve više.

Iako su u Hrvatskoj još uvijek neregulirani odnosi sponzorstva u kulturi, nastojat će proširiti listu sponzora i donatora, odnosno učiniti ih što prisutnijima u poslovanju riječkog kazališta. Budući da se u sljedećem razdoblju najavljuju veliki investicijski projekti u gradu Rijeci, trebalo bi se povezati s investitorima koji bi prepoznali važnost riječkog kazališta i na taj način ušli u suradnički odnos s HNK Rijeka.

S velikim iskustvom korištenja Europskih fondova, još iz vremena kada Hrvatska nije ni bila članicom EU, nastojat će s riječkim kazalištem te regionalnim i europskim partnerima aplicirati na grantove koje nudi Kreativne Europe, ali i ostale grantove koje nudi EU — od Europskog fonda za regionalni razvoj do Erasmusa, do različitih fondova koje podupiru suradnju između kulturnih institucija u dvije ili više različitih zemalja.

ISKUSTVO I PRIMJENJIVI MODELI IZ ZAGREBAČKOG HNK

Tijekom osam godina, od 2014. do 2022 godine, sa svojim timom u zagrebačkom Hrvatskom narodnom kazalištu zadajući si visoke umjetničke i organizacijske ciljeve redefinirala sam funkciju, misiju i ulogu središnjega hrvatskog nacionalnog kazališta pozicionirajući ga kao centralno kazalište u gradu Zagrebu, državi te u ovom dijelu Europe. Uspjeli smo to prvenstveno uočavajući sve probleme s kojim je takva institucija zastarjelog i po mnogo čemu istrošenog modela suočena te je promišljajući iz perspektive njezinih mogućnosti, ali prvenstveno iz perspektive vremena i očekivanja društva u kojem živimo. Uz repertoarne iskorake koji su nastajali u susretu klasičnih djela i onih suvremenih, uspostavili smo dijalog između tradicije i suvremenosti, a stalni programi i akcije koje smo provodili kazalištu su zadavali smjerove i učinili ga živim organizmom ne samo u kulturnim, već i u društvenim rasporedima Grada i Europe. Navest ću neke od njih kao primjer uspješne prakse koji bi se mogli upotrijebiti u programiranju aktivnosti HNK „Ivana pl. Zajca“ u Rijeci.

OTVORENO KAZALIŠTE

Prvom našom akcijom projektom *Dan otvorenog trga* krajem rujna 2014. godine, nakon mjesec dana boravka u kazalištu, okupili smo umjetničke snage kazališta i izveli ih na trg ispred kazališta kako bi svojim programima zainteresirali građane Zagreba za kazalište. Toga dana otvorili smo doslovno sva vrata i prozore kazališta da bi tadašnja, ali buduća publika mogla uspostaviti izravan kontakt sa zgradom kazališta i umjetnicima. Ustanovili smo tada iznimno popularan program pod nazivom *Tajna povijest kazališta* u kojem su naši umjetnici vodili publiku kroz one prostore kojima u redovnom posjećivanju kazališta nikada nisu mogli prići. Ustanovili smo princip otvorenog teatra koji okuplja gledatelje različitih generacija, sklonih različitim estetikama, žanrovima i poetikama, ali i umjetnike različitih izvedbenih stilova s različitim kazališnim očekivanjima, inzistirajući na sukreiranju i sudjelovanju, odnosno na zajedničkom pristanku kreiranja kazališne kulture u vlastitoj sredini kako građani koji djeluju u zajedničkom projektu participativne umjetnosti.

RAZVOJ PUBLIKE

Umjetnički program za škole bio je namijenjen učenicima osnovnih i srednjih škola, koji organizirano u pratnji učitelja, u jutarnjim terminima dolaze u kazalište na izvedbu programa sastavljenog od ulomaka iz dramskih, opernih i baletnih predstava. Program je uključivao najpoznatija djela kazališne umjetnosti u izvedbama najboljih umjetnik, a u sklopu kojeg se učenicima prezentirao presjek dramskog, opernog i baletnog repertoara. Tako ih se upoznavalo s funkcioniranjem kazališta, ali i s

vrijednim umjetničkim djelima, čime ih se poziva da u budućnosti budu redovitim publikom.

Projekt *Opera u školi* bio je zamišljen u formi edukativnog procesa koji učenicima osnovnih i glazbenih škola približava opernu umjetnost. Ciljna skupina bili su učenici završnih razreda osnovnih škola te učenici glazbenih škola koji su se na primjeru jednog opernog djela upoznavali s operom, odnosno njezinom poviješću te nastankom operne predstave. Od istraživanja na samome početku projekta, kada su se prikupljale informacije o upućenosti učenika u opernu umjetnost, preko posjeta kazalištu te upoznavanja sa samim kazalištem, njegovom prošalošću i funkcioniranjem, potom praćenjem pokusa, razgovora s umjetnicima do gledanja predstava, učenici su imali pregled ne samo operne produkcije već i kazališne djelatnosti. Na taj se način poticalo učenike na posjet kazalištu već od rane školske dobi, a time se razvijala publika.

Projekt *Od pera do opere* bio je namijenjen djeci nižih razreda osnovne škole u kojem su se upoznavali s nastankom, ali i funkcioniranjem opere. Djeca kao publika, ali i kao sudionici u opernom procesu mogu izravno u kazalištu vidjeti kako nastaje opera, mogu u njoj sudjelovati, birati kostime, arije.... Riječ je o interaktivnom pristupu operi, gdje uz djecu sudjeluju solisti, orkestralni umjetnici i zboristi, a mali gledatelji su sukreatori izvedbe koja svaki put izgleda drugačije.

Radionica za učenike osnovnih i srednjih škola pod naslovom *Shakespeare nije bauk*, koja je bila organizirana u suradnji s British Councilom iz Zagreba okupila je učenike oko teme Shakespearea, a u povodu 400. godišnjice njegove smrti. Dramaturzi zagrebačkoga HNK posjetili su osnovne i srednje škole te organizirali interaktivne radionice na kojima su mladi kreativno sudjelovali i kao glumci i kao gledatelji, upoznavajući se s djelima velikoga dramskog pisca, ali i s mogućnostima njihova uprizorenja.

Programom kazališne edukacije za odrasle *Umjetnost i kultura 54+* željela se poboljšati kvaliteta života umirovljenika, starijih osoba te nezaposlenih osoba iznad 54 godine starosti. Organizirane su kazališne radionice u kojima su sudjelovali umjetnici, a odvijali su se po domovima za starije osobe. Na taj je način kazalište postalo referentnom institucijom čije se djelovanje ne ograničava na pasivnu konzumaciju kazališnih predstava, nego se interaktivnim metodama u rad uključuje i publika svih dobi, međusobno se povezuju generacije i otvaraju mogućnosti umjetničke edukacije u samom centru umjetničke produkcije, na inovativan način.

Program *Ususret premijeri* tjedan dana prije premijernih opernih izvedbi predstavio je u nadolazeću operu razgovorom s redateljem, dirigentom, scenografom, kostimografom i glazbenim umjetnicima koji u njoj nastupaju. Tom prigodom izvedeno je nekoliko arija kao uvod u pre-

mijeru. Iznimna posjećenost tog programa garantirala je i posjećenost budućih opernih izvedbi.

Sa Slovenskim narodnim gledališćem iz Maribora ustanovljena je *Europska pretplata*, a uz redovite pretplate uvedena je i pretplatu za studente i srednjoškolce. Spomenute su akcije, uz pomno osmišljeni repertoar koji svakako odgovara i zahtjevima vremena i očekivanju publike, povećale broj gledatelja u posljednje sedam godine za više od 40%. Uz pandemiju, gospodarsku krizu i smanjeno zanimanje za kulturne sadržaje taj je značajan pomak nedvojbeno bio zalag za budućnost kazališta.

DOMAĆE STVARALAŠTVO

Pri dolasku u HNK zatečeni nezanimanjem gledatelja za pojedine programe napose u Drami, odlučili smo osmisliti repertoar koji bi odgovarao očekivanju publike. Iskustvo iz Zagrebačkog kazališta mladih kojeg sam vodila deset godina pokazalo je da je suvremena domaća dramska literatura nudi identifikacijske modele koje s lakoćom prepoznaje publika. Gledatelji kod nas, za razliku od većine europskih zemalja, suvremeno dramsko pismo na pozornicama prihvaćaju bolje nego poznate klasične dramske tekstove. Iz toga iskustva bio je osmišljen dramski repertoar iz postojećih suvremenih dramskih tekstova hrvatskih autora, naručivani su dramske tekstove koje su autori pisali za pozornicu HNK i adaptirani su popularne romane. Potičući suvremeno hrvatsko dramsko stvaralaštvo na sceni usporedno smo radili i na razvoju publike. Rezultati su se pokazali iznimno uspješni te smo u Drami upravo suvremenim domaćim tekstovima vratili publiku u kazalište. „Tri zime“ Tene Štivičić, „Ljudi od voska“ Mate Matišića, „Ciganin, ali najljepši“ Kristijana Novaka, „Gdje se kupuju nježnosti“ Monike Herceg predstave su koje su svakako obilježile zadnje desetljeće hrvatskog teatra. Potaknuti činjenicom da publika dolazi u velikom broju i prepoznaje suvremenu domaću dramu, odlučili smo 2019. godine raspisati *Natječaj za suvremeni dramski tekst* te pozvati pisce da napišu dramu koja će biti izvedena na velikoj pozornici HNK. Bilo je to prvi put nakon 50 godina da je HNK u Zagrebu objavio natječaj za otkup suvremenoga dramskog teksta i drugi puta u cijeloj povijesti toga kazališta.

KOPRODUKCIJE

Već dolaskom u HNK uveli smo praksu nastupa naših umjetnika u koprodukcijskim projektima, čime se oni predstavljaju na europskim kazališnim pozornicama. Primjer za to je nastup pet glumica Drame HNK u projektu „Evandjelje“ Pippa Delbona, glumice Lane Barić u velikom europskom projektu „I am Europe“, sudjelovanje zborista Opere HNK u koprodukcijskoj predstavi „Kein Licht“, te članova baleta u koprodukcij-

skoj predstavi G.U.I.D. Baletne skupine Angelina Preljocaja.

Od 2014. do 2022. HNK u Zagrebu realizirao je i 18 ko-produkcijskih projekata, s pariškim kazalištem Bouffes du Nord, Kunstenfestivaldesarts iz Bruxellesa, Opérom Comique iz Pariza, Emilia Romagna Teatro Fondazione iz Bologne, Slovenskim narodnim gledališćem u Mariboru, Festivalom Sferisterio u Marcerati, L'Opera national du Rhin, njemačkim Ruhrtriennaleom, Le Grand Théâtre iz Luxembourga, luxembourškim Ensemble Lucillin, München Kammerspiele, Nacionalnim kazalištem iz Strasbourga, Kazalištem Thalia iz Hamburga, belgijskom As Palavras — Cie Claudio Bernardo, Fondazione Arena di Verona, Théâtreom de Liège, Baletnom skupinom Angelina Preljocaja, HNK Ivana pl. Zajca iz Rijeke, s Muzičkim biennialom Zagreb, Muzičkom akademijom, Akademijom likovnih umjetnosti i Tekstilno-tehnološkim fakultetom,

GOSTOVANJA I NAGRADE

U osam sezona Opera, Balet i Drama bilježili su više od 150 gostovanja na prestižnim festivalima i u kazališnim kućama: Festival Mettre en Scène u Rennesu, Mittelfest u Cividaleu, Međunarodne svibanjske svečane igre u Wiesbadenu, Međunarodni kazališni festival Hanoch Levin u Tel Avivu, Međunarodni festival MESS, Festival europskih regionalnih kazališta u Temišvaru, Kunstenfestivaldesarts u Bruxellesu, Međunarodni festival Janàček u Brnu, Aleksandrijsko kazalište u Sankt Peterburgu, Théâtre Vidy u Lausannei, Mađarska državna opera u Budimpešti, Teatro Argentino u Rimu, Međunarodni festival baltičkog teatra u Sankt Peterburgu, Oporni festival u Miškolcu, Wroclaw European Capital of Culture 2016., Teatro Strehler u Milanu, Teatro Camoes u Lisabonu, Net Festival u Moskvi, Théâtre du Rond-Point u Parizu, Opéra Royal de Wallonie u Liègeu, Théâtre de Liège, Teatro della Corte u Genovi, Međunarodni kazališni festival u Sibiu, Teatro Nacional D. Maria u Lisabonu. Sterijino pozorje u Novom Sadu, Ljubljana Drama Festival, Festival Borštnikovo srećanje u Mariboru, Beogradski festival igre, Opera & Theatre Madlenianum u Beogradu, Balet Fest Sarajevo, Teatro Arena del Sole u Bologni, , Cankarjev dom u Ljubljani, Slovensko narodno gledališće u Ljubljani, Jugoslavensko dramsko pozorište u Beogradu, Crnogorsko narodno pozorište u Podgorici.

Dramske predstave zagrebačkog HNK gostovale su i nagrađivane na domaćim festivalima: Dubrovačke ljetne igre, Splitsko ljeto, Međunarodni festival malih scena u Rijeci, Marulićevi dani, Dani satire, Gavelline večeri, Osječko ljeto, Bok fest, Zagrebačko kulturno ljeto, a Opera i Balet sudjelovalo je u četiri sezone u programu Festival Zagreb Classic na Tomislavovu trgu u Zagrebu.

Tijekom osam godina ansambli Opere, Baleta i Drame nagrađi-

vani su na međunarodnim i domaćim festivalima s 90 nagrada. Neke od tih nagrada su: Međunarodna nagrada Jovan Ćirilov na BITEF-u u Beogradu, Nagrada Fedora koja se dodjeljuje za najbolju europsku novu opernu kreaciju (Hrvatsko narodno kazalište u Zagrebu u suradnji s pariškom Opéra Comique), Nagrada kritike za najbolju predstavu na 56. kazališnom festivalu MESS u Sarajevu, Nagrada talijanskih glazbenih kritičara Franco Abbiati za najbolju režiju operne predstave u 2017. godini (predstava Turandot). Nagrada talijanske kazališne zajednice Premio Ubu za najbolju originalnu glazbu skladanu za predstavu „Evanđelje“, nominacije za nagradu Critic's Choice časopisa Dance Europe za najbolju baletnu premijeru u 2018. godini i izvanrednu izvedbu muškog plesača te Nagrada međunarodnog žirija za izvrsnost Exellent Award za plakate.

EUROPSKI PROJEKTI

Projekt *European Theatre Lab — Drama Goes Digital* pokrenula je godine 2017. Europska kazališna konvencija, a financiran je kroz program Kreativna Europa. U sklopu tog projekta udruženo je nekoliko teatarara iz geografsko različitih dijelova Europe koja su istraživala na koji se način nove tehnologije mogu upotrijebiti u suvremenom kazališnom iskazu. Zagrebački HNK zajedno je s nacionalnim kazalištem Det Norske iz Osla osmislilo program pod nazivom Učini udaljenost nepostojecom što je rezultiralo uprizorenjem dvaju nacionalnih modernističkih klasika dramske književnosti, „Peer Gynta“ Henrika Ibsena u zagrebačkome HNK s norveškoim autorskim timom te „Kraljeva“ Miroslava Krležine s hrvatskim autorskim timom u Det Norske Theatreu u Oslu. Bilo je to prvi puta da je jedno Krležino djelo prevedeno na norveški jezik i izvedeno u Norveškoj, kao što je u Zagrebu „Peer Gynta“ po prvi puta izveden u novom prijevodu Miše Grundlera.

Projekt *Opera Vision* koji je pokrenulo Europsko udruženje opernih kuća Opera Europa, obuhvaća niz aktivnosti koje digitalnim sadržajima omogućuju publici on line uvid u sezone europskih opera. Posebno je naglašena briga za privlačenje i kultiviranje mlade publike, te promicanje europske kulturne baštine i razvoj opere za budućnost. Značaj toga projekta, koji se ostvaruje kroz program Kreativna Europa, u tome što operu čini dostupnom velikom broju gledatelja razvijajući publiku te opernu umjetnost čineći mnogo vidljivijom u europskom, pa i svjetskom kontekstu. Zagrebački HNK je tim projektom ušao u elitnu kategoriju 30 prestižnih europskih opernih kuća iz 19 europskih zemalja zajedno s londonskom Royal Opera House, pariškom Operom Comique, venecijskim Teatro Fenice, madridskim Teatro Real, Royal Swedish Opera.... Godine 2018., koja je proglašena Europskom godinom baštine HNK u Zagrebu predstavilo je u programu *Opera Vision* Gotovčevu operu „Ero

s onoga svijeta“ , 2019. izvedena je opera „Nikola Šubić Zrinski“ Ivana pl. Zajca, a 2020. Puccinijeva opera „Turandot“.

HNK u Zagrebu je preko Festivala svjetskog kazališta postao 2014., godine članom ugledne europske kazališne mreže *Prospero* koja je poticala između članova koprodukcijske projekte i razmjenu umjetnika. Od 2020. HNK u Zagrebu sudjeluje u prestižnom projektu *Prospero* financiranom u iznosu od nešto više od milijun eura sredstvima iz programa Kreativna Europa Europske unije. Partneri u tom projektu su pariški Odéon-Théâtre de l'Europe, berlinska Schaubühna, Théâtre de Liège, Emilia Romagna Teatro Fondazione iz Modena, Göteborgs Stadsteater, Teatros del Canal iz Madridu i Teatr Powszechny iz Varšava. U programu platforme *Prospero*, u suradnji s francuskom televizijom Arte razvijali su se novi kazališni digitalni modeli. Budžet cjelokupnog projekta bio je 2 milijuna eura.

Od 2022. HNK u Zagrebu partner je u projektu *Stage-Teatar u tranziciji* koji je koncipiran je oko dva projekta, izvorno predstavljena u Theatre Vidy-Lausanne, čiji su autori danas jedni od najvećih europskih redatelja i koreografa Katie Mitchell i Jérôme Bella. Ideja projekta je promovirati održivo kazalište te odgovoriti na 17 ciljeva održivog razvoja definirani UN rezolucijom. Prioriteti su istraživanje klimatskih i ekoloških pitanja, ali i pitanja društvene, ekomske i političke održivosti. Partneri u projektu su: Nacionalni teatar iz Lisabona, Théâtre Vidy-Lausanne. Dramaten iz Stockholma, Piccollo Teatro iz Milana, Trafo iz Budimpešte, NT Gent, Slovensko narodno gledališče iz Maribora, Nacionalni teatar iz Vilniusa, Comédie de Genève, Théâtre de Liège, Europska kazališna konvencija i Nacionalno kazalište iz Taipeja. Budžet cjelokupnog projekta je 4 milijuna eura.

HNK je bio članom Europske kazališne konvencije koja okuplja pedesetak repertoarnih europskih kazališta, Opere Europe koja okuplja 215 opernih kuća iz 43 zemlje te platforme Fedora koja promiče inovativne projekte u Operi i Baletu.

FILOZOFSKI TEATAR

Od godine 2014. kada je utemeljen do 2022., *Filozofski teatar* bio je dijelom redovitog programa HNK u Zagrebu. Činile su ga javne debate, produkcije predstava, izdavaštvo i gostovanja. Zamišljen kao prostor dijaloga i kritičkog mišljenja na pozornici HNK, *Filozofski teatar* je ponudio novi i atraktivni sadržaj te privukao novu, uglavnom mlađu, publiku u kazalište koja dosad nije bila redoviti gost kazališnih programa. Tijekom osam godina *Filozofski teatar* okupio je 30 000 posjetitelja. Uz golem interes publike i medija, gosti *Filozofskog teatra* bili su vodeći filozofi, književnici, glazbenici i glumci današnjice poput: M.I.A., Niccola Ammanitija, Thomasa Pikettyja, Vanesse Redgrave, Julije Kristeve,

Margarethe von Trotte, Bobbyja Gillespieja, Terryja Eagletona, Slavoja Žižeka, Mladena Dolara, Terese Forcades, Franca B. Bifoja, Yanisa Varoufakisa, Eve Illouz, Tariqa Alija, Javier Cercas, Ece Temelkuran, Teresa Forcades ... U sklopu Filozofskoga teatra izdani su hrvatski prijevodi "Rapsodije teatra" francuskog filozofa Alaina Badioua i prvi dramski tekst Slavoja Žižeka "Antigona" (Fraktura), koji je naručio i čiji je suizdavač upravo HNK. Osim toga, u sklopu suradnje Narodnog pozorišta u Beogradu i HNK u Zagrebu, Filozofski teatar je nekoliko puta gostovao u Narodnom pozorištu u Beogradu gdje je uskoro postao sastavnim programom tog kazališta, a potom i festivala BITEF.

FESTIVAL SVJETSKOG KAZALIŠTA

Kada smo Ivica Buljan i ja osnovali Festival 2003. godine, on je bio osmišljen kao mjesto informiranja domaće publike o onome što se događa u Europi i svijetu, ali i kao mjesto usporedbe i vlastitog pozicioniranja u europskom i svjetskom teatru. U dva desetljeća svoga postojanja *Festival svjetskog kazališta* je u Zagreb doveo neke od najvećih svjetskih i europskih umjetnika, one koji su mijenjali teatar posljednih desetljeća kao što su Thomas Ostermeir, Robert Lepage, Eimuntas Nekrošius, Luc Bondy, Piotr Fomenk, Reza Gabriaze, Andrej Žoldak, Rimas Tuminas, Lev Dodin, Peter Brook, Oskras Koršunovas, Krystian Luppa, Eugenio Barba, Jan Lauwers, Arpad Schilling, Alvis Hermanis, Dimitrij Gočev, Tamas Ascher, Heiner Goebels, Jan Lauwers, Christoph Marthaler, grupu Peeping Tom, Alain Platel, Frank Castorf, Ivo van Hove, Pip Delbono, Katie Mitchell, Young Jean Leea, Pascala Ramberta, Mila Raua, Thosika Okada, Tiaga Rodrigeza..., ali i mlađe redatelje koji su promijenili izgled ne samo teatarske nego i suvremene umjetnosti uopće. Danas je Festival svjetskoga kazališta prepoznat na kulturnom zemljovidu Europe kao manifestacija donošenja aktualnih hitova, prepoznavanja novih teatarskih tendencija, koja poziva moćna redateljska imena što su nepovratno promijenila sliku scenske umjetnosti, dokazane majstore teatra i njihove ponajbolje učenike, ali i one koji pokazuju originalnost i želju za propitkivanjem kazališta kao mjesta intrigantnog nadahnuća.

PANDEMIJSKO KAZALIŠTE

Nakon što je u ožujku 2020. zatvoreno kazalište zbog pandemije uzrokovane virusom COVID—19 pokrenuli smo niz projekata kako bi ostali u kontaktu sa svojim gledateljima i olakšali im boravak u izolaciji do ponovnog susreta u kazalištu. Po novim inovativnim modelima komunikacije u vremenu limitiranih komunikacija u kojem je naš sektor bio zatvoren, Kazalište je bilo prepoznato ne samo od naše javnosti, već i od europskih kazališnih krugova koji su preuzeli neke od naših pandemijskih kazališnih modela:

ON LINE KAZALIŠTE — suradnji s 24sata pokrenuli smo digitalnu platformu za praćenje predstava. U nešto više od mjesec dana predstave zagrebačkoga HNK pregledane su više od 470 tisuća puta.

DNEVNIK IZOLACIJE — Online projekt u kojem su umjetnici zagrebačkoga HNK, kojima je radni prostor za vrijeme pandemije bio unutar zidova njihovih domova, kroz tjedne su otkrivali u čemu oni uživaju, što gledaju, čitaju, slušaju te na koji način provode dane. Dnevnik izolacije čitao se na službenim stranicama kazališta te na društvenim mrežama kazališta.

NEKOLIKO DANA PREMIJERE — projekt vizualnog umjetnika Davida Maljkovića koji kao sirovinu koristi scenografiju predstava zagrebačkog HNK otvoren je u svibnju 2020., a građani su na travnjacima oko kazališta mogli vidjeti fundus iz poznatih starijih predstava koje je postavio Maljković kao gestu prema publici s obzirom da je unutrašnji prostor kazališta još uvijek zatvoren. Izložba je izazvala velik interes medija i javnosti.

HNK U VAŠEM KVARTU — projekt koji je započeo s glazbenim događajima 4. svibnja 2020. još za vrijeme lockdowna, darujući sugrađanima koji su osim pandemije bili suočeni i s posljedicama potresa najpoznatije arije svjetskih opera u izvedbi članova ansambla Opere zagrebačkog HNK te im pružio mogućnost da sa svojih prozora, balkona i iz kvartova uživaju u izvedbama. Program se odvija na Zrinjevcu, Travnom (plato Mamutice), Martićevoj ulica, Vrbanima, Zapruđu, Parku dr. Franje Tuđmana, Parku Ribnjak i Maksimiru. Ciklus je završen svečanim koncertom pred zgradom HNK povodom Dana državnosti

FESTIVAL LJETNE VEČERI HNK U ZAGREBU — U želji za što više susreta s gledateljima, a potaknuti pozitivnim iskustvima izlaska na javne površine za vrijeme pandemije, HNK u Zagrebu u svibnju 2021. godine pokreće Festival Ljetne večeri. Najpriznatiji umjetnici iz sva tri ansambla te solisti, zbor, orkestar, balet, dramski umjetnici, pokazali su da se vrhunski dometi mogu ostvariti na otvorenome, s velikom željom da se građanima izvan okvira pozornice, prikažu u najboljem svjetlu. Tijekom svibnja, lipnja i srpnja 2021. i 2022. godine održano je niz program na otvorenom kao što su Balet u predvečerje, Večeri suvremene hrvatske poezije te ciklus slavenske poezije, Večeri ukrajinske poezije te poezije Vesne Parun, izvedbe najpoznatijih svjetskih arija kao i skraćene verzije poznatih opera u suradnji s Muzičkom akademijom u Zagrebu. Festival Ljetne večeri obilježila su i dva velika koncerta jedan u čast Arsena Dedića, a drugi u čast zagrebačkog novog vala s više od tisuće gledatelja na trgu ispred kazališta.

Predstavama visoke estetske razine, o čemu svjedoče brojni medijski napisi, ali i izniman interes publike u kući te i na inozemnim gostovanjima, Hrvatsko narodno kazalište u Zagrebu je od 2014.—2022. godine tematiziralo neke od bitnih fenomena naše suvremenosti, postavši istodobno jednim od zasigurno značajnih hrvatskih kulturnih izvoznih proizvoda. Brojna gostovanja dramskih i baletnih predstava na prestižnim europskim festivalima i kazališnim kućama primjer su takve promocije. O uspješnosti repertoarnoga koncepta svjedoči povećanje broja izvedaba od 256 u 2014. godini do 464 izvedbi u 2019. godini te 152 izvedbi u pandemijskoj 2020. godini. Također je i značajno povećan broj gledatelja od 2014. godine kada ih je bilo 107.676 do godine 2019. u kojoj je bilo više od 200.000 gledatelja uz popunjenost od 90,72%, dok je u pad u 2020. godini uslijed epidemiološke situacije bio manji od očekivanog zahvaljujući kontinuiranoj komunikaciji s publikom i medijima. U godini 2021. popunjenost se vratila na 90%, dok je sličan prosjek bio i u prvih šest mjeseci 2022.

PROGRAMSKE SMJERNICE HNK

„IVANA pl. ZAJCA“ RIJEKA U BUDUĆEM RAZDOBLJU

Program, ali i sveukupnu estetsku orijentaciju Hrvatskoga narodnog kazališta „Ivana pl. Zajca“ treba promišljati iz geografskih i kulturoloških zadatosti, iz autentičnosti podneblja u kojem je kazalište smješteno i specifičnosti grada kojem pripada. Slijedeći tradicijske smjerove i suvremene tokove ne samo operne, baletne i dramske literature, već i izgleda kazališta koje prepoznaje i prostor i vrijeme u kojem djeluje treba odgovoriti našoj suvremenosti izbjegavajući klišeizirane scenske izgleda te iznalaziti pokriće za teatarsko istraživanje baštine govorom kojeg razumiju današnji gledatelji. Uz Gradsko kazalište lutaka, jedino kazalište u gradu Rijeci HNK „Ivana pl. Zajca“ žanrovskim, stilskim i estetskim smjernicama programa mora obuhvatiti interese publike različitih generacija i orijentacija kako bi zadovoljio što širu populaciju, ali u svim segmentima zadržavajući visoku umjetničku kvalitetu iskaza. Upravo iz razloga što pokriva puno veći obim kulturne ponude grada, proizlazi i njegova obveza fleksibilnosti i otvorenosti prema različitim estetikama i publikama koja je neusporedivo veća nego je to slučaj s kazalištima u nekim drugim gradovima čiji je broj puno veći. Riječko kazalište zadovoljava mnogo veća očekivanja publike, stoga mora uspostaviti i snažniju suradnju s pojedincima i ustanovama u Rijeci koji djeluju u produkcijama izvedbenih projekata (teatri, festivali, kao i nezavisna scena...)

U središtu interesa biti će scenske interpretacije inozemnih i domaćih klasičnih opernih, baletnih i dramskih djela u režiji/koreografiji afirmiranih domaćih i stranih, ali i mladih još neafirmiranih redatelja kao i uprizorenja suvremenih opernih, baletnih i dramskih predložaka. Susret klasičnog i suvremenog repertoara (dramskog, glazbenog i baletnog) na istoj sceni zanimljiv je za gledatelje različitih generacija i čini bazični okvir u promišljanju kazališta koje zadovoljava očekivanja publike i očekivanja vremena. Klasični repertoar pri tome ne podrazumijeva nizanje naslova što predstavljaju opća mjesta u dramskoj ili glazbenoj literaturi, već promišljanje klasičnog repertoara u dosluhu s vremenom u kojem živimo, dakle uprizorenje onih primjera klasične literature koji izborom tema ulaze u dijalog s našim vremenom, a svojom porukom našu suvremenost čine razumljivijom ili prihvatljivijom.

Istražit će na pozornicama (onim tradicionalnim i novim tek otkrivenim) riječkog kazališta tradicijske korijene dramske i glazbene literature vezane uz Rijeku, bila one zavičajna ili povijesna uvjetovana. Mislim na pisce, Dragu Gervaisa, Janka Polića Kamova, Nikolu Kamova, Ödöna von Horvatha Nedjeljka Fabria, Dašu Drndić, Slavenku Drakulić te skladatelje Ivana pl. Zajca i Ivana Matetića Ronjgova. S druge strane, nacionalno kazalište je dužno poticati i promovirati nove narative što postaju amblemskim kazališnim predlošcima budućih generacija

gledatelja. Predstavila bih u teatru najmlađu generaciju riječkih pisaca: Teu Tulić, Dunju Matić, Doris Pandžić, Doru Šustić i naručivala bih od njih dramske tekstove. Također predlažem da kazalište ustanovi Natječaj za suvremeni dramski tekst, a u suradnji s Hrvatskim društvom skladatelja Natječaj za suvremeno operno djelo, ali potiče i autorske timove da sudjeluju u realizaciji kazališnih programa.

Zanimaju me i autorski projekti — dramski, glazbeni i baletni koji bi scenski rasvijetlili fenomen grada Rijeke u njegovoj povijesnoj kompleksnosti i suvremenoj raznolikosti. Oni bi propitivali turbulentnu povijest grada koji je prolazio kroz različite društveno-političke sustave i teritorijalne ustroje i kroz to propitivanje ispisali i osobnu povijest koja se veže uz grad ili svoje viđenje grada. Specifičnost takvih projekata je u tome što reinterpetiraju kolektivnu i osobnu povijest jednog grada i njegovih stanovnika, ali ostavljaju trag ne samo u kulturnoj slici samog grada, već i u njegovu suvremenom identitetu. Na taj se način grad sa svojim narativima predstavlja u teatru autentičnošću umjetničkog iskaza. Stoga bih pozvala nekoliko riječkih pisaca da svaki napiše dramski tekst na temu grada Rijeke.

Na početku mandata predstavila bih koncept otvorenog teatra koji bi otvorenošću svojih programa ostvarivao izravnu komunikaciju između zgrade kazališta, umjetnika i gledatelja različitih dobnih skupina, interesa i očekivanja. Otvoriti teatar znači prvenstveno iznova ga predstaviti samom Gradu te svim njegovim građanima, učiniti ga dostupnim svima kao mjesto koje postaje nezaobilaznim dijelom svakodnevnog života građana i samim tim prepoznatljivim znakom te stanicom u njihovim svakodnevnim itinererima. Tako bismo doslovno otvorili vrata kazališta pozivajući građane da uđu u njega i da ga obiđu kako bi postali dijelom teatra, sudionici i kreatori njegova programa i u konačnici njegova cjelokupnog izgleda.

U sljedećoj fazi prepoznavanja te redefiniranja pozicije kazališta u Gradu, predlažem koncept proširenog kazališta koje se širi izvan zgrade kazališta i osvaja cijeli grad, postaje dijelom života njegovih građana. Kazalište tako ulazi u stvaran dio urbanog procesa i izravno utječe na sliku samog Grada. Uspostavlja se tako dijalog između kazališta i Grada, odnosno između umjetnika s jedne strane i građana s druge strane. Takav inkluzivni dinamičan proces između kazališta i građana doprinosi snažnijem razumijevanju odnosa između kazališta i sredine u kojoj nastaje, ali nudi mogućnost zajedničkog osmišljavanja programa i kreiranja cjelokupne slike kazališta po potrebama stanovnika Grada kojima se teatar obraća. Stoga bi izgradili male pozornice u riječkim kvartovima: Kantrida, Centar-Sušak, Pećine, Trsat, Drenova, Zamet, Gornja Vežica.. i organizirali kvartovske programe otvorene za sve stanovnike toga kvarta, u kojima bi uz kazališne umjetnike sudjelovali i umjetnici koji žive

u tim kvartovima. Takvim akcijama bi se promoviralo kazalište, razvijala nova publika, ali prvenstveno omogućilo svim stanovnicima Grada da budu u izravnom kontaktu s kazalištem.

Kao umjetnička forma, kazalište je jedinstveno postavljeno da ispuni građansku funkciju. Za razliku od kina, umjetnici i publika postoje u istom prostoru. Za razliku od knjiga koje posuđujemo iz knjižnice, priče koje pričamo doživljavamo kao kolektiv. Za razliku od žive glazbe, u teatru se njeguje zajednički osjećaj mašte. Motor metafore koji pokreće kazalište dopušta mu da bude istodobno specifičan i univerzalan, pojačava glasove i potiče raspravu na javnom forumu. Povijest je pokazala da kazalište ima moć promijeniti srca i umove te da je dosljedno oruđe za izazivanje moći i ponovno osmišljavanje svijeta. Gradi empatiju, nikada nije isto dvaput i nudi pozornicu za intimno, epsko i sve između. Teatar tako može biti poligon za velike ideje i koncept nove zajednice.

NOVE PROGRAMSKE ORIJENTACIJE

Moje iskustvo iz proteklih sezona je da hibridizacija žanrova, poput trenda da se kazališna ili baletna predstava radi po romanesknom predlošku, izaziva ponekad veće zanimanje publike nego određene izvedbe klasičnog repertoara. Uz to, pokazalo se učinkovitim, pri promišljanju programa uzeti u obzir i danas sve prisutnije zbližavanje "visoke i niske" kulture. Iako je miješanje kulturnih razina odavno provedeno u pojedenim umjetničkim ostvarenjima, valjalo bi u određenim prigodama uvrstiti programe kulturnih izraza koji su donedavno bili smatrani „nižom“ kulturom, kao što je pop, camp kultura, povezivanja ne samo žanrova, već različitih oblika umjetničkog izražavanja (teatar s arhitekturom i likovnim umjetnostima, glazba s vizualnim umjetnostima, balet s novim medijima....). Stoga predlažem, uz tradicionalne repertoarne programe koji se odvijaju u kazališnoj zgradi, nekoliko smjernica nove programske orijentacije:

A. u kontekstu djelovanja unutar prostora kazališta:

- na digitalnim platformama emitirati predstave iz redovnog programa u digitalnom mediju (streaming uživo ili snimke predstava)
- predstave prilagođene streamingu mogu biti manjeg formata, kraće ili intimističke, eventualno radikalnije u izrazu, koje ostavljaju vremena i za diskusiju ili tumačenje u kontekstu
- u okviru definiranog programa sezone kreirati sadržaj koji se ostvaruje u samom digitalnom mediju i tako se prikazuje, primjerice predložiti temu opere, kazališne predstave ili baleta kao početnu ideju za stvaranja originalnog djela u digitalnom formatu. Autori takvih radova predložili bi svoje viđenje djela po kojem nastaju predstave (dramske, operne, baletne). Osim što je to djelo samostalne forme, moglo bi imati funkciju prologa ili uvertire u predstavu, a može biti prezentirano i razli-

čitim gradskim prostorima i na taj način još više privlačiti publiku

— programi u svim prostorima kazališta: koncertne nedjeljne matineje i večeri poezije u foyeru, kraće glazbene i scenske forme u maloj dvorani, razgovori i diskusije u foyeru i kafiću, flash modovi u ložama

B. u kontekstu izlaska izvan kazališne kuće:

— projekt *Kazalište u riječkim kvartovima* s brojnim improviziranim gostovanjima (manji koncert, dramski recitali ili kratke izvedbene forme, ulomci iz popularnih baleta...)

— suradnja s muzejima, galerijama, centrima za kulturu te sveučilišnim prostorima i školama gdje se zajednički mogu organizirati programi u interakciji različitih umjetničkih izričaja

— narudžba djela suvremene umjetnosti posebno kreiranih za HNK u sezoni i to u bilo kojem obliku, mediju (zastor za sezonu, instalacija, video...)

— *Filozofski teatar* koji se bi se održavao u različitim gradskim prostorima gdje se redovito okuplja mlađa ili studentska publika

— koncerti, čitanje poezije, manje glazbeno scenske forme u riječkim dvorištima, na plažama, u shopping mallovima, tradicionalnim subotnjim okupljalištima, u sportskim objektima, bolnicama, domovima umirovljenika

GOSTOVANJA

Riječko Hrvatsko narodno kazalište „Ivana pl. Zajca“ osim što bi trebalo biti još prisutnije u svom vlastitom gradu, njegovi bi ansambli trebali gostovati u okolnim gradovima kao što su Opatija, Lovran, Kostrena, Bakar Kraljevica... i to s manjim produkcijama opernim, dramskim i baletnim kao i s predstavama koje bi bile i kreirane i producirane specifično za gostovanja.

Gostovanja bi također morala pokriti cijelu Primorsko-goransku županiju kao i dio Ličko-senjske županije, sa specifičnim programima obilazak manjih mjesta i otoka. U izravnoj suradnji s Istarskim narodnim kazalištem Pula trebala bi se usustaviti gostovanja po Istri kao i koprodukcijski projekti koji bi gostovanjima pokrili cijelo ovo područje.

Talijanska drama bi kao dio svog redovnog programa trebala imati dogovorenja gostovanja u velikim talijanskim kazališnim centrima — od Trsta do Modene, Bologne, Rima i Palerma, napose u onim talijanskim teatrima koji nemaju svoje stalne ansamble, te nisu orijentirani na produkciju predstava, već na njihovu prezentaciju.

KOPRODUKCIJE

U vremenu kada ekonomska kriza izaziva sveopću nesigurnost, kontinuirana međunarodna suradnja ostvarena kroz koprodukcije bitno

smanjuje produkcijske budžete partnera uključenih u projekt. Time se omogućuju susreti umjetnika i njihova razmjena, a gledatelje se upućuje u europske kazališne i svjetske tijekove, povećava se njihov broj, ali i njezin interes za različitost (geografsku, kulturološku i umjetničku). Koprodukcijski projekti smanjuju kulturne razdaljine između europskih gradova, promiču kulturnu raznolikost i uče publiku da cijeni takvu raznolikost čime se potiče interkulturalna kompetencija kazališnih profesionalaca i kazališne javnosti. Većinom su koprodukcijski projekti iz različitih europskih gradova financirani sredstvima europskih fondova što olakšava budžetiranje predstava, ali ih čini i vidljivijim u europskom kontekstu.

Tijekom rada u dva kazališta, Zagrebačkom kazalištu mladih i Hrvatskom narodnom kazalištu u Zagrebu, poticala sam i sudjelovala u više od 60 iznimno uspješnih međunarodnih koprodukcija s Theater Hebbelam Uffer iz Berlina, kazalištem Troubleyn iz Antwerpena, La Comedie de Saint-Etienne, La MaMa New York, Turkish State Theatre iz Ankare, Teatrul Nacional "Marin Sonescu" iz Kraiove, Theatre Stuttgart, Volkbuhne am Rosa Luxemburg Platz Berlin, Birmingham Repertoary Theatre, Dresden State theatre, Teatr Polski Bydogsoz, Deutches Theatre Berlin, Teatro Due Parma. Statheatre Braunschweig, s Fondazione Arena di Verona, s Operom SNG Maribor, Baletom SNG Maribor, As Palavras - Cie Claudio Bernardo, Théâtre de Liège, National Theater in Strasbourg, Thalia Theatre in Hamburg, Bouffes du Nor Theater u Pariz, Zagrebačkim muzičkim bienalnom, Kunstenfestivaldesarts iz Brussels, Opérom Comique iz Pariza, Emilia Romagna Teatro Fondazione iz Bologne, Festivalom Sferisterio Marcerata, IRCAM, L'Opera national du Rhin, French Le Festival Musica, German Ruhrtriennale, Le Grand Thégaincourse Luxembourg, München Kammerspiele. Sva ta kazališta vidim kao potencijalne partnere budućih koprodukcijskih projekta u kojima sudjeluje riječki HNK.

U sljedećem mandatnom razdoblju potrebno je što jače intenzivirati suradnju riječkog kazališta s domaćim, ali prvenstveno međunarodnim partnerima i to s kazalištima slične repertoarne orijentacije koji pripadaju mediteranskom podneblju te u svojim programskim orijentacijama povezuju tradiciju sa suvremenosti. Prvenstveno predlažem teatre koji su već iskazali interes za suradnju sa riječkim kazalištem: D. Maria II National Theatre, Teatro Municipal Sao Lius, Teatro Nacional de São Carlos u Lisabonu, Teatro Della Pergolla u Firenzi, Teatro Fenice u Veneciji, Teatro Verdi u Trstu, Teatro Massimo Palermo, Emilia Romagna Fondazione, Fondazione Arena di Verona, Teatro Due i Teatro Regio u Parmi, Tirole Landerstheater iz Innsbruka i Odéon-Théâtre de l'Europe. Uz gostovanja koja podrazumijevaju razmjene predstava, suradnju treba intenzivirati koprodukcijskim projektima.

RAZVOJ PUBLIKE

U suvremenom svijetu gdje prevladava želja za jakom interakcijom i dijalogom u svim područjima života, kada je o umjetnosti riječ sve više izostaje pojam pasivnog gledatelja. Kulturna participacija korisna je za kreativnost pojedinca, što je sve bitnije u društvu koje se zasniva na znanju i prelijeva se i u druge sfere života, uključujući i radne živote ljudi, čak i onih koji nisu zaposleni u kulturnom sektoru, dok mladima i djeci može pomoći da se ponovno povežu s obrazovnim sustavom i društvom. „Pristup kulturi“ koncept je koji se temelji na pravima, dok kulturno obrazovanje podrazumijeva uključenost škola i povezanost s obrazovnim programima. Marketing umjetnosti i kulturna inkluzija više su mono-dimenzionalni i fokusiraju se ili na ekonomske ili na socijalne aspekte, dok „razvoj publike“ integrira kulturne, ekonomske i socijalne dimenzije i odnosi se na prostor u kojem kazalište može izravno djelovati.

Stoga se u budućem razdoblju treba koncentrirati na:

- **povećanje broja publike** — privlačenjem nove publike istoga sociodemografskog profila kao što je trenutačna publika te rad s onima koji bi mogli postati publikom u budućnosti, napose kroz edukativne programe za djecu i mlade

- **produblјivanje veza s postojećom publikom** — intenziviranjem njihova praćenja repertoarnih izvedaba i/ili poticanjem da otkriju srodne ili čak i nepovezane, složenije umjetničke forme kao i poticanjem na vjernost kazalištu, odnosno na ponovne posjete, razvijati modele pretplate, u središtu pozornosti ovog segmenta razvoje publike su pretplatnički ciklusi koji moraju zadovolјiti što širi i raznolikiji raspon publike.

- **diversifikaciju publike** — privlačenjem osoba sociodemografskih profila različitih od postojeće publike, uključujući i tzv. ne-publiku, odnosno one koji nisu imali prethodni kontakt s kazalištem ili uopće s umjetnosti

Na taj bi se način ne samo izmijenila slika publike već bi se izmijenila i izgled institucije čiji okoštali model nerijetko ne uspjeva više uspostaviti relaciju sa suvremenom umjetnošću, niti sa samom suvremenom. U interakcijskom odnosu s publikom koju je također nužno motivirati za promišljanje teatra 21. stoljeća, treba stvoriti uvjete da teatar bude prostorom usuglašanih umjetničkih, ali i građanskih te društvenih očekivanja. Treba uvesti i nove, inovativne programe, kao što su interaktivni oblici u kojima publika može izravno sudjelovati, a kojima je prioritet privući mlađu publiku, jer se time investirati u buduću publiku što predstavlja faktor održivosti repertoarnog teatra.

Specifičnost postpandemijskog vremena zahtjeva i drugačiji odnos prema publici od onog tradicionalnog. Promijenile su se prilike i time su se promijenila očekivanja publike. Kao što je rad od kuće učinio zaposlenje manje formaliziranim, tako i teatar želimo promatrati u prošire-

nom kontekstu. Mladoj publici treba ponuditi mini akcije, čitanja poezije i različite dramske forme, plesne intervencije, vizualizirane koncerte... Efekt gradske četvrti također je jedinstven u Hrvatskoj, stoga treba održavati na otvorenom različite izvedbe (operne, dramske i baletne), akcije u svim godišnjim dobima i to za sve dobne skupine.

Iz iskustva zagrebačkog HNK referirajući se na programe koje sam u tom razdoblju osmislila i to iz nužnosti prilagođavanja pandemij-skoj situaciji preuzet ću najbolje primjere sadržaja i interakcije s publikom i to one što podrazumijevaju manje formaliziran odnos s publikom, odnosno odnos koji uključuje više empatije. Iz tog iskustva upoznali smo vrijednost koja znači "iznijeti stolicu van" iz dvorane, zgrade i uspostaviti "javniji" i prisniji odnos s publikom, koji stvara snažniji emocionalni odnos, snažniju vezanost za izvođače. Taj način slijedi ili evocira mediteranski način života po kojem ljudi iz kuće iznesu stolicu na ulicu ili trg i razgovaraju ostvarujući tako bliske, ali i čvrste društvene veze.

Kazalište, ali i izvedbene umjetnosti do sada su općenito bile motivirane novu publiku pronalaziti i stimulirati je na dolazak među mladima, seniorima, ljudima s nižim primanjima, u gradskim četvrtima u kojima je kulturna ponuda nedostupna ili ograničena. Svi su građani, u izvornoj etimologiji, građani s punim pravima. Ideja građanskog prožima svaki aspekt našeg života stoga i kazalište mora slijediti principe javne vrijednosti uklapajući se u urbani kontekst, ali i privlačiti druge kulturne, obrazovne i društvene inicijative da se stacioniraju u tom okruženju. Riječki HNK bi se tako posvećivao interakciji između susjeda, uređenju prostora, volontiranju u lokalnoj dobrotvornoj organizaciji. Sve su to građanski trenuci, koji se grade zajedničkim osjećajem prostora i njegovom pripadnosti.

Kazališnu edukaciju za mladu publiku promovirat će se organiziranim akcijama u školama, dovođenjem umjetnika u razrede koji će najmlađe kroz razgovor upoznavati s kazalištem, ali će također u taj dijalog biti uključeni i njihove nastavnici te će se na taj način osmisliti organizirani posjeti kazalištu koji izmiču tradicionalnim, već ustaljenim modelima na relaciji između škole i teatra. Također ćemo osmišljavati programe za najmlađe koji će biti interaktivni, te osim što će ih informirati o procesu nastanka određenog scenskog djela razvijat će kod njih istodobno i ljubav prema kazališnoj umjetnosti omogućavajući im da sudjeluju u kreiranju nekih dijelova predstava, napose ako je riječ o predstavama za djecu i mlade.

Kazališna edukacija za odrasle podrazumijeva prezentacije i radionice. Uz uobičajene forme upoznavanja s predstavom i razgovora s umjetnicima nakon predstave, organizirat ćemo akcije kao što su „čitanja“ pojedinih dramskih djela koja se repertoarno izvode ili su pak kulturna djela. Primjer za to bile bi radionice u kojima bi se čitala djela koja

će se u određenoj sezoni premijerno izvoditi. U Operi ćemo organizirati programe pod nazivom *Audicije za gledatelje* u kojima će operni pjevači i instrumentalisti svoje glazbeno znanje prenositi gledateljima učeći ih pjevanju pojedinih arija, a slične ćemo programe uvesti i u Baletu.

Organizirat će se posebni programi u domovima za umirovljenike koje će posjećivati umjetnici (čitanje poezije, duo drame, koncerti manjih orkestralnih sastava ili izvođenje opernih arija), uz projiciranje predstava na digitalnim platformama, live stream premijere u umirovljeničkim domovima. Također će se organizirati i posebni scenski programi za publiku s posebnim potrebama koji se mogu izvoditi u specifičnim, njima prihvatljivim prostorima kao i putem digitalnih platformi te će tako i oni moći primjerice pratiti premijerne izvedbe riječkog HNK.

RAZVOJ ANSAMBALA

Perspektivni ansambli Hrvatske i Talijanske drame HNK „Ivana pl. Zajca“ u Rijeci okuplja glumce različitih generacija dokazanih u svim vidovima kazališta – od klasičnog, realističnog do suvremenih formi glume, vizualnog, mimskog, pjevačkog i plesnog teatra. Važno je prije svega ustrajati u konsolidaciji ansambla, njegovom potpunom angažmanu – od velikih predstava do komornih formi u kojima bi do izražaja došla virtuoznost glumca. Za takav bi glumački pristup, koji podrazumijeva maksimalni razvoj ansambla, bile potrebne nova scene, odnosno postojeći gradski prostori u kojima bi se izvodile predstave sklone eksperimentalnim formama, odnosno istraživačkog karaktera. U tim bi se izvedbama stvorili uvjeti da glumci propitaju svoje sposobnosti upravo kroz različite glumačke stilove, u različitim žanrovima i scenskim poetikama. Također valja kod glumaca razvijati brojne vještine, pa tako organizirati satove pjevanja i plesa što je iznimno važno za projekte u kojima zajednički sudjeluju svi ansambli HNK. Trebalo bi voditi računa da u glumačkom razvoju pomažu domaći i gostujući redatelji, koreografi, pisci, skladatelji i pjevači osobitih iskustava i najrazličitijih estetika. A za razvoj ansambla posebno je važno njegovo pomlađivanje, stipendiranje studenata umjetničkih akademija i zapošljavanje glumaca koji su netom diplomirali.

Ansambli Opere nužno je razvijati prema programskim nastojanjima da se Opera riječkog kazališta u što kraćem vremenu etablira kao regionalno operno središte. To prije svega znači konsolidiranje orkestra s popunama onih mjesta koja nedostaju. U suradnji s Muzičkom akademijom iz Zagreba sustavno bi se i pedagoški utemeljeno radilo s mladim glazbenicima čime bi se osigurala budućnost opernog podmlatka u svim njegovim aspektima, od pjevača, svirača do zborista. Trebalo bi uspostaviti u redovnom funkcioniranju direkcije Opere Operni studio kao glazbenu radionicu opernog pjevanja koja ima za cilj intenzivno usvajanje znanja i vještina vokalne umjetnosti i ne samo kod mladih pjevača, već i

kod solista Opere. Operni studio bi po sezonama vodili vrhunski inozemni i domaći pjevači afirmirani na europskoj opernoj sceni. Iznimno je važan i rad s mladim pjevačima što se pokazuje bitnim u kontekstu koprodukcijskih projekata te razmjene koje podrazumijevaju visoku kvalitetu u ravnopravnom suodnosu opernih partnera. Podizanjem kvalitete postojećeg kadra, različitim vidovima usavršavanja (radionicama, razmjenama, koprodukcijama), operni ansambl tako po ničemu ne bi zaostajao za ansamblima onih europskih kuća koje po svom repertoaru i svom pozicioniranju u kulturnom prostoru u kojem djeluju, odgovaraju riječkom HNK „Ivana pl. Zajca“.

U sljedeće četiri godine Balet riječkog HNK uspostavio bi još intenzivniju suradnju s baletnim školama radi zajedničkog ulaganja u buduće naraštaje. Kako novi Zakon o kazalištu rješava beneficirani radni staž za plesače, time se uveliko uvećava mogućnost rada s mladim plesačima, te bi slijedom toga trebalo raditi na profiliranju mladih plesača i određivanju njihova puta prema prvim nastupima te budućim novim prvacima Baleta. Imperativ u Baletu sljedećih četiri godine bilo bi odgajanje nove generacije plesača te postupno pomlađivanje plesačkog kadra, uz razmjenu i suradnju s vodećim europskim plesnim ansamblima i baletnim kazališnim kućama.

SURADNJA S HRVATSKIM NACIONALNIM KAZALIŠTIMA I FESTIVALIMA

Prije osam godina godina pokrenula sam na mjesečnoj bazi suradnju između nacionalnih kazališta i festivala koja je podrazumijevala okupljanje intendantata HNK Split, Rijeka, Osijek, Varaždin i Zagreb, Dubrovačkih ljetnih igara i Splitskog ljeta, ali i umjetničkih ravnatelja, poslovnih ravnatelja i producenata. Svrha tih okupljanja bila je definiranje zajedničkih tema i problema te njihovo brže rješavanje. Neki od prijedloga koji su se nametnuli na tim okupljanjima ugrađeni su i u novi prijedlog Zakona o kazalištu.

Što se suradnje s hrvatskim nacionalnim kazalištima tiče ona bi trebala biti usustavljena. Uz program novoustanovljenog Konzorcija nacionalnih kazališta, treba uspostaviti suradnju koja bi podrazumijevala i razmjene umjetnika te zajedničke produkcije, odnosno koprodukcije. Predstave, napose one operne ili baletne, bi se osmišljavale u kreacijama između dvaju ili više kazališta te bi bile predstavljene s autorskim timovima, različitim ili zajedničkim ansamblima u svim partnerskim kazalištima. Time bi se povećalo zanimanje kod publike, ali i kod umjetnika.

Suradnja s nacionalnim kazališnim festivalima bi također trebala biti snažnije razvijena. Podrazumijevala bi koprodukciju predstava između kazališta i festivala koje bi bile pripremane u kazalištu s umjetnicima iz ansambala, premijerno izvođene na festivalu i nakon toga uvrštene

u redovni repertoar kazališta. To je uostalom model kojim se služe svi veliki europski festivali i europske kazališne kuće.

SURADNJA S INOZEMNIM KAZALIŠTIMA I FESTIVALIMA

Intenzivirala bih suradnju prvenstveno s regionalnim središtima kao što su Trst i Ljubljana, a potom s prestižnim talijanskim gradovima kao i svim teatrima koje sam već u ovom programu spomenula, a s kojima sam tijekom mojih 18 godina vođenja dvaju kazališta uspješno surađivala. To su: Bavarska opera, Pariška filharmonija, Teatro Regio iz Parme, Teatro Fenice iz Venecije, Teatro Comunale di Bologna, Teatro Verdi iz Trsta, Theatre de la Ville Pariz, Odéon-Théâtre de l'Europe Pariz, Teatro Piccolo Milano, Fondazione Emilia Romagna Modena, Teatro Due iz Parme, Deutsche Theatre Berlin, Schaubühne am Lenin Platz Berlin, TNB Rennes, Théâtre Liege, Théâtre Vidy-Lausanne, Kazalište Oskarasa Koršunovasa Vilnius, Dramski teatar Varšava, Kazalište Dramaten u Stockholmu, Kazalište La MaMa u New Yorku, SNG-a Drama te SNG Opera i Balet Ljubljana, Jugoslovensko dramsko pozorište Beograd. Riječke predstave trebaju se izvoditi i na prestižnim europskim festivalima kao što su: Ljubljana Festival, Spoleto Festival, Festival Sferisterio Marcerata, Festival u Veroni, Festival Verdi u Parmi., ali i ostalim festivalima poput onog u Edinburghu, Avignonu, Salzburgu, opernim festivalom u Aix-en Provenceu, Wiener Festwochenom u Beču, Kunstenfestivaldesartsu u Bruxellesu, Ruhrskim triennaleom, BITEF-om...

SURADNJA S UMJETNIČKIM AKADEMIJAMA

Potrebno je intenzivirati suradnju sa studijem glume na Akademija primijenjenih umjetnosti — Sveučilišta u Rijeci, Muzičkom akademijom i Akademijom dramske umjetnosti u Zagrebu. Također, što više promovirati suradnju s riječkom Akademijom primijenjenih umjetnosti, ali i s Filozofskim fakultetom u Rijeci i to kroz organizaciju tribina, okruglih stolova, radionica i razgovora umjetnika i studenata, kroz predstavljanje, najave predstava i programa HNK „Ivana pl. Zajca“ na mrežnim stranicama i drugim oglasnim mjestima Sveučilišta i Akademije. Također bi trebalo i formalno pozicionirati suradnju u produkciji dramskih i glazbenih događaja u smislu uključivanja studenata u kreativne procese riječkog kazališta. Potrebno je uključivati stipendiste, polaznike Akademija primijenjenih umjetnosti u redovan repertoarni program kazališta, a u budućim godinama trebalo bi u kazališne programe uključivati i studente i s likovnog odjela Umjetničke akademije (izrade scenografije, kostima, vizualnog identiteta kazališta), ali i studente riječkog Filozofskog fakulteta koji imaju afiniteta prema kazalištu. Studenti Odsjeka za kulturalne studije FF u Rijeci mogu organizirati specifične

manifestacije (diskusije, tribine, radionice...) na temu programa koji se recentno izvodi u kazalištu ili na neke opće teme koje u središte interesa postavlja kazalište. A također bi trebali biti izravno uključeni u organizaciju nekih posebnih programa kao što je primjerice *Filozofski teatar*.

Osim direktnog uključivanja studenata Akademija primijenjenih umjetnosti u kazališne produkcije organizirat ćemo i manje izvedbene forme u kojima će sudjelovati većinom studenti, čiji će mentori biti kazališni umjetnici, a koje se mogu izvoditi u različitim prostorima kazališta. Kao edukacijski programi oni će istodobno biti i inovativni te će privlačiti mlađu publiku, ali i onu publiku koja inače ne posjećuje izvedbe nacionalnog kazališta.

Studenti Akademija primijenjenih umjetnosti, ali i Filozofskog fakulteta zajedno s direkcijama, ali i djelatnicima Odjela propagande i marketinga uz upućivanje u procese pripreme i rada na produkcijama i koprodukcijama te gostovanjima, sudjelovati će i u kreiranju programa razvoja publike te sukreiranju sadržaja na društvenim mrežama.

ODRŽIVO KAZALIŠTE

Izvedbene oblike želimo usmjeriti prema načelima zelenih politika. Ne samo predstave, već i svakodnevne akcije trebaju upućivati na nužnost ekološkog osviještenja. Teatar se možda ne čini kao prirodno mjesto za razumijevanje klimatskih uzbuna, nacionalizma, financijskih potresa i smrtonosne pandemije. Te iako se u svijetu kojim dominiraju Netflix, Google, Facebook, Apple, Twitter i veliki broj drugih internetskih platformi, ideja o korištenju kazališta za poticanje promjena i informiranje našeg političkog i javnog života može činiti naivnom, čak i čudnom, kazalište nudi nešto drugo, a to je prostor — fizički prostor ispunjen živim bićima, disanjem i razmišljanjem. Prostor je naše tajno oružje i način na koji kazalište mijenja živote, gradove, zemlje i kontinente. Također, suprotno onome što Peter Brook zagovara taj prostor nikada nije „prazan“ — nego je, kako je Ngũgĩ wa Thiong’o istaknuo, „uvijek mjesto fizičkih, društvenih i psihičkih sila“, te je prije svega gostoljubiv, pun priča i prijemčiv za „iskorištavanje“ na građanskoj razini.

Stoga taj prostor trebamo predstaviti održivim, fizički u smislu eko materijala koje ćemo koristiti u izradi scenografije, ali i svih objekata koji se koriste u predstavi, i simbolički ispunjavajući ga ekološko osviještenim sadržajima. Pandemijski šok koji je nastao paralelno s onim izazvanim klimatskim promjenama i ekološkom neodrživošću ostavlja trag i u kazalištu te se ona nužno prema toj prijetećoj katastrofi mora odrediti. Što je to održivo kazalište i kakve su to održive predstave? — pitanje je na koje kazalište u budućnosti mora dati prave odgovore. Jer upravo to pitanje odražava našu osobnu svijest o život u zajednici i javnu svijest o održivosti, u kontekstu onoga što se predstavlja na sceni i načina na koji

se to predstavlja. Nakon međusektorskog istraživanja na pozornici ili na nekom otvorenom prostoru potrebno je realizirati umjetničku kreaciju koja će biti tematski upućena na angažman održivog teatra.

Za što jaču promociju postulata održivosti — od uvođenja novih modela ponašanja do redefiniranja procesa rada u predstavama treba koristiti Zelenu knjigu pisanu upravo za kazalište. Ona uvodi standarde za izradu održivih produkcija, za izradu održivih kazališnih zgrada i za poboljšanje operacija u kazališnim kućama čije bi osnovne principe i riječki teatar u budućnosti trebao slijediti.

DIGITALIZACIJA I DRUŠTVENE MREŽE

Pandemijsko vrijeme osnažilo je pojam digitalnog teatra koji u većini slučajeva podrazumijeva on line izvedbe predstava ili pak njihovo prikazivanje u tehnici life streaminga. Osim klasičnih načina prezentiranja digitalnih sadržaja, promovirati ćemo inovativne sadržaje koji će kazališnu umjetnost učiniti ne samo dostupnijom, odnosno vidljivijom, već i atraktivnijom u kontekstu istraživanja njezine forme i sadržaje.

Različiti traileri, ali i podcasti koje će kreirati naši umjetnici u suradnji s video umjetnicima mogu se predstaviti na društvenim mrežama kazališta, ali također i u prostorima kazališta u formi realnih i virtualnih izložbi koje će gledatelji moći „posjećivati“ prije ili poslije predstava. Suročavanje realnog i digitalnog sadržaja u prostorima kazališta otvara također mogućnosti za istraživanja i pomicanja granica tradicionalnoga kazališnog jezika. Na taj način se uspostavlja i jača suradnja između vizualnih umjetnika grada Rijeke i kazališta, budući da oni time aktivno sudjeluju u brendiranju samog kazališta i sukreiranju njegove slike u kontekstu lokalne, nacionalne i internacionalne promocije HNK „Ivana pl. Zajca“.

Istodobno treba pojačati vidljivost riječkog kazališta na društvenim mrežama. Njih treba ispuniti različitim sadržajima, od ulomaka iz predstave, razgovorima s autorima i izvođačima do inovativnih kreacija koje kazalište uvode u druge, jednako atraktivne medije. Potrebno se povezati s televizijskim kućama u regiji i nastojati s njima zajednički osmisliti specifične digitalne programe.

Zadaća svakog, a napose prvog i jedinog kazališta u gradu je biti otvoren i promicati nove žanrove i različite oblike medija te hrabro uvoditi nove digitalne formate kako bi se umjetnički rad mogao odvijati i online. Jer kultura, informacijsko ponašanje, organizacija slobodnog vremena i konzumacija medija podložni su stalnom redefinirajućem procesu transformacije. Kao prilika i izazov za intenzivan rad, nameće se otvoreno i kritičko bavljenje mogućnostima i mehanizmima digitalnog svijeta. Digitalna opera, drama ili balet, stoga ne znači zamjenu za ono što se događa na pozornici, već razmišljanje unaprijed, prevođenje, promišljanje i obogaćivanje onoga što se dogodilo na pozornici.

MARKETINŠKI MODELI

Ako marketing shvaćamo kao proces planiranja i izvršavanja koncepcije, cijena, promocije i distribucije ideja, dobara i usluga s ciljem da se ostvari razmjena koja zadovoljava individualne i organizacijske ciljeve te ako taj proces primijenimo na kazalište, onda je nužno u budućnosti osnažiti marketinške pristupe u kazalištu. Marketinške aktivnosti treba usmjeriti i na različite kulturne modele kako bi se zainteresirana publika učinila stalnom, onom koja će redovito i samostalno dolaziti i pratiti kazališne programe. Primjer su odani gledatelji koji neovisno o repertoaru, redovito dolaze u kazalište kupujući većinom pretplate i time osiguravaju svoje mjesto u gledalištu. Na njih treba posebno obraćati pozornost i s njima se kroz različite akcije i aktivnosti još dodatno baviti. Gledatelji se mogu privući i osmišljenim akcijama kojima se periodično približavaju određeni kazališni sadržaji. Marketinške aktivnosti stoga trebaju biti izrazito kreativne i inovativne kako bi uspješno prenijele ideju, estetiku i viziju proizvoda.

Prema provjerenim promidžbenim praksama treba uvesti u kazalište unakrsno – uzajamno oglašavanje kulturnih institucija, partnerski odnosi između kazališta – izdavača, knjižara-kazališta, muzeja-kazališta, oglašavanje u školskim časopisima, oglašavanje i linkovi na portalima za kulturu, učešće na blogovima ili stvaranje vlastitog bloga u kojem bi aktivnu ulogu imali umjetnici uključeni u projekt. Oni bi zajedno s marketinškim stručnjacima u budućnosti sudjelovali u promidžbenim kampanjama kazališta. Te bi kampanje trebali provoditi uz umjetnike i djelatnike kazališta i građani koji bi u svojim kvartovima, na radim mjestima, u prostorima gdje izlaze promovirali programe, ali i koncepcijske ideje riječkog HNK čija bi se priča tako ispričala u cijelom gradu, ali i šire.

Posebnu pažnju treba usmjeriti na one promotivne aktivnosti koje bi privukle sponzore i donatore. Osnivanjem društva (privatna, neprofitna kulturna ustanova) *Prijatelji riječkog kazališta*, čiji bi članovi tijekom sezone imali specifične povlastice (odabir mjesta u kazalištu, posebni programi, odlazak na gostovanja, organizirana druženja s umjetnicima...) mogla bi se ne samo skupiti dodatna sredstva za kazališne programe, već organizirati specifični programi za mlade umjetnike, a Prijatelji kazališta svakako postaju odanom publikom i najbolji promotori teataru u svojim sredinama.

Također se trebaju odrediti modaliteti i prednosti u kontekstu sponzorstva te marketinškim kampanjama privući što veći broj sponzora i donatora. Budući da je Rijeka grad izuzetnog geostrateškog položaja, kvalitetne infrastrukture i vrhunski opremljenog Sveučilišta, interesantna je prilika za investitore koji u neposrednoj budućnosti najavljuju brojna ulaganja u infrastrukturu, kopnenu i lučku, ulaganja u

nove tehnologije, razvoj cjelogodišnje turističke destinacije temeljene na kvaliteti..., Tu prepoznajem priliku i za riječko kazalište da ga prepoznaju investitori te kao njegovi sponzori uđu u ciklus suradnje. Na taj način HNK u Rijeci postaje partnerom investitorima, te zajedno s njima sudjeluje u transformaciji grada u važno europsko i mediteransko središte. Iz te perspektive, kao središte mediteranskog teatra riječki bi HNK svakako trebao biti zanimljiv stranim i domaćim ulagačima koji investiraju u Rijeku stvarajući od grada moderan europski centar.

RAZVOJ TURISTIČKE PROMIDŽBE KAZALIŠTA

Kao važno turističko središte kroz koje tijekom godine prođe milijuni turista koji predstavljaju potencijalnu publiku središnjeg gradskog, ali regionalnog teatra, Rijeka svakako svoju kulturnu ponudu mora promišljati i iz perspektive cjelokupne turističke ponude. Turisti imaju kulturološka očekivanja na koje teatar u jednom od najpoželjnijih turističkih destinacija sjevernog Jadrana svakako mora znati odgovoriti, oni su u konačnici i kazališni gledatelji koji se ne samo preko znamenitosti, već i preko kazališnog programa upoznaju sa zemljom u kojoj borave.

Uz prevođenje (titlovanje) redovitog programa koji se izvodi u kazalištu, a čime se strancima nesmetano omogućuje praćenje predstava koje se izvode na hrvatskom jeziku, treba promišljati i specijalne programe za turiste, od onih najjednostavnijih kao što je razgledavanje kazališta pod vodstvom glumaca li pjevači čime se nudi osoban pristup kazališnoj kući do specijalnih programa koji se organiziraju za turiste i dio su turističke ponude Rijeke i ojele Primorsko-goranske županije. Na taj način kazalište postaje nezaobilazna gradska turistička destinacija, a s druge strane se i gradu Rijeci osigurava veća vidljivost u rasporedima važnih europskih kulturno-turističkih destinacija.

NOVI KAZALIŠNI PROSTORI

U slučaju Hrvatskog narodnog kazališta „Ivana pl. Zajca“ potrebno bi bilo, po modelu koji su odavno već slijedila gotovo sva europska kazališta, razdvojiti Operu i Balet od Drame. Opera i Balet trebale bi ostati u postojećem prostoru zbog tradicijskih navika i historijskog sjećanja, dok bi se Drama preselila u neki od već postojećih prostora ili bi se za nju izgradila nova zgrada. Time se ne bi samo riješio dugogodišnji problem nedostatka prostora za pokuse, reprizne ili premijerne naslove četiriju ansambala, nego bi se prije svega pojačao funkcionalni znak tih četiri kazališna segmenata i profilirala njihova uloga u kazališnom, ali i kulturološkom kontekstu.

No, kako to podrazumijeva velika financijska sredstva i investicije, trebalo bi neke od postojećih gradskih prostora adaptirati za izvođenje dramskih, te manjih glazbenih i baletnih izvedbi. Prije svega mislim na

bivšu zgradu Exportdrva koja bi se mogla po sličnom modelu koji već postoji u Europi i svijetu, transformirati dijelom u kulturni centar. Taj bi centar uz teatarski program, koji bi u najvećem dijelu pripadao Drami HNK, te manjim formama Opere i Baleta, mogao u jednom dijelu biti i mjestom prezentacije nezavisnih kazališnih i plesnih grupa čime se ne bi umanjivala važnost niti institucije, ni nezavisne scene, dapače različitost njihovih iskaza i interesa stvorila bi u konačnici iznimno zanimljivu cjelinu. Takav prostor bi trebao sadržavati i izložbene prostore, prostore za seminare, konferencije, razgovore, promocije knjiga te promocije različitih projekata, prostore za koncerte, te za edukacijske sadržaje namijenjene najmlađoj publici. Tako bi se u Rijeci stvorilo jedno novo i trajno mjesto okupljanja s najrazličitijim kulturnim sadržajima, ali i s jedinstvenim vodstvom koje bi omogućilo da svi ti sadržaji imaju zajednički nazivnik ne komercijalnih, već umjetničkih istupa. U takvom istraživačkom kontekstu koji bi uz tradicijske, pratio i modele suvremene europske umjetnosti i riječki HNK, uz kontinuitet potvrđivanja svoje prosvjetiteljske uloge, imao bi mogućnost drugačijih postavki i svakako konzistentnijega i smionijeg kazališnog govora. U takvom bi se prostoru moglo promovirati i kazalište koje je u svojim projektima oslonjeno na autorski pristup na svim razinama realizacije daje sebi mogućnost istraživanja, oblikovanja i izražavanja ideja angažiranih u konkretnoj društvenoj, građanskoj i političkoj stvarnosti, a okuplja lokalne umjetnike različitih afiniteta i senzibilizira cijeli grad, odnosno njegove građane.

Uz adaptaciju bivšega prostora Exportdrva i mogućeg pronalaska još nekih prostora koji pripadaju industrijskom arhitektonskom nasljeđu — kao što su „Hartera“, „Torpedo“, „3. maj“ i koji bi se mogli bez velikih troškova adaptirati za manje i eksperimentalnije kazališne izvedbe svakako bi trebalo uspostaviti veću suradnju s Hrvatskim kulturnim domom na Sušaku u kojem bi se, po modelu suradnje, mogli organizirati sadržaji koji bi povezali te dvije najznačajnije kulturne institucije u gradu Rijeci.

OPERA

„Zapanjujuće je, kako je, među svim oblicima izvođačkih umjetnosti, opera preživjela i danas ima tradiciju dugu 400 godina, jak kanonski repertoar i milijune sljedbenika. Tradicija ima dvostruki utjecaj: ona odbija one koji operu smatraju mrtvim muzičkim kazalištem, bespomoćno zapletenim u vlastite konvencije i izvođačke navike, pretencioznim, čak luckastim i iritantno elitističkim, drugi je pak obožavaju zbog održavanja tradicije i žestoko protestiraju kad god smatraju da suvremena posta ka podriva njihovu omiljenu operu sramotnim inovacijama. Između ova dva pola, opera podstiče ogromnu količinu strasti, uživanja i bijesa, odbacivanja i obožavanja.“. Iz ovih zapisa Dragana Klaića iščitava se značaj opere u današnjoj kazališnoj i društvenoj praksi. Opera je najcjelovitija

scenska umjetnička forma jer sadržava glazbu, tekst, pokret, scenografiju, kostimografiju, rasvjetu i sve ostalo pripadajuće izvedbi djela, čime može izražavati i sve aspekte ljudske egzistencije, sva stanja ljudskoga duha i događanja u najširem mogućem dijapazonu. Postavlja se pitanje kako postupati sa svim tim mogućnostima? Za sljedeće četiri sezone predlažem operna djela koja bi na visokim glazbenim i umjetničkim razinama pomirila, postavljala i nastojala razriješiti neke od egzistencijalnih nevolja suvremenoga čovjeka.

Cilj mi je Operu riječkoga Hrvatskog narodnog kazališta „Ivana pl. Zajca“, čiji su umjetnici dokazali svoju iznimnu kvalitetu, u sljedećih nekoliko godina ustaliti kao regionalno operno središte. Kako bi se to postiglo potrebno je razvijati njezine ansamble i soliste kroz programsku orijentaciju koja pogoduje njihovim sposobnostima i ambicijama sredine. Za visoku umjetničku razinu potreban je i visoko kompetentan rad, ali i cjelovitost sastava, osobito u orkestru. Uz popunu ansambla (ovisno u kojim je dionicama ona potrebna), značajan je i rad s mladim pjevačima. To se dakako pokazuje bitnim za repertoarne izvedbe, ali i u kontekstu koprodukcijskih projekata te razmjena koje podrazumijevaju visoku kvalitetu u ravnopravnom suodnosu opernih partnera. Podizanjem kvalitete postojećeg kadra, različitim vidovima usavršavanja (radionicama – master classovima, razmjenama, koprodukcijama), operni ansambl ni po čemu ne bi trebao zaostajati za ansamblima onih europskih kuća koje su po svom repertoaru i svom pozicioniranju u kulturnom prostoru u kojem djeluju bliske riječkoj Operi.

Osnovna pretpostavka za kvalitetno funkcioniranje, kvalitetan rad i daljnje napredovanje je stalnost orkestra što znači minimalnu fluktuaciju glazbenika. Preveliki broj vanjskih suradnika koji se stalno mijenjaju šteti koheziji orkestra i zaustavlja daljnji napredak. Iako se vanjski članovi angažiraju poslije provjere, oni ipak ne poznaju dovoljno dobro repertoar te se razlikuju i po individualnim kvalitetama. Zato je nužno, u dogovoru s osnivačem, realno i postupno popunjavati potrebna radna mjesta kako bi riječki orkestar, s prefiksom simfonijski (kakvi orkestri uobičajeno u sastavu imaju preko 80 glazbenika) u potpunosti, i kvantitetom i kvalitetom, mogao odgovoriti umjetničkim zahtjevima.

Zbor riječke Opere postigao je visoku kvalitetu, ali je nužno i popunjavanje članova kako bi imao takvu dispoziciju po kojoj bi lakše mogao nastaviti svoj razvoj. Međutim, zbog kulture i impostacije tona te odnosa u dionicama i među dionicama također mu je osim operne literature potrebna i oratorijska i koncertna literature što je moguće ostvariti već spomenutim koncertima uz orkestar i a capella nastupima.

RAZVOJ OPERE

Orkestar i zbor trebao bi se popuniti s onim glazbenicima koji su nužni da bi se izvodio ambiciozan repertoar koji odgovara kući kao što je riječki HNK „Ivana pl. Zajca“. S druge strane, potrebno je i pomladiti ansamble, što je moguće ostvariti sustavom stipendija za orkestralne glazbenike. Studenti ili mladi glazbenici koji su tek završili Akademiju, bi s vođama dionica mogli upoznavati repertoar i karakteristike orkestra, a time se i puno spremnije uklopiti u rad cijeloga ansambla. Takvi modeli za pjevače i za orkestralne glazbenike postoje u mnogim kazalištima diljem Europe i moguće je konzultirati postojeće prakse te ih primijeniti na riječku Operu.

S odličnim glazbenicima koji čine danas njezine ansamble, riječka Opera, tijekom sljedećih četiri godine bi trebala ojačati poziciju koju ima u regiji i Europi, a za to je potrebno prije svega još snažnije razvijati i usavršavati ansamble, imajući u vidu golem potencijal i prepoznate kvalitete. Uz respektabilne koncerte Simfonijskog orkestra kao i uz mogućnost niza povremenih nastupa Opere u Rijeci (koncerti, event, nastupi na važnim kulturnim manifestacijama...), nužno je intenzivirati suradnju s ostalim opernim kućama, ponajprije u Hrvatskoj, a zatim i u inozemstvu što bi pomoglo umjetnicima u proširivanju horizonata njihovog svakodnevnoga rada.

RAD S DJECOM I MLADIMA

Jedna od najvažnijih i najodgovornijih djelatnosti nacionalnih kazališta jest odgajanje mlade publike, odnosno rad s djecom i mladima. Proces odgajanja dijelom se može odvijati u školama u izravnim kontaktima umjetnika i učenika, a dijelom u kazalištu uz sadržajne i raznolike umjetničke programe i repertoar prikladan dječjoj i mladoj dobi. Klasična djela takvog tipa su opere Benjamina Brittena „Let's Make the Opera“ („Mali dimnjačar“), Humperdinckova opera „Hansel und Gretel“, „Ma Mère l'Oye/L'Enfant et les Sortilèges“ Mauricea Ravela, „Mali princ“ Rachela Portmana, „Pinocchiojeve pustolovine“ Jonathana Dovea. Ta operna djela svakako bi trebala biti prisutna u repertoaru riječke Opere. Postoje i domaće opera za djecu kao što su ona prva „Šumska kraljica“ Franje Štefanovića, potom „Šuma Striborova“ Ivana Josipa Skendera, nastala prema znamenitu predlošku velike hrvatske spisateljice za djecu Ivane Brlić-Mažuranić, a koja je vrlo uspješno bila izvedena u riječkome HNK Ivana pl. Zajca kao i „Pčelica Maja“ Brune Bjelinskog. Te bi se uspješne predstave riječkog kazališta mogle obnoviti. One su svakako značajne jer se radi o domaćim djelima pisanim na hrvatskom jeziku prema literaturi koja je najmlađima dobro poznata.

Drugi odabir čine operna djela iz repertoara koja nisu isključivo pisana za djecu, ali koja svojim mnogobrojnim kvalitetama mladima otva-

raju nove vidike, upozoravajući ih na fenomen dobra i zla, na plemenitost, na neka osnovna moralna načela povezana s pričama bliskim dječjem i mlađem uzrastu. Komprimirane izvedbe takvih djela, uz kompetentne komentare voditelja, uvijek dožive velik uspjeh kod djece i dopuna su eventualnim manjkavostima njihova razvoja u školskom razdoblju. Te bi izvedbe bilo moguće izvoditi u dogovoru sa školama i izvan uobičajenoga vremena izvedbi svakodnevnih predstava. Iz iskustva europske operne prakse djeca takve izvedbe oduševljeno primaju i one na njih ostavljaju dubok dojam.

Također bi se izradila web stranica za djecu koja bi ih upoznavala s opernim djelima i uopće operom, te bi im na taj način približila opernu umjetnost na pristupačan i njima razumljiv način.

PRIJEDLOZI REPERTOARNIH NASLOVA:

**GODINA
2025.**

Giuseppe Verdi: Trubadur
Claude Debussy: Pelléas et Mélisande
Preangelo Voltinoni: Pinocchio
Reprize: Djevojka sa Zapada, Elektra, Rajnino zlato

**GODINA
2026.**

Giacomo Puccinij: Manon Lescaut
Leonard Bernstein: West Side Story
Ambroise Thomas: Hamlet
Reprize: Trubadur, Pelléas et Mélisande, Pinocchio,
Elektra, Djevojka sa zapada

**GODINA
2027.**

Vicenzo Bellini: Norma
Ivan pl. Zajc: Mislav
Engelbert Humperdick: Hansel und Gretel
Reprize: Hamlet, Manon Lescaut, West Side Story, Trubadur,
Pelléas et Mélisande

**GODINA
2028.**

Giuseppe Verdi: Sicilijanske večernje
Richard Wagner: Ukleti Holandez
Ivan Josip Skender: Šuma Striborova
Reprize: Norma, Mislav, Hansel und Gretel, West Side Story,
Trubadur, Manon Lescaut

Uzimajući u obzir produkcije koje su već na repertoaru, biti će predstavljene opere iz klasičnog repertoara, ali i nešto zahtjevniji repertoar koji nije čest na našim pozornicama. Za te će se produkcije pozvati nekih od vodećih opernih redatelja današnjice kao što su Andreas Dresden, Krzysztof Warlikowski, Dmitri Tcherniakov, Christopher Loy, Hugo de Ana, Ricci/Forte, Oliver Py, Lorenzo Mariani te dirigente: Daniel Rustioni, Vladimir Jurkovski, Francois Xavier Roth, George Petrou, Ivan Repušić, Aleksandar Kalajdžić. Odabrane opere trebaju prije svega konsolidirati ansambl. Opere kako bi ne samo proširili repertoar već i potaknuli veću umjetničku kvalitetu orkestra i zbora. U suglasju novih naslova i tradicionalnih produkcija koje su već na repertoaru trebao bi se uspostaviti i još jače naglasiti most koji povezuje opernu tradiciju s našom suvremenosti. Ideja je da središnje, velike operne produkcije budu i financijski najzahtjevnije, dok bi ostale produkcije, koje bi režirali mladi, obećavajući redatelji, bile financirane u manjem obimu.

Ideja predloženog četverogodišnjeg repertoar je da bude zahtjevan i raznolik, oslonjen u solističkom segmentu, većinom na domaće umjetnike i goste koji bi trebali biti proslavljeni europski, pa i svjetski pjevači. U odabiru djela u većini slučajeva trudila sam se da oni bude vezani uz teme bliske riječkim gledateljima: mediteransko kruženje i more koje povezuje neke od predloženih opera. Talijanska je opera zastupljena jednom od najpopularnijih svjetskih opera Verdijevim Trubadurom koji već duže vrijeme nije izvođen na riječkoj pozornici te s operom „Sicilijanske večernje“ koja nikada nije izvođena u Rijeci. Talijanski repertoar nastavlja se remek-djelom Bellinijevom Normom te Puccinijevom operom Manon Lescaut koje je na riječkoj pozornici izvedeno još 1934. godine, a trenutačno je na repertoarima brojnih svjetskih kazališta. Od francuske operne literature predlažem Hamleta Ambroise Thomas, operu rađenu po sjajnom Shakespeareovu predlošku koja također nikada nije izvođena na sceni riječkog HNK. Opere koje možda i najatraktivnije u povijesti operne literature tretiraju temu mora Pelléas et Mélisande Claudea Debussyja i Ukleti Holandez Richarda Wagnera te smatram da zbog svoje teme u kontekstu istraživanja našeg okruženja te dvije opere

također moraju naći mjesto na repertoaru riječkog HNK gdje do sada nikada nisu izvođena.

Konačno ono što u kontekstu nacionalne kuće, predstavlja dužnost, a odražava poštovanje prema baštini je uprizorenja opere Ivana pl. Zajca čije ime nosi riječko kazalište. Odlučila sam se za scenski ne prepoznatu Zajčevu operu Mislav i to u kontekstu istraživanja naše operne baštine. U opernom repertoaru svake operne kuće, pa i ove riječke smatram da trebaju biti izvođene opere za djecu, pa sam se odlučila za popularne inozemne i domaće naslove: Pinocchio Preangela Voltinonija, Hansel und Gretel Engelberta Humperdicka te Šuma sriborova Ivana Josipa Skendera

Moja se temeljna ideja rukovodi raznolikošću naslova u skućenom repertoarnom prostoru, u luku od predstavljanja tradicionalnog repertoara do onih djela koje se rijetko ili nikada u Rijeci ne izvode te bi mogla upućivati i na određenu promjenu opernoga svjetonazora. Uz baštinske, tu su i naslovi koji odstupaju od ustaljenih repertoara kako bi se u repertoar uvela mnogolikost autorskih izričaja, predstavila neka kod nas rijetko izvedena djela, postavili pojedini naslovi koji su s pravom popularni, a baštini vratio sjaj koji zavređuje. I sve to namjeravam ostvariti s uglavnom stalnim ansamblom koji predvode nacionalni prvaci, solisti i tumači manjih uloga bez kojih opera ne može, odličnim orkestrom i zborom kojeg u predloženom programu očekuju vrlo zahtjevne zadaće uz autorske timove vrhunskih redatelja, dirigenta i gostujućih solista.

KONCERTI

Simfonijski orkestar Opere HNK „Ivana pl. Zajca“ izvodi koncerte koji su od osobite važnosti za razvoj orkestra, a to pretpostavlja široko obrazovanje glazbenika i odlično poznavanje literature svih tih triju žanrova, odnosno operne, baletne i simfonijske literature, što nije imanentno drugim orkestrima. Principi muziciranja u jednome opernom orkestru izvedbama simfonijske glazbe nadoknađuju one elemente kojih u opernoj glazbi ima manje nego u simfonijskoj, a to su struktura, maksimalna koncentracija na izjednačenost dionica te promišljanje velikih glazbenih formi koje su koncentrirane u simfonijskoj orkestralnoj glazbi, dok su u opernoj glazbi podijeljeni između orkestra i vokalnoga scenskog ansambla. Zato je djelovanje opernoga orkestra, osim izvedbi baletnih partitura, definirano i kroz izvedbe koncerata tijekom sezone iznimno važno.

ZA DESET KONCERATA TIJEKOM SEZONE PREDLAŽEM REPERTOAR:

J. S. Bach: Magnificat
W.A. Mozart: Requiem
L. Beethoven: Peta simfonija u c-molu, op. 67
S. Rahmanjinov: Simfonijski plesovi, op. 45
F. Liszt: Faust Simfonija
D. Pejačević: Simfonija u fis-molu
F. Schubert: Prva simfonija u D-duru
S. Prokofjev: Peta simfonija u B-duru, op. 100
B. Bartók: Čudesni mandarin, suite, op. 19
I. Stravinski: Posvećenje proljeće
J. Brahms: Treća simfonija u F-duru, op. 90
E. Grieg: Peer Gynt – Jutro, U pećini gorskog kralja
P. I. Čajkovski: Šesta simfonija
Hommage Ivanu Matetiću Ronjgovu
B. Bersa: Idila
A. Dvořák: Deveta simfonija u e-molu, Iz novog svijeta
D. Šostakovič: Deseta simfonija u e-molu
G. Mahler: Deveta simfonija
M. Ravel: Koncert za klavir i orkestar u G-duru
George Gershwin: Koncert za glasovir i orkestar u F-duru
H. Berlioz: Fantastična simfonija
R. Strauss: Simfonija br. 2 u f-molu
B. Papandopulo: Poljička misa

OPERNI STUDIO

Ono što smatram nužnim za što bolji daljnji rad i razvoj nacionalne Opere jest postojanje Opernoga studija. Iskustvo nas uči da mladi solisti koji dolaze na audicije, ne samo oni iz Hrvatske nego i iz drugih zemalja, svojim načinom i kvalitetom izvedbi nisu dovoljno pripremljeni za ostvarivanje pojedinih uloga. U respektabilnoj opernoj kući uloge se studiraju kroz istraživački gotovo laboratorijski rad kojim se nastoji što dublje ući u različite zahtjeve jednoga djela. Pri tome se koriste sve dostupne spoznaje o djelu, od povijesnih do onih najrecentnijih, koje analiziraju pojedina djela na način kojim se i studiraju uloge. Na žalost, zbog određenih površnosti diktiranih samim generalnim pogonom što traži različitost nastupa, ali koji ne prati dovoljan broj pokusa za određena djela niti ostavlja dovoljno vremena za pravi studij, sve je manje ambicioznog studijskog rada na uštrb scenske i glazbene realizacije određenog djela. U Opernom studiju pjevači riječkog kazališta zajedno s mladim pjevačima, koji bi im se kroz audicije pridružili, sudjelovali bi u specifičnome studij-

skom radu, od kojega imaju korist i mladi solisti, ali i operna kuća u kojoj nastupaju. Time bi se omogućio i snažniji razvoj opernog ansambla, ali promovirali i novi mladi pjevači, budući solisti riječke Opere.

Od 2019. do ove godine bila sa, članicom Upravnog odbora Opera Europa, mreže koja okuplja 250 vodećih europskih opere. Sudjelujući do sada u koprodukcijskim projektima s nekoliko prestižnih europskih opernih kuća, ali i uz partnerske odnose s ravnateljima europskih opera nastojat će uspostaviti suradnju s Teatrom Regiom iz Parme, Bavarskom državnom operom iz Münchena, Operom Fenice iz Venecije, Teatrom Massimom iz Palerma, Arenom di Verona, Finskom državnom operom iz Helsinkija, Pariškom filharmonijom, Festivalom Sferisterio Marcerata.

DRAMA

Djelovanje riječke Drame (hrvatske i talijanske) promišljati će se u više smjerova: poticanje suvremenog hrvatskog/talijanskog kazališta kroz nove tekstove i adaptacije romana, interpretacija klasičnih djela u suvremenom ključu, koprodukcije s nezavisnom scenom, međunarodni projekti te širok spektar aktivnosti izvan kazališne zgrade. Iz ovoga se može očitati i temeljno pitanje o tome što je suvremeno dramsko kazalište. Iz repertoarne usmjerenosti iščitava se njegov dvostruki karakter: suvremeno kazalište tretira se s jedne strane kao odabir dramskog teksta, a s druge, kao inovativna režijska, scenografska i prije svega virtuozna glumačka izvedba. U tekstovima koje predlažem za naredno četverogodišnje razdoblje postoji snažna narativna dimenzija koja stvara estetsku i društvenu dinamiku.

Hrvatsko kazalište posljednjih decenija je uglavnom redateljsko, a misija kazališta jest stvaranje ravnopravnih odnosa između dramskog teksta i autorske interpretacije. HNK „Ivana pl. Zajca“ trebao bi se otvarati i drugim umjetničkim oblicima koji stvaraju duboku mutaciju. Tako se dramski tekst oplemenjuje uvođenjem plesa, poezije, glazbe, vizualnih intervencija, zvuka, videa i filma. Vodeća teoretičarka suvremenog dramskog kazališta Catherine Douzou tvrdi da se teatar nakon prevlasti postdramskog vraća narativiziranom diskursu drama. Nakon dva desetljeća u kojima su drame bile obilježene asocijacijama, citatnošću i intertekstualnošću, danas doživljavamo povratak drame koja stavlja fokus na logiku, psihološku motivaciju i izravno pripovijedanje.

Ono čemu bi riječki HNK trebao u sljedećem mandatu težiti u svojim programima, nije obična provokacija, razbijanje tabua i „preuzimanje rizika“ kakvo to zovu pojedini kritičari, već koncentracija na „prave“ ljude sa stvarnim problemima. Predstave se tako ne bi radile same zbog sebe, nego bi se stvarale priče koje imaju utjecaj na gledatelja ne dopuštajući više njegovo distanciranje. Nakon snažnog utjecaja postmodernoga apatičnog kazališta, suvremena drama ponovno pokušava ugraditi etič-

ku perspektivu. Male priče o malim zajednicama odnose se na širu sliku društva. Svaka drama je mikro društvo koje stupa u interakciju sa stvarnim, uz napomenu da suvremeno kazalište nije reprodukcija stvarnosti.

Povratak jasnim strukturiranim pričama sa zaortanim početkom i definiranim završetkom koliko god se čini kao povratak tradiciji zapravo izražava vrlo suvremenu tendenciju. Teoretičarka Birgit Haas ovo naziva — na namjerno tautološki način — dramskom dramom. Štoviše, kazalište time naglašava svoju političku odgovornost, što je od početka i bio njegov važan zadatak. Politička funkcija kazališta proizlazi iz ljudske interakcije i osobnih sukoba, a pojedinac se ponovno instalira kao aktivni subjekt. Pomnim promatranjem odnosa među pojedincima gledatelj može rekonstruirati razvoj političkih struktura na kazališnoj pozornici.

Čini se da je ovo korak prema starijim oblicima dramskog pisma kada je pojedinac bio u središtu predstave kao što je to bilo i u antičkom kazalištu. No, u tom kazališnom razdoblju pojedinac je bio žrtva sudbine i nije imao mogućnosti djelovati kritički, vlastitom voljom. Suvremeno kazalište se razlikuje od psihološkog kazališta sa socijalnom pozadinom koje se koncentriralo na točan, detaljan i subjektivan prikaz stvarnosti. Danas se kazalište ponovno shvaća kao kritična sila koja otkriva i rješava skrivene strukture moći društva, umjesto da jednostavno odustane pred suviše kompliciranim svijetom.

Dramska drama pokušava u teatru prenijeti koncept jedinstva. Mozaična struktura postmodernizma više nije prikladna za predstavljanje trenutnog razvoja kulture i društva. Novo kazalište osjeća potrebu okrenuti se tradicijama poput mimezisa i iskonskoj želji za pričanjem priča, dok se fikcija u njemu na jedinstven način spaja sa stvarnošću. Iako je pluralnost i dalje fenomen današnjeg kazališta, želimo ukazati na nove elemente koji podrazumijevaju povratak poznatim vjеровanjima i konceptima u suvremenom kazalištu. Kao moto četverogodišnjeg programa odabrala bih riječi čuvenog njemačkog teoretičara kazališta i dramaturga Johna von Düffela koji tvrdi da bi u današnjem kazalištu trebalo biti "manje umjetnosti, a više supstancije".

Repertoarno Hrvatske Drama riječkog kazališta bio bi sastavljen od klasičnih djela i onih suvremenih. Klasična djela poput jedne od najpotresnijih antičkih tragedija koja se danas čita kao predložak za fresku o suvremenom svijetu Euripidove Trojanke... nastavio bi s izvedbama novih domaćih dramskih tekstova, naručujući ih od Tene Štivičić, Mate Matišića, Ivora Martinića, Biljane Srbljanović, Monike Herceg. S obzirom da je roman najpopularnija i najpropulzivnija forma, planiramo dramatizacije prozih djela riječkih autora: romana Psi Dore Šustić, Mirovanja Dunje Matić, Nigdje niotkida Bekima Serjanovića, Strvinari starog svijeta Tee Tulić i Kao da me nema Slavenke Drakulić, mogući su kandidati su za scensku prilagodbu.

Redatelji s kojima se planira dugoročnija suradnja su Bobo Jelčić, Ivica Buljan, Matija Ferlin, Anica Tomić, Janusz Kica, Paolo Magelli, Tomi Janežić, Jernej Lorenci, Fabrice Murgia, Antanas Obcarskas, Boris Liješević, Dora Ruždjak Podolski, Ivan Plazibat, Nina Rajić, Ivan Planinić, Ivan Penović, Marina Pejnović, Rajna Racz.

Obje drame riječkog HNK, i ona Hrvatska i ona Talijanska je motivirane su pronalaziti novu publiku i stimulirati je na dolazak u kazalište. Ako je treba usmjeravati prema mladima, seniorima, ljudima s nižim primanjima, prema onim sredinama u Hrvatskoj u kojima je kulturna ponuda nedostupna ili ograničena. U definiranju novog programskog razdoblja treba iskoristiti potencijal nove publike, drukčijeg zanimanja za kazalište i drukčije ponude te istraživati senzibilitet vremena u kojem kazalište nastaje, ali i očekivanja splitske publike. Dramski će repertoar inzistirati na uzbudljivosti susreta klasike i suvremenosti, ali uz kritičku svijest o trenutku u kojem predstave nastaju i o društvu kojem se obraćaju. Ne zanima me redanje naslova ma kako atraktivni oni bili, nego stvaranje događaja koji pokreću pojedince i zajednicu čineći teatar ponovno značajnim faktorom u društvu. Tekstove koje predlažem kroz scenska čitanja relevantnih redatelja nude mogućnost identifikacijskog orijentira za gledatelje i njihovo snalaženje u svakodnevnim životima. Ako već ne upućuju na izravne odgovore, ovi tekstovi nedvojbeno postavljaju zajedno s publikom značajna pitanja našem vremenu. Predstave Hrvatske drame, a napose one manjeg obima što se prvenstveno scenografije tiče, uz izvedbe u riječkom kazalištu gostovat će u kontinuiranim rasporedima u Primorsko-goranskoj županiji, Istri te u ostalim regionalnim centrima u Hrvatskoj i Europi. Dok će predstave Talijanske drame, većinom rađene u koprodukciji s talijanskim teatrima, gostovati redovito u Italiji (centar u Udinama, Teatro Due Parma, u Bologni, Modeni, Ravenni, Ceseni, Trstu)

PRIJEDLOZI REPERTOARNIH NASLOVA — HRVATSKA DRAMA

Dramski repertoar svakog nacionalnog kazališta, pa tako i riječkog mora se prvenstveno promišljati u suglasju klasičnih i suvremenih tekstova kako bi se zadovoljila očekivanja gledatelja različitih generacija, različitih estetskih preferencija i različitih senzibiliteta, te kako bi se odgovorilo i na izazove našeg vremena. Stoga klasična djela kao što su: Trojanke, Othello, Gospođa s mora i Duhi treba iščitati iz perspektive našega doba. Sva četiri dramska teksta na određeni se način vežu uz Rijeku i svaki na svoj način ulazi u dijalog s našom suvremenošću, iznalazeći problemski svojim narativom tematske poveznice. U drugom segmentu četverogodišnjeg repertoara Hrvatske drame bavila sam

se našom suvremenošću iz riječke perspektive. Uz scenske adaptacije sada već kulturnih prozaičkih romana Bekima Sejranovića i Dore Šustić (jedan rođen u Rijeci, druga Riječanka) te novu dramu Mate Matišića s motivima iz kulturnog filma Casablanca, naručit će od pet riječkih pisaca drame na temu grada Rijeke i tako u konačnici realizirati predstavu Riječki pentagram koja će obilježiti jedno vrijeme u gradu kojem pozvani autori pripadaju. Predstave za mlade i djecu također su odabrane u luku od klasične literature za tu populaciju (bajke i basne) do autorskih projekata umjetnika koji smionim kazališnim jezikom propituju neke od fenomena naše suvremenosti a koji se izravno tiču mladih i djece. No, repertoar se također mora promišljati i iz mogućnosti glumačkog ansambla, a riječki je svojom kvalitetom i razinom umjetničkog iskaza svakako spreman odgovoriti na izazove ambicioznog programa.

**GODINA
2025.**

Euripid: TROJANKE
Dora Šustić: Psi
Evan Placey: Jekyll & Hyde
H. Ch. Andersen: Mala sirena
Reprize: Macbeth, Opasne veze, Božićna priča

**GODINA
2026.**

Henrik Ibsen: Gospođa s mora
Novi dramski tekst Mate Matišića naručen za riječko kazalište (motivi iz filma Casablanca)
Frank Wedekind: Buđenje proljeća
Autorski projekt Ivanke Mazurkijević i Damira Martinovića Mrleta za djecu
Reprize: Mala sirena, Jekyll & Hyde, Psi, Trojanke, Macbeth

**GODINA
2027.**

William Shakespeare: Othello
Riječki pentagram (naručeni dramski tekstovi riječkih pisaca: Dunje Matić, Dora Šustić, Tee Tulić, Zorana Krušvara, Doris Pandžić)
Autorski projekt Anice Tomić i Jelene Kovačić — tema nasilje kod tinejdžera

Ezop: Basne

Reprize: Gospođa s mora, Buđenje proljeća, Autorski projekt Mazurkijević, uprizorenje drame Mate Matišića

GODINA

2028.

Drago Gervais: Duhi

Bekim Serjanović: Nigdje, niotkuda

Jenny Han: Dečki koje sam voljela

Ivana Brlić-Mažuranić: Ribar Palunko

Reprize: Othello, Riječki pentagram, Autorski projekt Tomić-Kovačić, Gospođa s Mora, Basne

PRIJEDLOZI REPERTOARNIH NASLOVA — TALIJANSKA DRAMA

Kako HNK „Ivana pl. Zajca“ u svome sastavu ima Talijansku dramu, kao jedino dramsko kazalište na talijanskom jeziku izvan Italije i jedinu dramu nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj, što je velika komparativna prednost koja svakako treba u budućem razdoblju još više iskoristiti unutar Hrvatske, kako u regionalnoj i transregionalnoj, tako i u široj međunarodnoj suradnji. Također izvedbe Talijanske drame treba vezati u koprodukcijske projekte s talijanskim teatrima — Teatro Deu iz Parme, Teatro Piccolo Milano, Emilia Romagna Teatro Fondazione Bologna i Modena, Teatro Stabile Sloveno u Trstu, te s festivalima — Biennale Venezia, Festival dei Due Mondi Spoleto, Mittelfest Cividale.... Na taj način bi se osim jačanja suradnje talijanskih umjetnika s dvije strane granice, omogućilo i lakše gostovanje s obje strane. Riječko kazalište bilo bi tako vidljivije u talijanskom kulturnom prostoru, a riječka publika bi imala prilike biti upućena u recentnu talijansku kazališnu ponudu. Repertoarno, kao i u Hrvatskoj drami, slijedila bih princip modelskog povezivanja klasične literature sa suvremenom. Izabrala sam neke od takozvanih „općih mjesta“ primjera klasičnih dramskih tekstova, neke od antologijskih talijanskih dramskih djela kao i suvremene autore, poput suvremenog klasika Itala Calvina i svjetski popularne Elene Ferrante. Uz to pozvala Pippa Delbona i iznimno zanimljivu talijansku skupinu ErosAntAros da uz zajedničkom kreativnom procesu zajedno s glumcima riječkog HNK osmisle autorske projekte.

GODINA
2025.

Carlo Goldoni: Trilogia della villeggiatura/ Trilogija o ljetovanju
Autorski projekt: Pippo Delbono
Carlo Collodi: Pinocchio
Reprize: Deriva Urbana, A ritmo de Broadway/U ritmu
Broadwaya, Enrico IV/Henrik IV

GODINA
2026.

Euripid: Medea/Medeja
Italo Calvino: Se una notte d'inverno un viaggiatore/Ako jedne
zimske noći putnik
Eduardo Beneto: Peter Pan (mjuzikl)
Reprize: Trilogija o ljetovanju, Autorski projekt Delbono,
Pinnocchio

GODINA
2027.

Eduardo de Filippo: Sabato, domenica e lunedì/Subota, nedjelja i
ponedjeljak
Elena Ferrante: Dani zaborava
Gigi Bertoni: Quelle Ragazzi Ribelli, Storie di Coraggio / Dječaci
buntovnici, priča o hrabrosti
Reprize: Medeja, Ako jedne zimske noći putnik, Petar Pan,
Trilogija o ljetovanju

GODINA
2028.

Luigi Pirandello: Così è [se vi pare], Tako je (kako vam se čini)
Autorski projekt ErosAntEros
Italo Calvino: Fiabe italiane / Talijanske bajke
Reprize: Subota, nedjelja i ponedjeljak, Dani zaborava, Dječaci
buntovnici, Medeja, Petar Pan

BALET

Vrlo specifičan, a moglo bi se reći i unikatan, riječki Balet u Hrvatskoj slovi kao jedini ansambl koji se kroz godine profilirao u suvremenom i avangardnom stilu čime svaki put iznova oduševljava vjernu publiku. Uz vrhunske umjetničke rezultate koje je riječki Balet pokazao u proteklim sezonama kroz predstave osebujnog stila s naslovima suvremenijih koreografija, cilj je još više ga postaviti u ravnopravne rasporede s europskim plesnim ansamblima. Iako brojčano malen sa samo 22 plesača, riječki Balet već gotovo osam desetljeća postiže uistinu značajne umjetničke rezultate. Kroz svoju povijest ansambl je doživio brojne transformacije uvijek vodeći računa o svjetskim tendencijama i razvoju publike. Jače pozicioniranje riječkog Baleta na europskim i svjetskim pozornicama, pridonijelo bi i upoznavanju publike s većim dijelom važnih tendencija u europskom i svjetskom baletu koje su se dogodile posljednjih godina. A uz to je dakako važno u repertoarnim naslovima intenzivno propitivati okolinu i društvo plesnim jezikom.

U sljedećem četverogodišnjem razdoblju želja je dovesti neke od ponajboljih svjetskih koreografa i redatelja čime bi se riječki Balet još više postao vidljivim i koliko je moguće ravnopravnim u pregledu prestižnih europskih plesnih ansambala. Plesač, koji su u posljednjim sezonama, pokazali „značajnu raznolikost u radu i izvrsnost umjetničkih projekata koji su promovirani i oblikovani u sklopu branda ‘Balet s karakterom’, zasigurno su spremni odgovoriti na nove izazove preispitujući ne samo svoje pozicije već i vlastite vrijednosti u širem kontekstu. Crystal Pite, Sharon Eyal, Sol Leon, Paul Lightfoot, Jiri Kylian, Nacho Duato, Medhi Walerski, Johan Inger, Goyo Montero, Angelin Preljocaj i Ohad Naharin, uz domaće Valentine Turcu, Maše Kolar i Lea Mujića samo su neki od koreografa koje bih voljela angažirati u mandata. Svatko od njih je na svoj način vrlo specifičan, s velikim iskustvom na brojnim europskim i svjetskim pozornicama, a upravo je to ono što riječki ansambl zavređuje — vrhunske reformatore plesne scene koji će svojim radom uzdignuti riječki Balet, a plesači će radeći s njima dobiti umjetničku kreativnost i kvalitetu.

GODINA
2025.

Jiri Kylian: Bella Figura
Angelin Preljocaj — plesna kreacija
Sergej S. Prokofjev: Pepeljuga
Reprize: Pinocchio, Romeo i Julija, Orašar, Heroj je umoran

GODINA
2026.

Nacho Duato: White Darkness
Leo Mujió: Amarkord
Maurice Ravel: Ma Mère l'Oye / L'Enfant et les Sortilèges
Reprize: Bella Figure, Projekt Preljocaj, Pepeljuga, Orašar

GODINA
2027.

Ohad Naharin: Last Work
Crystal Pite: Flight of Passage
Bruno Bjelinski: Mačak u čizmama
Reprize: White Darkness, Amarkord, Ma Mère l'Oye / L'Enfant et les Sortilèges

GODINA
2028.

Sharon Eyal — plesna kreacija
Valentina Turcu: Medeja
C. Saint Saens: Karneval životinja
Reprize: Last Work, Flight of Passage, Mačak u čizmama, Amarkord

U sljedećem razdoblju trebalo bi uspostaviti Baletni studio koji bi se razvijao u dva segmenta: onom umjetničkom, ali i onom edukativnom. Uz rad baletnih umjetnika s mladim naraštajem plesača, u rad Baletnog studija treba uključiti i koreografe koji u određenom vremenu rade u kazalištu, ali i neke značajne europske koreografe kao što su: Vladimir Malakhov, Leo Mujió, Giorgio Madia, Jiri Bubeniček, Angelin Preljocaj, Ohad Naharin. Oni bi periodično održavali tečajeve za baletne umjetnike koji bi se upoznavali i s različitim tehnikama i različitim stilovima, te

koreografskim rukopisima. Time bi se poboljšala umjetnička kvaliteta cjelokupnog baletnog ansambla.

Važna i odgovorna djelatnosti riječkog HNK jest odgajanje mladih umjetnika, ali i mlade publike, odnosno rad s djecom i mladima. Proces odgajanja dijelom se može odvijati u školama u izravnim kontaktima umjetnika i učenika, a dijelom u Kazalištu uz sadržajne i raznolike umjetničke programe i repertoar prikladan dječjoj i mladoj dobi. Uz najave mogućnosti srednjoškolskog baletnog obrazovanja u gradu Rijeci, moguća Baletni studio, koji bi se otvorio pri kazalištu, bio bi iznimno važan jer bi generacijama odgajao i nove baletne umjetnike, ali i vjernu baletnu publiku.

Razvoj publike je zasigurno jedan od najznačajnijih segmenta upravljanja kazalištem. Kontinuirani dijalog s građanima otvara prostor za dijalog s postojećom publikom, ali i pronalaženje nove publike koja do sada nije dolazila u kazalište. Stoga bi pokrenula osnivanje "Kluba prijatelja riječkog Baleta" te kroz njega pokušati još intenzivnije učvrstiti odnos povjerenja s publikom. U dogledno vrijeme, potrebno je intenzivirati i suradnju s obrazovnim ustanovama.

FESTIVAL „LJETO U RIJECI“

Riječke ljetne noći, kao ljetni iznimno atraktivni glazbeno scenski festival koji se od 2004. godine održavao u Rijeci i onda iznenada nestao, svojim je bogatim programom, u rasponu od klasične drame i praižvedbe novih dramskih tekstova do nastupa uličnih kazališta, od koncerata klasične glazbe do nastupa poznatih izvođača hrvatske estrade plijenio pažnju ne samo riječke javnosti već i turista. Nastavljajući tu tradiciju i dobre prakse ljetnog festivala, riječko bi kazalište organiziralo *Festival Ljeto u Rijeci*. Ideja festivala je, poput Riječkih ljetnih noći, u poznatim ili nepoznatim prostorima Rijeke stvarati ambijentalni teatar kako bi se tijekom festivala riječki trgovi i terase pretvore u pozornice na otvorenom, a u namjeri da se propita suodnos industrijske arhitekture i kazališta, dio programa bi se odvijao i u napuštenim tvorničkim halama. Cijeli grad bi se tijekom ljeta pretvorio u kazalište s najrazličitijim programima – od uličnog teatra do teatarskih izvedbi, koncerata klasične i popularne glazbe, izložbi na otvorenom, filmskih projekcija, radionica za djecu, ali i odrasle, modnih i ostalih evenata. U organizaciju Festivala trebali bi biti uključeni svi umjetnici u gradu, ali i svi predstavnici nezavisne i amaterske scene kako bi u tom periodu grad Rijeka svojom kulturnom ponudom bio jedna od atraktivnijih kulturnih destinacija na Mediteranu.

Također, preko programa i orijentacije ljetni festival mogao bi okupiti u Rijeci mediteranske festivale i kazališta s Mediterana te kroz zajedničku akciju vraćanja Mediterana njegovim kulturnim ishodištima otvoriti prostor za redefiniranje njegove uloge, ali i njegovog značaja u

cijeloj Europi. Rijeka bi tako postala i kroz teatar mediteransko kulturno središte, a u neposrednoj budućnosti mogao bi se u Rijeci otvoriti i Mediteranski kulturni centar koji ne bi samo istraživao kulturološku povijest Mediterana, već bio mjestom promocije mediteranske suvremenosti promišljane kroz kulturu, odnosno kulturne sadržaje.

Interaktivan odnos publikom koja u jednom segmentu postaje i sukreator Festivala iznimno je važan kao zalog za budućnost festivala koji nije izdvojeni dio postavljen na nekoliko tradicionalnih lokacija, već živ organizam koji uključuje različitu publiku, pa čak i ne publiku u svoje program. Stoga bi riječki ljetni Festival osim što bi se događalo u jednom dijelu svog programa i na najrazličitijim riječkim lokacijama (kvar-tovski program) proširio svoju djelatnost i na obližnja mjesta (Volosko, Opatija, Lovran, Bakar...) nudeći program promišljan za specifične lokacije.

Također bi trebalo organizirati *Ljeto u Rijeci* za djecu s programom prilagođenom najmlađima koji bi predstavio neke mediteranske bajke i dječju literaturu koja problematizira Mediteran. Taj bi se program bio dio programa Festivala, ali na nekim neuobičajenim prostorima u kojima inače borave djeca (dječja igrališta, parkovi, bazeni za djecu, plaže....).

Također predlažem snažniju suradnju između Rijeke i Italije u kontekstu ljetnih festivala gdje bi se dio programa riječkog festivala mogao izvesti u Trstu kao što bi se djelom program tršćanskog festivala operete mogao izvesti tijekom ljetnih mjeseci u Rijeci.

Predlažem i suradnju s festivalima s kojima sam već ostvarivala suradnju: Festival Avignon, Festival Aix en Provence, Festival Arena di Verona, Festival Sferisterio u Macerati, Verdi Festival Parma, Caracalla Festival Rome, Festival dei due mondi Puccini Festival, Salzburg fest-spiele... kao i teatri u Lisabonu, Parmi, Firenzi, Palermu, Madridu, Parizu, Rennesu, Nici, Tirani i Ateni.

Uz redovan program takav bi festival, dakako u organizaciji riječkog kazališta mogao organizirati susrete mediteranskih umjetnika – rezidencije u kojima bi redatelji, koreografi, umjetnici boraveći u Rijeci tijekom ljetnog festivala, sudjelujući na njemu imali i priliku upoznati se s gradom i kazalištem te promišljati projekte za sljedeće sezone. Potom radionice u kojima bi se susreli i zajedno promišljali mediteransko kulturno zajedništvo (u spoju tradicije i suvremenosti) domaći i strani umjetnici te bi se time uspostavio dijalog između umjetnika iz različitih mediteranskih zemalja kao zalog buduće suradnje.

Predlažem po uzoru na slične ljetne festivala osnivanje pri riječkom festivalu međunarodne *Akademije za mlade umjetnike* kao centra za obuku, istraživanje i profesionalnu integraciju mladih umjetnika s ciljem otkrivanja novih talenata i kontinuirano omogućavanja novih

susreta iz godine u godinu. Time bi se otvorio prostor za prepoznavanje mladih umjetnika u aktivnom podupiranju umjetničkih procesa te bitnih vrijednosti jednakosti, različitosti i uključenosti. Ciklus rezidencija kroz Akademiju ponudio bi umjetnicima priliku za promišljanje, diskusije, otkrivanja, rušenja prepreka i širenje osjećaja angažmana u odnosu s publikom, istovremeno razvijajući svoje umjetničke i profesionalne vještine kako bi išli u korak sa svjetskim trendovima i umjetnošću koja se neprestano razvija. Akademija bi mogla biti i svojevrsan laboratorij s jedne strane za operu, a s druge strane za teatar 21. stoljeća. Od faze koncepcije pa sve do izvedbe, poticala bi eksperimentiranje u različitim disciplinama i pratila sudionike/mlade umjetnike kroz cijeli proces pružajući im potrebna znanja (u suradnji siskusnim profesionalcima) za provedbu njihovih projekata. Svake godine omogućilo bi im se kreiranje novih djela, formata i narativa koji su snažno ukorijenjeni u suvremeno društvo. U radu Akademije kao profesori sudjelovali bi slavni redatelji, glumci, pjevači, dirigenti, producenti, dok bi program bio financiran iz europskog fonda Erasmus Mundus.

Također bi se slijedeći ideje realizirane na nekim ljetnim festivalima trebao osnovati *Mediterranski orkestar*, ali i *Mediterransku glumačku družinu* koja bi putovala po mediteranskim gradovima izvodeći djela hrvatske glazbene i književne literaturu, promovirajući tako hrvatsku kulturu, ali otvarajući mogućnosti da se upravo hrvatska kultura što više tom vidljivošću uključi u zajednički prostor Mediterana kao njegov neodvojiv dio. Primjer za to je Mreža *Medinea* (MEDiterranean INCubator of Emerging Artists) koja od 2014. godine, okuplja različite mediteranske institucije ili udruge posvećene glazbi, a fokusirana je na interkulturalne inicijative koje potiču dijalog o prenošenju znanja te o mobilnosti u Sredozemlju. Centri za usavršavanje, festivali, kulturni centri i umjetnici okupljaju se kako bi promovirali profesionalnu integraciju mladih glazbenika i razne oblike interkulturalne razmjene, kroz razgovore s profesionalcima, radionice te kreativne i obrazovne projekte.

Uz podršku cijelog grada, u programu, koji bi dijelom bio realiziran u kazalištu s najmanje jednom dramskom, plesnom i opernom produkcijom mišljenom isključivo za Festival, bi sudjelovali i riječki glazbenici, slikari, grafičari, dizajneri, video umjetnici, skupine nezavisne scene i amaterske skupne. U Rijeci bih tijekom Festivala predstavila neke od najatraktivnijih grupa uličnog teatra i novog cirkusa, a surađivala bih i s talijanskim kazališnim skupinama kao što su ErosAnt Eros, Motus, Fanny & Alexander... koje bi zajedno s riječkim glumcima kao i sa izvođačima s nezavisne scene kreirali u različitim riječkim otvorenim prostorima projekte koji bi oživjeli cijeli grad.

„ZAJČEVI DANI“

Kao Riječke ljetne noći, tako su prije desetak godina ugašeni i *Zajčevi dani* godišnja glazbeno-scenska manifestacija, posvećena hrvatskom skladatelju Ivanu pl. Zajcu. Uz izvedbe kojima se nastoji revalorizirati i promovirati Zajčeva djela, izvodila su se i djela drugih hrvatskih i inozemnih autora, a umjetnicima iz Rijeke pridružuju se i gosti iz Hrvatske i inozemstva. Nastali u Zajčevu gradu, kao hommage Zajcu i Zajčevu djelu čiji je cilj očuvanje, revitalizacija i promocija Zajčeva djela, manifestaciju „Zajčevi dani“ trebalo bi iznova pokrenuti kako bi se promicalo Zajčevo stvaralaštvo i hrvatska glazbena baština te afirmirala pozicije Rijeke na karti značajnih regionalnih i međunarodnih glazbenih i opernih događanja.

FILOZOFSKI TEATAR

Od godine 2014. kada je utemeljen, *Filozofski teatar* uređivao je i vodio filozof Srećko Horvat, i bio je dijelom redovitog programa zagrebačkog HNK. Činile su ga javne debate, produkcije predstava, izdavaštvo i gostovanja. Zamišljen kao prostor dijaloga i kritičkog mišljenja, Filozofski teatar je nudio novi i atraktivni sadržaj te privukao novu, uglavnom mlađu, publiku u kazalište koja dosad nije bila redoviti gost kazališnih programa. U osam godine Filozofski teatar bilježio je oko 30 000 posjetitelja. Uz golemo interes publike i medija, gosti Filozofskog teatra bili su vodeći filozofi, književnici, glazbenici i glumci današnjice poput: Niccola Ammanitija, Thomasa Pikettyja, Vanesse Redgrave, Julije Kristeve, Margarethe von Trotte, Bobbyja Gillespieja, Terryja Eagletona, Slavoja Žižeka, Mladena Dolara, Terese Forcades, Franca B. Bifoja, Yanisa Varoufakisa, Eve Illouz, Tariqa Alija, M.I.A.,... U sklopu Filozofskoga teatra izdani su hrvatski prijevod Rapsodije teatra francuskog filozofa Alaina Badioua i prvi dramski tekst Slavoja Žižeka *Antigona*, koji je naručio i čiji je suizdavač bilo kazalište a svjetsku praiizvedbu je imao u zagrebačkom HNK.

U novom ciklusu Filozofski teatar koji bi se mogao organizirati u riječkom HNK-u posvetili bismo se gorućim temama današnjice te bi kroz formu dijaloga s gostima i publikom tematizirati klimatske promjene i duboku transformaciju planete, krizu društva i ekonomije, kao i ulogu kazališta i umjetnosti u suočavanju s tom stvarnošću uz stvaranjem neke nove, pravednije stvarnosti. Posebno bi poglavlje bilo posvećeno Mediteranu i mediteranskoj kulturu, odbosno mjestu Mediterana u odnosu na geopolitičke i kulturološke rasporede suvremene Europe te analitičko propitivanje odnosa antičke baštine i suvremenosti na primjeru Mediterana. Nakon pandemijske pauze, s jedne strane bili bi pozvani i neki od gostiju koji su već bili gosti Filozofskog teatra, i to oni koji su izazvali najveći interes publike (Slavoj Žižek, Yanis Varoufakis, Thomas

Piketty...). S druge strane, cilj je nove sezone Filozofskog teatra ugostiti i vodeća imena kazališta i filma, filozofije i umjetnosti od kojih većina nije bila u Hrvatskoj: Brian Eno, Margaret Atwood, Alfonso Cuarón, John Cusack, Elfriede Jelinek, Paweł Pawlikowski, Milo Rau, Renata Salecl.

U periodu između 2025. i 2028. godine želja mi je pozicionirati riječki HNK kao strateški važan regionalno glazbeno — scenski centar i europsko kazalište koje će razvojem svojih ansambala i repertoarnom ponudom biti ravnopravno s vodećim europskim teatrima. Želim riječko kazalište povezati s ostalim regionalnim centrima Trst-Ljubljana-Zagreb, te osim razmjena umjetnika i predstava organizirati i redoviti posjet građana tih gradova riječkom kazalištu. Nastojat će povećati broj gledatelja i uspostaviti održiv model poslovanja povećanjem vlastitih sredstava, te sredstva prikupljenih od sponzora i donatora. Uspostavit će snažnu suradnju s brojnim europskim teatrima i festivalima te ulaziti u koprodukcijske projekte koje će dijelom biti financirani iz EU fondova. Želja mi je iznova pokrenuti ljetni festival koji bi okupio sve umjetnike u Gradu i ponudio građanima Rijeke i turistima kulturne sadržaje čime bi se grad i u ljetnim mjesecima promovirao kao značajna kulturna destinacija. I u konačnici, želim teatar uvesti u Grad i Grad u teatar, kako bi se pomaknule granice i time uspostavio cjeloviti kulturološki prostor kao kreativni potencijal još snažnijeg razvoja europske Rijeke.

Dražen Sirišćević:

Program i razvoj hrvatskog narodnog kazališta Ivana pl. Zajca u razdoblju od siječnja 2025. do prosinca 2028. godine.

HNK IVANA pl. ZAJCA U RIJECI – LJUDI ČINE RAZLIKU
ILI RIJEČKA POSADA NA UŠĆU KULTURA U GRADU KOJI TEČE

SADRŽAJ

1. OSOBNO
2. UVOD
3. ELEMENTI RAZVOJA
 - 3.1. Programi
 - 3.1.1. Zajčevi dani ili dani hrvatske glazbe u Europskome kontekstu
 - 3.1.2. Riječko ljeto
 - 3.1.3. Kamovfest
 - 3.1.4. Advent u Rijeci
 - 3.1.5. Zajc pleše pod maskama
 - 3.1.6. Međunarodno natjecanje mladih opernih pjevača Zrinka Milanov
 - 3.2. Prostor djelovanja izvan Rijeke
 - 3.3. Širenje riječkog kulturnog kruga na međunarodnu scenu
 - 3.4. Razvoj publike
 - 3.5. Promidžba
4. HRVATSKA DRAMA
5. BALET
6. OPERA
7. DRAMMA ITALIANO / TALIJANSKA DRAMA
8. KADROVSKI PLAN OSTVARENJA PREDLOŽENOG PROGRAMA
9. FINANCIJSKI PLAN OSTVARENJA PREDLOŽENOG PROGRAMA
10. INVESTICIJE: OBNOVA I ODRŽAVANJE INFRASTRUKTURE I TEHNIČKE OPREME
11. ŽIVOTOPIS DRAŽEN SIRIŠČEVIĆ

1. OSOBNO

Što mora sadržavati i od čega se treba sastojati dobar program na temelju kojega se može pobijediti na Javnom natječaju za imenovanje intendantice / intendanta kazališta?

Opsežan katalog naslova iz programske aktivnosti, razrađen financijski okvir usklađen s proračunskim zadatostima, prihodovne i rashodovne tablice, inovativna upravljačka rješenja i modele poslovanja... Ukratko, vješti slalom zakonodavnim, utvrđenim stazama.

Sve opravdano nužno i neizbježno, ali moj fokus će biti ljudi!

Energija vrijednih i zadovoljnih ljudi uvijek može dati više i bolje. Budućnost ne leži izvan ljudi koji jesu kazalište nego u njima samima. Tome sam svjedočio od svojih prvih koraka koje sam u teatru učinio. U najranijoj mladosti kao dječak dobio sam izvanrednu mogućnost odrastati u svijetu, sa svijetom kazališta i to upravo na pozornici i u prostorima riječkoga kazališta. Moja mama, Nada Širišćević – kasnije Ruždjak, započela je svoj umjetnički put u Zajcu. Vodila me na probe i predstave. Boravio sam u društvu scenskih radnika, garderobijerki, frizerki... I to me je trajno obilježilo. Riječki kazališni virus bio je i ostao na mojem životnom putu posebno sretan, plodan i živ.

Kao rukovoditelj, posebice urednik Umjetničkog programa HTV-a u kojemu sam vodio cjelokupnu Dramsku, Filmsku i Glazbenu produkciju, kao rukovoditelj koncertne dvorane Vatroslava Lisinskog u kojoj sam vodio glazbenu, kazališnu, izložbenu i kongresnu djelatnost dvorane povezujući intenzivno hrvatsku i međunarodnu kulturnu scenu, razvijao sam gotovo tridesetak godina sve svoje upravljačke sposobnosti.

Istovremeno u tom razdoblju kao televizijski i kazališni redatelj, scenarist, pisac i voditelj djelovao sam izravno i na pozornici u srcu kazališnog procesa stvarajući neposredno teatar.

Ta dva moja bogata raznolika i različita puta, iza i na sceni, upravljanje i neposredno stvaranje kazališta, daju mi sada jedinstveni FORTE, u nastojanju oblikovanja bolje budućnosti kazališta Ivana pl. Zajca u Rijeci. Dodatno, u nešto manje od godinu dana, kao ravnatelj Riječke opere dobio sam priliku sa svim djelatnicima kazališta dijeliti u osobnome kontaktu probleme i uspjehe poslovanja. Utemeljenost mojih nastojanja počiva na svemu tomu, kao i sama ranije spomenuta usredotočenost upravo na ljude u kazalištu.

Energiju koju sam osjetio, upoznao i doživio u ovome kazalištu spreman sam u potpunosti osloboditi, razbuktati i rasplamsati u izgrađenome zajedništvu. Bez podjela! Ljude se ne potiče samo propisima, uredbama i odlukama da bi radili više ili uspješnije, nego ozračjem u kojemu bi to oni mogli raditi. Iluzija? Zar iluzija nije zbilja u kojoj i od koje svi u kazalištu žive? Svi je bez ostatka dijele i zbog nje, a ne radi financijske raskoši u kazalištu rade i u njemu ostaju. Svakodnevno zajedno dišu i gutaju istu prašinu pozornice koju onda svojim trudom i zanesenošću pretvaraju u čaroliju.

Radost stvaranja koja povezuje ljude je osovina i zamašnjak mojega djelovanja. Teško će biti osigurati realizaciju administrativne armature bilo koje križaljke programskih nacрта za četverogodišnje mandate intendantice / intendanta, bez te unutarnje sile osnažene povjerenjem.

Dobra energija ljudi koji čine razliku, poštovanje njih i osebujnog riječkog prostora, izvrsnost sadržaja kojeg Rijeka dijeli sa svijetom – to je kazalište koje želim i mogu ostvariti!

Sve ostalo su samo nijanse.

One slijede taksativno nabrojene u planovima i alatima koje prema zahtjevima raspisanog natječaja izlažem na stranicama programa. Rijeka, grad koji teče na ušću kultura izvrsnosti s odanom i posvećenom posadom.

2. UVOD

Upravo je nevjerojatna i zadivljujuća koncentracija umjetničke moći koja je ugrađena u temelje HNK Ivana pl. Zajca. Posebna je i izdvaja Rijeku od svih drugih nacionalnih kazališnih institucija u Hrvatskoj. Pod istim svodom djeluju dva dramska ansambla, Hrvatska i Talijanska drama uz Balet i Operu.

Situacija u kojoj čak četiri umjetničke skupine dijele istu, jednu pozornicu ne treba nužno biti kočnica ili zapreka u poslovanju, nego naprotiv nadahnjujući izazov i osebujna komparativna prednost u odnosu na druge.

Doista, tko može ponuditi više od Rijeke s dvije drame, plesnom i glazbenom scenom, koja se još dalje dijeli na glazbeno – scensku i ne manje važnu i zastupljenu koncertnu djelatnost? I to još jednom ovu pozornicu izdvaja od ostalih u hrvatskoj.

Dobrom pripremom, vještom organizacijom, otvorenom suradnjom svih službi koje treba voditi tako da se ne dijele nego povezuju, ovu bez konkurencije raskošnu kazališnu ponudu moguće je uspješno ostvariti. I to ne samo u kazalištu nego i izvan njega.

HNK jest od 1885. kada je zdanje izgrađeno, stožerno mjesto, srce riječke kazališne scene. Adresa na kojoj stanuje umjetnička kreativnost. Kao što je grad Rijeka luka, velika prometnica u razmjenu dobara sa svijetom, tako je i kazalište u tome gradu luka i sidrište svih kazališnih vrijednosti koje okuplja, stvara i dijeli. Svjetla pozornice ne smiju stoga ostati zatvorena samo u kazalištu. Ona se može i mora sa svojim programima slobodno širiti i drugim prostorima grada, ulicama i trgovima Rijeke, Opatijom, Pulom, mjestima susjednih županija, cijele hrvatske a onda i svijeta.

Dobro razdijeljena nazočnost umjetničkih ansambala drama, opere i baleta na sve te druge pozornice, ne zapostavivši pritom svoju kuću i dom izazov je vrijedan truda. Nećemo se natjecati količinom programa, velikim brojkama i forsiranom proizvodnjom iscrpljujući umjetnike i djelatnike kazališta. Istaknuti se treba kakvoćom, raznolikošću i svježinom ponude. Domišljato biranim sadržajima koji će zainteresirati i privući javnost na svim odredištima.

Redovitu kazališnu produkciju svih ansambala, detaljan popis naslova i aktivnosti izložiti ću i obrazložiti u posebnim, sljedećim poglavljima. Prije toga bih izdvojio i naglasio niz važnih uporišnih točaka koje razvijaju dosadašnja dobra postignuća ali i dodatno unapređuju poslovanje, šireći obzore otvaranjem novih mogućnosti važnih za razvoj kazališta, grada i njegova okruženja. Upravo te točke na pravi će način otkriti **viziju** – kakvi želimo biti; **misiju** – tko smo i kako doprinosimo društvu; **ciljeve** – kamo idemo i **provedbu** – na koji ćemo način ostvariti željeno.

3. ELEMENTI RAZVOJA

3.1. Programi

3.1.1. Zajčevi dani ili dani hrvatske glazbe u Europskome kontekstu

Zajčevi dani, program zanimljive i vrijedne prošlosti koji je nažalost ostao izgubljen u povijesti, potrebno je vratiti ne zbog nostalgije za nekim boljim vremenima nego upravo radi naše budućnosti. Bit ćemo snažniji i uspješniji samo ako ne zaboravimo i ne odbacimo čvrste temelje koji su nam dani i na kojima stojimo, stvarajući i oslobađajući se za vrijeme koje je pred nama. Zajc nije samo rođeni Riječanin, spomen ime koje nosi naše kazalište ili kip ispred njega na kojemu se odmaraju galebovi i golubovi. On je strastveno stvarao i utemeljio hrvatsko glazbeno kazalište, nasljeđujući Lisinskog, kazališnu i glazbenu kulturu koju danas baštinimo. Zajc je bio umjetnik koji je prvi u novijoj povijesti otvorio vrata i prozore hrvatske glazbe prema Europi. Zajčevi dani u novome ruhu ne bi trebali biti „misa“ posvećena sjećanju na velikog čovjeka koji nam je u devetnaestome stoljeću otvorio kulturne obzore, nego živa glazbena radionica i laboratorij pun znatiželje prema glazbi. Izvodit će se Zajčeva djela, ali i djela suvremenih hrvatskih skladatelja. U suradnji s Društvom hrvatskih skladatelja i Hrvatskim društvom glazbenih umjetnika naručit ćemo svake godine jedno djelo hrvatskog inozemnog skladatelja koje će interpretirati naši kazališni ansambli i umjetnici. Organizirat ćemo Tribinu mladih glazbenika u sklopu Zajčevih dana koja će promovirati uspješne mlade umjetnike omogućujući im nastupe u kazalištu.

Poseban edukativan program za škole, djecu i mlade pripremit će se upravo sa Zajčevim djelima kako bismo mladež bolje upoznali sa slavnim i vrijednim skladateljem.

Jazzy Zajc bit će još jedan poseban glazbeni iskorak, kao osebujan odgovor na iskorake što ih je Zajc u glazbi napravio u devetnaestome stoljeću. Obrade njegovih tema u improvizacijama jazz glazbenika otvorit će Zajčevo stvaralaštvo nekoj drugoj publici.

3.1.2. Riječko ljeto

„Nema ovdje ništa nalik jednom Peristilu ili Minčeti. Ali ima nešto drugo. Ima industrijske baštine iz vremena secesije i ranije, kao što su Tvornica papira, Tvornica Torpedo, Benčić, Končar... Ima srednjovjekovnih palača uronjenih u more, ima naprosto onog čudesnog spoja, zajedničkog disanja Mediterana i Mitteleurope.“ Tako je o Riječkim ljetnim večerima pisala Mani Gotovac. U festivalu koji je bio grad Rijeku pretvorio u pozornicu svijeta: glazbenu, dramsku, baletnu... Uz more, na rivi, na gatu, na ulicama i trgovima. A onda je netko ugasio svjetlo i od riječkih ljetnih večeri ostala je samo mrkla noć. Istina je da održivost tako velikih kulturnih projekata ne može ovisiti samo o nečijoj inicijativi, smjelim zamislina ili menadžerskim vještinama jer bi one doista trebale biti zapravo mađioničarske, ukoliko nema potpore šire društvene zajednice, Grada, Županije, Ministarstva... ili jednostavno vlasti. Ipak čak i ako takva potpora u budućnosti izostane, unatoč nekim naznakama da neće, riječko kazalište je spremno samostalno ponovno pokrenuti ljetnu riječku kazališnu čaroliju u 2025. godini ona opsegom neće biti nalik najboljim berbama iz prošlosti ali će svojim sadržajem barem probuditi usnuli grad i na taj način beskompromisnom inicijativom pokušati zaslužiti daljnju obilniju potporu vlasti i mogućih sponzora. Krećemo malim ali odlučnim koracima u izgradnji ljetne priče koju Rijeka zaslužuje. Jedna operna produkcija: Cavalleria rusticana i Pagliacci, predstave oblikovane u kazalištu s istarskim motivima i riječkim vedutama. Slijedi koncert s posebnom posvetom riječki umjetnik koji je iz rijeke otišao i Čakovčanin koji je na

riječko područje došao Ivan pl. Zajc povodom početka Zajčevih dana i Ljubo Kuntarić o stotoj obljetnici rođenja na koncertu riječkog simfonijskog orkestra, solista i brojnih drugih glazbenika.

3.1.3. Kamovfest

Još jedno buđenje duha iz boce! Janko Polić Kamov, pisac, buntovnik i litalica, anarhist i psovač... Je li zato gotovo zaboravljen u svom rodnom gradu Rijeci, u Hrvatskoj? Početkom dvadesetog stoljeća među prvima je unio svjetlo avangarde u život svoje sredine, doista je bio prije – svega!

Festival po nazivu Kamovfest nalik Zajčevim danima utemeljen je bio i ugasio se u samo dvije godine. Trajao je od 2010. do 2011.

Prilika je ponovno zapaliti iskru i vatru koju nam je kao Prometej Janko Polić Kamov donio i ostavio. Nažalost mnogi nisu znali što bi s njom. Za rijeku lik Kamova i njegova ostavština jedinstvena je prilika s kojom se ovaj grad može pretvoriti u hrvatsko pa i europsko središte avangarde, ekspresivnog, uličnog kazališta i novog umjetničkog izraza uopće. Treba samo imati hrabrosti za uzbudljivo i drukčije te otvoriti prostore grada mladim umjetnicima koji svoju umjetnost slave pod stijegom slobode. Povezati sve domaće kazališne neovisne družine uličnog teatra i umjetnike koji slično misle s međunarodnom mrežom mladih istog usmjerenja i rezultat će nedvojbeno biti spektakularan za rijeku i hrvatsku. HNK kao institucionalno kazalište uz potporu grada može biti nositelj ovog projekta kazališne „gerile“ velikoga potencijala.

3.1.4. Advent u Rijeci

Tradicionalno u vrijeme Došašća Rijeka se pretvara u veliko božićno drvce posebno ukrašeno s brojnim raskošnim darovima, odnosno, programima koje nudi svojim stanovnicima i gostima grada. HNK u tome svečanome razdoblju godine predstavlja svoja dva lijepa dara – „božićna priča“, mjuzikl Rudolfa Matza iz 1931. godine za djecu i mladež – božićni koncert zbora i solista riječke opere kao i gostujućih pjevača popularne glazbe s najljepšim hrvatskim i inozemnim božićnim repertoarom. Prije i poslije koncerta teatar je otvoren za božićni sajam. U predvorjima i u hodnicima prodaju se prigodni darovi uz druženje umjetnika i publike a prihod od prodaje darova ide za sve potrebite u humanitarne svrhe.

3.1.5. Zajc pleše pod maskama

Tradicionalna riječka karnevalska luda svečanost imat će svoj dodatni spektakularni sadržaj upravo u HNK. Na velikoj pozornici orkestar zbor i solisti, svi maskirani izvode popularno djelo koje slavi život vjerujući u milost božice Fortune, kantatu Carmina Burana Carla Orffa. Poslije koncerta započinje veliki ples pod maskama u parketu kazališta za maskiranu publiku tom prilikom sva sjedala će biti uklonjena iz parketa a gledalište pretvoreno u plesnu pozornicu s glazbom DJ-a. U predvorjima i u hodnicima kazališta događaju se posebni programi za djecu (mađioničari, kazalište lutaka) uz enološku i gastronomsku ponudu za sve odrasle u predahu od plesa.

3.1.6. Međunarodno natjecanje mladih opernih pjevača Zrinka Milanov

Opera hrvatskog narodnog kazališta u Rijeci pokrenula je 2015. godine međunarodno natjecanje i nazvala ga prema jednoj od najvećih dramskih sopranistica dvadesetog stoljeća – Zrinki Milanov. Natjecanje je namijenjeno svim opernim pjevačicama i pjevačima koji žele steći scensko iskustvo presudno na putu k ostvarenju međunarodne pjevačke karijere. Ono privlači velik broj mladih umjetnika iz cijeloga svijeta i pridonosi kvaliteti kazališnih izvedbi i u samom riječkom kazalištu. Međunarodno natjecanje Zrinka Milanov posebno je i po tome što ga prate dodatni sadržaji kao što su operne predstave i maestralski tečajevi što ih vode velike svjetske operne zvijezde kao članovi žirija. Natjecanja su bijenalna tako da se sljedeće događa 2024. a onda 2026. i 2028. godine.

3.2. Prostori djelovanja izvan Rijeke

Gostovanja riječke opere u pulskoj areni ima dugu tradiciju. Riječki umjetnici pjevali su povremeno u areni u talijanskim produkcijama još tridesetih godina prošlog stoljeća. Riječki HNK je redovito uz povremene prekide na čarobnoj pozornici pod zvijezdama nastupao od početka pedesetih godina prošlog stoljeća. Nažalost, upravo su prekidi u nizu nastupa riječke opere u areni bili konstanta. Jednako ako ne i više, prekidi su konstanta nastupa riječkog opernog ansambla i na opatijskoj ljetnoj pozornici.

U razgovorima s Pulom uključujući i istarsko narodno kazalište pokušavam dogovoriti trajnu suradnju, a u razgovorima s festivalom Opatija to sam već i uspio. Riječki ansambl trebao bi u pulskoj areni imati stalnu ljetnu opernu pozornicu, barem za jednu produkciju godišnje. Slično partnerstvo je već potvrđeno od 2025. godine s Opatijom s kojom u koproducentskom odnosu namjeravamo raditi na realizaciji Ljetnog festivala klasike s nizom opernih i koncertnih programa. Posebno vrijedna novost je dogovor o suradnji dviju kulturnih ustanova, riječkog HNK i Centra Gervais. Opatija dobiva redovit program a Rijeka još jednu pozornicu za izvedbe svih ansambala. Upravo Centar Gervais bit će nova stalna riječka mala scena, odlično uređen prostor za komorne sadržaje tijekom cijele godine.

Uz Pulu i Opatiju s manjim formama glazbeno dramskog ili baletnog ansambla ansambl HNK planira gostovanja u mjestima županija, Istarske i Primorsko-goranske. Povremeni izlasci ansambla iz kazališta prema publici u druge sredine u okolici, dugoročno je ulaganje u publiku koja će kasnije doći u kazalište.

Područje cijele Hrvatske, odnosno, gostovanja u drugim nacionalnim kazalištima pokriva Konzorcij Hrvatskih narodnih kazališta ili K-HNK. Zamišljen je kao jedan od najobuhvatnijih i najučinkovitijih projekata u sklopu promišljanja i provedbe strategija razvoja kazališta i publike u Hrvatskoj. Modeli suradnje hrvatskih nacionalnih kazališta, u okviru K-HNK ovisе o modelu financiranja ministarstva kulture i medija koje u višegodišnjem planu predviđa sredstva za suradnju koprodukciju i razmjenu programa. Osnovna strateška postignuća konzorcija su razvoj publike povećanje produkcijskih kapaciteta i kvalitete programa svakog pojedinačnog HNK te povezivanje s programima festivala kao što su dubrovačke ljetne igre, splitsko ljeto, osječko ljeto kulture, riječke ljetne noći, varaždinske barokne večeri i drugi.

3.3. Širenje riječkog kulturnog kruga na međunarodnu scenu

Kazalište Ivana pl. Zajca u Rijeci ima bogatu kulturnu povijest i ključnu ulogu u kazališnom svijetu. U skladu s globalnom povezanošću imamo prilike koristiti sredstva EU za razvoj umjetničkih projekata, promicanje kulturnih raznolikosti te jačanje našeg utjecaja na europskoj kulturnoj sceni. Sudjelujemo u projektima poput EPK 2020, (RE)DISCOVERING EUROPE, ADESTE +, DECONFINING, FORTISSIMO. Kazalište je član međunarodne mreže OPERA EUROPA, EUROPEAN THEATRE CONVENTION, EUROPSKE FEDERACIJE KAZALIŠTA ZA MLADE, platforme Fedora... Europski fondovi posebice iz programa KREATIVNA EUROPA pružaju nam dragocjenu podršku kroz financijske poticaje, potpore za suradnju i druge inicijative. Kazalište Ivana pl. Zajca nastavit će tim otvorenim putevima, ali uz takve poznate i potvrđene smjernice koje se neprestano otvaraju i zatvaraju važan nam je stalan snažni partner s kojim bismo se povezivali ugovorom o trajnoj višegodišnjoj kulturnoj suradnji i razmjeni. Takav ugovor donosi sigurnost i stabilnost. Uzoran primjer opisanog partnerstva nalazi se u blizini Rijeke, u Ljubljani. LJUBLJANA FESTIVAL jedan je od najvećih europskih festivala koji na slovenske pozornice dovodi najveće svjetske orkestre dirigente i soliste kao i kazališne umjetnike. Grad Ljubljana sponzorira ovaj festival s pet milijuna eura godišnje za ljetna i zimska događanja. Suradnja s

Ljubljana festivalom donosi nam ključ koji će nam širom otvoriti vrata prema najvećim europskim projektima. Zajednički nastup HNK u Rijeci i Ljubljana festivala osnažit će naš pristup prema EU fondovima i poticajima a posebice s ciljem izgradnje zajedničke platforme radnoga naziva ALPE-ADRIA. Od svih hrvatskih gradova smještenih uz jadransku obalu Rijeka se razlikuje, prepoznatljiva je i svoja upravo po tome što je jedinstveni veliki most poveznica između mediteranske i srednjoeuropske kulture stoga svoje planove ciljeve i interese ne može usmjeravati samo, pa čak niti primarno na mediteranski prostor i to okruženje. Slika o rijeci kao luci srednje Europe, vratima kroz koja se ulazi u srednju Europu u Austriju i Mađarsku snažno je utemeljena u povijesti grada. Tu sliku treba sačuvati i razvijati u budućnosti. U dobroj suradnji s festivalom Ljubljana lako ćemo doći do željenih ciljeva i poveznice i razmjene sa kulturnim središtima Italije, Austrije, Mađarske...

Prilažem pismo namjere direktora Ljubljana festivala gospodina Darka Brleka.

3.4. Razvoj publike

Programi razvoja publike u Hrvatskom narodnom kazalištu Ivana pl. Zajca u Rijeci

HNK Ivana pl. Zajca jedina je ustanova u Hrvatskoj koja zapošljava osobu na mjestu voditelja razvoja publike, i to od 2018. godine, s ciljem sustavnog i dugoročnog programa razvoja publike. Programi razvoja publike u „Zajcu“ izravno uključuju publiku kao sudionike i time učvršćuju blisku suradnju kazališta i publike.

Pojedine programe namijenili smo točno određenim skupinama publike.

Neki od formata izravnog susreta i rada s publikom posljednjih sezona su:

Studenti u kazalištu – izbor predstava namijenjenih upravo toj populaciji.

Kritički glas – ciklus razgovora kritičara i publike uz moderatoricu.

Razgovori autorskog tima i publike

Performansi i razgovori izvan Kazališta

Najave predstava u obliku kratkih nastupa ili razgovora na otvorenom ili u drugim javnim prostorima osobito su važni u komunikaciji s novom publikom jer dopiru do publike i izvan kazališne zgrade. Flash-mob nastupi (na Korzu, u Tower centru, na Sveučilištu...).

Zanimljivo druženje s publikom u autobusu "Đir sa Zajcom", kad se članovi Hrvatske drame, Talijanske drame, Baleta te operni solisti voze s redovnim putnicima riječkog gradskog prijevoza i razgovaraju s njima.

"Drama na faksu" – na početku svake akademske godine izvode se fragmenti predstava studentima.

Otvorene probe uvijek su atraktivne publici jer je upoznavanje procesa kreiranja predstave način da se publika emotivno identificira s umjetnicima.

Dugoročni partnerski odnos sa Sveučilištem u Rijeci

Galerija Zajc

Galerija "Zajc" je atraktivan novi izložbeni prostor u kojem je interpretirana povijest i svakodnevica HNK Ivana pl. Zajca, s upečatljivim kostimografskim i scenografskim akcentima.

Vremenske kapsule prikupljaju svjedočanstva, uspomene, podatke, verbalni i foto materijal o suživotu kazališta i grada. U projektu sudjeluju brojni kazališni zaposlenici te publika. *Kazališnu*

vremensku kapsulu je poduprlo i Ministarstvo kulture Republike Hrvatske dodijelivši 2019. godine potporu projektu.

Online programi ili TV Zajc

U današnje vrijeme posebno važan zadatak u razvoju komunikacije s publikom jest korištenje društvenih mreža i to tako da se njima poslužimo, a ne da im služimo. Snimat ćemo kazališne pokuse, razgovore s umjetnicima, šivanje kostima, izgradnju scene za pojedine predstave, male portrete djelatnika zaposlenih na različitim poslovima u kazalištu: od vatrogasca, portira, scenskih radnika... do pjevača plesača glazbenika i glumaca. Predstaviti ćemo publici ljude koji jesu kazalište, stvaraju ga i čine razliku u životu i zbog kojih se dolazi u kazalište.

3.5. Promidžba

Svi alati su poznati samo ih se nažalost ne može uvijek koristiti. Najlakše je stoga bez ozbiljne vanjske financijske podrške odustati od oglašavanja na jumbo plakatima, radijskim ili televizijskim spotovima, čak i od medijskog pokroviteljstva koje vam omogućuje veću vidljivost u promociji u tiskovinama ili na portalima. Nisam naučio ići lakšim putem, pa ću se potruditi sve te alate reklamnih aktivnosti ipak koristiti i pokrenuti. Oni nam ovog trenutka ozbiljno nedostaju. Velik dio promotivnih aktivnosti vidljiv je u alatima koje smo nabrojili u poglavlju o razvoju publike. Nastojat ćemo ih ojačati i intenzivirati. Primjerice nastupi umjetnika u autobusima bit će vidljiviji primjerice u šoping centrima. U tome smislu već sam razgovarao s predstavnicima tvrtke Plodine. Kada dvoje solista opere zapjeva napitnicu iz Traviate u velikom prodajnom centru i iznenadi sve nazočne, neće to proći bez odjeka. Nedostatak novca za suptilnu reklamu treba nadomjestiti „gerilskim ratom“ za publiku. A u tom pristupu koji računa na iznenađenja sve karte nećemo otkrivati uz dužno poštovanje.

4. Hrvatska drama

Dramski repertoar postavljen je između dva pitanja *Što je klasik* i *Što je baština*. Grad Rijeka pa tako i kazalište Ivana pl. Zajca vrlo je dobar temelj da ih postavimo s pravom očekujući umjetnički relevantne odgovore.

2025.

a) Janko Polić Kamov: *Isušena hartija*

(dramatizacija romana)

2006. godine navršit će se 120 godina od rođenja Janka Polića Kamova najradikalnijeg pisca svoje generacije koji je doživio tek 23 godine. Bio je beskompromisni protivnik građanskih i malograđanskih moralnih i društvenih normi, bunotvnik i rušilac svih građanskih mitova i legendi čija su djela, osobito zbirke pjesama bile sablazan i pravi šok za licemjerno građansko. Ne želeći danas njegovim djelom svijet šokirati, adaptacijom romana „Isušena kaljuža“ u kojemu je autobiografski moment sastavni dio, želimo pridonjeti upoznavanju ove slobodarske osobnosti zarobljene u bolesnom tijelu. U romanu Kamov donosi razlomljenu i kaotičnu sliku glavnog junaka romana, književnika Arsena Toplaka, koji se sve više otuđuje u svijetu u kojem je poljuljana stara hijerarhija vrijednosti. Tiskanje romana bilo je naglo stopirano i cenzorski blokirano. Ulomak romana prvi je put hrvatskoj javnosti obznanjen 1956. godine, a objavljen je u sklopu sabranih djela 1957., 47 godina nakon smrti autora. Od tada povijest hrvatske književnosti više nije bila ista. Bio je ispred svoga vremena, ovaj roman prethodi Joyceovom „Ulixu“, Huxleyevu „Kontrapunktu života“ i Sartreovoj „Mučnini“ te Krležinom „Na rubu pameti“. Iako roman nije tih umjetničkih dosega po mnogim je elementima anticipirao i započeo avangardne procese koji su se u to vrijeme radali u Europi.

“Uči u balon? Nije li u tome sve? Sunovratiti se u - nebo? Zašto ostati čovjek? Zašto ne biti planet? Zašto ne možemo padati - gore?”

Janko Polić-Kamov: „Isušena kaljuža“

b) Jean-Baptiste Poquelin Moliere: *Škola za žene, Kritika škole za žene i Versailleska ishitrica*

Projekt oko žena i zbog žena, zbog glumaca, pisaca, kritike i publike. Adaptacija tri Moliereove komedije s izrazitim poveznicama sa suvremenošću.

„Škola za žene“ prva je velika komedija karaktera u njoj Moliere započinje iscrpljujuću bitku protiv licemjernih bogomoljnih krugova. Na ovo remek-djelo psihologije okomila se kritika neprijatelja, osobito iz suparničkog kazališta, zbog naravno izvanumjetničkih razloga. Moliere je za sebe i svoje glumce zagovarao načelo razgovjetne prirodnosti dok su glumci suparničkoga kazališta nastupali deklamirajući, tražajući brzi efekat. Na kritike, pamflete i parodije što su kolali protiv njegove komedije, Moliere odgovara brzo još jednom jednočinkom „Kritika škole za žene“ izrugujući se njihovim sudovima. No, kako se kritike nisu stišavale napisao je još jedan čin - „**Versaillesku ishitricu**“ ova improvizacija prikazana je pred kraljem u versajskoj palači. Radnja se vrti oko Moliere te njegove glumačke skupine koji u zadnji tren imaju probu predstave koju trebaju za par sati odigrati za kralja. Glavna tema i lik te njihove predstave je također Moliere i njegovi kritičari. Unutar te predstave iskritizirani su Moliereovi kritičari, kolege glumci i pisci. Kroz cijelu komediju Moliere iskazuje svoj stav prema kritičarima, on ih ne želi ismijavati u svojim likovima, već im uzvraća tako što će jednostavno napraviti neku bolju predstavu.

U ovoj prilagodbi „Versailleska ishitrica“ bila bi zaplet, prebačena u suvremene hrvatske kazališne prilike. Tako bi se pred gledateljima odigrale sve tri jednočinke prožete aluzijama na današnji kazališni i izvankazališni svijet koji često kroji sudbinu i javno mišljenje po krinkom takozvane stručnosti i nepolitičnosti i nepristranosti.. Jasnu poduku opet nam daje Moliere, autentičan predstavnik onoga građanskoga morala u kojem se caruje jak zdrav razum, kojem nisu uspjeli umanjiti urođenu iskrenost. Po modelu priče „car je gol“ bit će jasno tko je prevarant, a tko prevareni.

2026.

a) **Mate Matišić: Moji tužni monstrumi – i dalje...**

Prema riječima teatrologa Hrvoja Ivankovića, Mate Matišić u svojim zadnjim dramskim opusima u epicentar zbivanja upisuje sebe sama. Radi to beskompromisno i radikalno, izlažući se u maniri performerera koji vlastitu privatnost pretvara u umjetničko djelo. Nakon „Ljudi od voska“, dramske suite u tri stavka slijedili su „Moji tužni monstrumi“ podnaslovljeni kao dramski dnevnik u kojem Matišić propituje granice između zbilje i fikcije, biografije i izvedbe, osobe i lika. U prvoj trilogiji Matišić će zapisati: ne znam je li zbog profesionalne deformacije ili zbog neke duševne bolesti od koje bolujem, ali primijetio sam da sve češće ljude oko sebe počinjem doživljavati kao likove ...“ U ovoj dramaturško obradi pod Matišićevom dirigentskom palicom spojiti će se likovi njegovih dramskih dnevnika i suita u strepnji i čežnji je li pisac nepovratno postao i ostao likom u nekoj igri. No, koja je zbilja ona prava, kazališna ili... ?

b) **W. Shakespeare: Timon Atenjanin**

Ovu dramu, oko koje postoje mnogi prijevori, Herman Melville smatrao je jednim od najdubljih i najboljih Shakespeareovih tekstova.

Priča je to o Timonu, imućnom Atenjaninu koji svoje bogatsvo rasipa kupujući njime privrženost okoline. Kad bogatsvo nestane, dojučerašnji Timonovi prijatelji okreću mu leđa. On odlazi iz grada živjeti u pećinu o korijenju i vodi. No, kad u pećini otkrije blago, priča se opet mijenja.

Drama nam danas govori o korumpiranom, komercijaliziranom, društvu, društvu lihvara i laskavaca, društvu koje poštuje samo imutak i moć. O društvu u kojem vlada o politička manipulacija.

I doista, što nam je činiti?

Zovem se Timon, Apemant ili Alkibijad, a društvo nije kakvo sam očekivao da bi trebalo biti! Što mi je činiti? S mržnjom ga odbaciti i otuđiti se, povući se i ironizirati ga, mobilizirati se ne bih li ga izmijenio i popravio?

W. Shakespeare: Timon Atenjanin

prijevod Antun Šoljan

2027.

a) **Milutin Cihlar Nehajev: Bijeg - povijest jednog našeg čovjeka**

Dramatizacija romana

Milutin Cihlar Nehajev naizrazitija je intelektualna osobnost hrvatske moderne. Tema njegovih novela i romana je intelektualac s početka dvadesetoga stoljeća, premoren i razdražen životom. Njegov roman karakterističnoga naslova „Bijeg“ najbolji je roman moderne. Tragična sudbina

mladog i prespektivnog Đure Andrijaševića koji klone u sukobu s malograđanštinom, minuciozna je psihološka analiza u modernoj tehnici pisanja usmjerena na bitne probleme intelektualaca što romanu daje univerzalan pečat. Stoga kazališna adaptacija ovoga djela, uz upoznavanje s vrijednom ponekad zapostavljenom baštinom, govori i o problemima današnjih zbunjениh, razočaranih mladih, sposobnih ljudi koji posustaju pred dodirom s novim duhom života. Ostati ili se odlučiti na bijeg, uspjeti negdje drugdje ili se izgubiti u svojoj sredini. Od Beča do slavonske ravnice djelo nas uvijek iznova vraća u Rijeku kao ishodište zanosa i ideala i kraha jednog našeg čovjeka.

Ali Rijeka je grad, ima luku, kavane, tramvaje, buku kola i miješanje ljudi. Tamo se bura ne osjeća kao ovdje: ljudi imaju posla, žure se, bježe po ulici, zaklone se lako u javne lokale, stisnu u društvo. Na Rijeci je bura neugodna zapreka prometa kao i kiša ili prejaka studen; i ništa više.

(M. Cihlar Nehajev: Bijeg)

b) Euripid: Trojanke

Euripid živi u doba moralne krize helenske politike u kojoj se socijalne i političke suprotnosti zaoštavaju. U njegovim se djelima duboko osjećaju svi potresi dugog i krvavog peloponeskog rat, osjeća se rat između Atene i Sparte. Sve se tu očituje u divljim i ogorčenim strastima i u mahnitom uništavanju ljudskih života i materijalnih dobara. Euripid nas uvodi u duševnu borbu čovjeka s tolikom tragikom kakva poslije nije dostignuta. Možemo ponoviti Aristotelovu ocjenu da je bio najtragičniji od pjesnika.

Trojanke su agonija Troje. Užas i bijedu rata nitko nije dramatičnije i turobnije opisao od Euripida u ovoj tragediji. Ahejski pohod na Troju pjesnik je pokazao u novom svjetlu. Suosjećanje publike je na strani napadnutih. Žene i djevojke su iz goruće Troje dopremljene u šatore, zbijene čekaju kome će biti dodijeljene. Jedna od zatočenih žena izbjegava silovanje samoubojstvom. Hektorov sin istrnut je iz majčina naručja, naredeno je da razmrskaju djetetovu glavu o zidove Troje, leš je vraćen majci s naredbom da ga pokopa. Tko na pozornici izloži takvu brutalnost želi izazvati odvratnost prema porobljavanju, ratu, optužbu protiv politike sile uopće. Porobljene žene pod zidovima goruće Troje proklinju grčke pobjednike kao ubojice, oskvrnitelje, razbojнике. Kasandra proriče strašnu smrt Agamemnona i propast Ahejaca. Troja se ruši u dimu i plamenu, a zarobljenice vode k lađama.

Suvremeno?!

2028.

Ivo Brešan: Svečana večera u pogrebnom poduzeću

Kad se spomene ime Ive Brešana vjerojatno je prva pomisao njegova groteskna tragedija „Predstava Hamleta u selu Mrduša donja“. No, Brešanov dramski opus bogat je i nažalost, premda zvuči nevjerojatno, prilično malo izvođen. Više se o tomu govori nego što li se kazališta odvažuju staviti njegova djela na repertoar. Pa i kad a to čine pretežno su usmjereni na dio geoteska u njegovoj sintagmi groteskna tragedija, shvaćajući je kao puku komediju. „Smrt predsjednika kućnog savjeta“ jedna je od rijetkih njegovih drama, odnosno grotesknih tragedija, koja nema prepoznatljiv literarni predložak. No, kao i većina njegovih komada obilježena je aktualnom situacijom. Radnja se odvija u zgradi koja predstavlja urbaniziranu Mrdušu. Likovi većinom nisu građani, već grubi seljaci koji su nahrupili u grad. Promijenili su samo mjesto radnje, ali ne i način svoga ponašanja. Profesor kojem bi jedinom tu trebalo biti mjesto, neshvaćen je intelektualac, izgubljen u sredini u kojoj se našao.

Ova drama zbog svoje trajne aktualnosti pokazuje da je sazrelo vrijeme za nove interpretacije Brešanovih drama s redateljima koji znaju i ne boje se pročitati Brešana.

b) Odön von Horváth: Sudnji dan

Von Horváth danas je jedan od naizvođenijih njemačkih autora. Aludirajući na mađarsko, hrvatsko i austrijsko porijeklo svojih predaka, nazvao se „austrougarskom mješavinom“. Kroz svoje likove otkriva ravodušnost, egoizam, kukavičluk i političko sljepilo iza fasade malograđanskog morala.

O svojim je komadima von Horváth napisao: „svi su moji igrokazi tragedije – oni će biti komični jer su neugodni i jezivi“. Komad „Sudnji dan“ donosi na pozornicu priču o upravitelju željezničke postaje Tomasu Hudetzu, revnom "službeniku na svom mjestu", koji postaje krivac željezničke nesreće u kojoj pogiba osamdesetak ljudi. Trenutak nepažnje ga upropaštava i vodi sve dublje u propast. Dramski tekst istražuje što se događa s "malim čovjekom", kad ga neprevidene okolnosti izbace iz njegove uhodane svakodnevice i suoče ga s mrežom društvenih pritisaka. Ispod urednih malograđanskih fasada, von Horváth otkriva ljude spremne čak i ubiti, samo da ne budu odbačeni od zajednice. „Sudnji dan“ nevjerojatno je aktualan komad u kojem von Horváth duboko uranja u zbilju upozoravajući na neodrživost mita o „dobročudnosti malog čovjeka“.

4.1. Dodatni programi

Četverogodišnju suradnju otvaramo s Kazalištem Ulysses. Svake godine realizirat ćemo jednu koprodukciju, a 2025. započinjemo s kazališnim spektaklom Zastave Miroslava Krleže.

4.2. Mjuzikli

Produkcije mjuzikla ostvaruju se u suradnji Hrvatske drame, Opere, Baleta i Talijanske drame. Program se sastoji od dvije hrvatske praižvedbe i dva svjetska hita.

Alan Bijelinski: priča o nama

Cole Porter: Anything Goes

Damir Martinović Mrle

Ivanka Mazurkijević

Paolo Magelli: ratna opera, let 3

Style

Sondheim

Laurent: gypsy

4.3. Mala scena – centar Gervais

Četverogodišnju suradnju u kojoj svake godine realiziramo jednu produkciju otvaramo 2025. izvedbom drame Petera Quilter: Glorius – najgora pjevačica svijeta.

Predstave namijenjene djeci i mladima ostvarujemo u koprodukciji s nacionalnim kazalištima u konzorciju K-HNK

5. Balet

- program sastavljen u suradnji s Mašom Kolar, aktualnom ravnateljicom i kandidatkinjom za buduću ravnateljicu Baleta

SMJERNICE

Smjernice razvoja Baleta u narednom četverogodišnjem razdoblju polaze od postignute tehničke spremnosti ansambla i potrebe ansambla za radom vođenim najvišim umjetničkim očekivanjima i kriterijima. Svaka sezona sastojat će se od dva premijerna i do tri reprizna naslova, te gostovanja (minimalno 10) u Hrvatskoj i inozemstvu (ukupno 40 izvedbi). Daljnje profiliranje repertoara mora uvažavati fleksibilnost baletno-plesnog ansambla spremnog na neoklasiku, moderni balet te suvremeni ples. Program novog mandatnog razdoblja podržavat će i razvijati umjetnički identitet i stav ansambla koji je spreman na eksperiment i inovaciju, poštujući i tradiciju. Dinamičan i nepredvidljiv migracijski saldo u području baletne umjetnosti vidljiv je i u riječkom baletu, te se nastavlja imigracijom, inozemnih baletno-plesnih umjetnika i kontinuiranom motivu uranjanja stranih elemenata tj. subjekata u domaću organizaciju riječkog Baleta tj. kauzalnom prilagođavanju i prisvajanju lokalnih uvjeta rada, infiltrirajući najbolje strane kulturne oblike u svakodnevni proces rada. Na ovaj način stvorena emergencija omogućuje našem Baletu realizaciju širokog spektra koreografskih stilova u baletno-plesnim, ali i drugim umjetničkim programima našeg kazališta, na vrhunskoj umjetničkoj razini. U posljednjih sedam godina Balet HNK Ivana pl. Zajca smatra se da je kao kolektivom koji je "u potrazi za novitetima u plesnoj umjetnosti i plesnoj dramaturgiji" intenzivirao fluktuaciju internacionalno renomiranih plesača, koreografa te baletnih majstora i baletnih pedagoga, povećavajući skladno i homogeno miješanje nacionalnih i etničkih identiteta umjetnika. Takav model rada valja nastaviti razvijati, uz ambiciju daljnjeg povećanja interesa publike u Rijeci i širenja ugleda i utjecaja u nacionalnim i europskim okvirima.

U usporedbi s velikim klasičnim kompanijama riječki Balet po veličini pripada srednjoj kategoriji, okuplja trideset članova. Sastavljen je od dvadeset i dvoje plesača i plesačica, uz nekoliko vrlo dobrih plesnih umjetnika i umjetnica iz Hrvatske, trenutno na ugovorima o radu angažirane i umjetnice i umjetnici iz Japana, Italije, Mađarske, Švicarske, Francuske, Portugala, Rumunjske, Rusije i Španjolske. Dinamično transformiranje riječkog Baleta u internacionalni baletni korpus upisuje se u kolektivnu svijest njegovih članova i pomaže održavanju kvalitete izvedbene izvrsnosti što je tendencija koju imamo namjeru zadržati u sljedeće četiri godine.

Kako u Hrvatskoj postoji uvriježeno javno mnijenje da je baletno-plesna struka težak i slabo plaćen umjetnički rad kratkoga vijeka, usto i društveno podcijenjen slabi interes djece i mladih za profesionalno bavljenje baletnom i plesnom umjetnošću što je u posljednjem desetljeću rezultiralo bitno oslabljenom dotoku domaćih plesačica i plesača u riječki baletni ansambl. Vođeni logikom ove analize riječki će balet, unutar baletnog studija pod umjetničkim vodstvom baletnih pedagoga ansambla omogućiti mladim Riječankama i Riječanima nastavak školovanja i nakon završene Osnovne škole za klasični balet i suvremeni ples pri OŠ Vežica. Osim nastavka školovanja baletno-plesni studio nastavit će s projektom "baletne početnice" namijenjenu mladima i odraslima – početnicima bez prethodnoga plesnog iskustva, rekreativcima koji žele doživjeti svoje prvo „baletno iskustvo” u sigurnom okruženju punom podrške. Program će biti osmišljen na način da se polaznice

i polaznike polako i metodično uvede u osnove klasičnoga baleta, da im se pruži mogućnost praćenja svih predstava i aktivnosti baletnog ansambla kao proces razvoja baletne publike.

Strateška i repertoarna vizija razvoja baletnog ansambla u razdoblju od 2025. do 2028. godine polazi od pretpostavke da smo dočekali zakonsku reformu (u smislu izmjena Zakona o kazalištima). Ova socijalno osjetljiva reforma kojom se regulira status i opcije nastavka karijera baletnih i plesnih umjetnika i umjetnica u dobi kada više ne mogu plesati na adekvatnoj razini i riječki baletni ansambl namjerava provoditi, očekujući financijsku i savjetodavnu podršku Ministarstva kulture i Grada Rijeke. Ovom reformom i kontinuiranim zapošljavanjem jedne do dvije nove plesačice/plesača na mjesta oslobođena gore opisanim reformama omogućit će ansamblu istovremeno pokrivanje tekućeg baletno-plesnog repertoara, pripremanje novih premijernih produkcija te sudjeluju u opernim i dramskim produkcijama što je veliki napredak i garancija dugoročne samoodrživosti.

Bez obzira što se riječka publika i šira nacionalna, pa i međunarodna publika, mogla uvjeriti u značajan napredak i doista vrhunsku razinu izvedbe naših baletnih i plesnih umjetnica i umjetnika po pitanju amelioracije postojećih uvjeta rada nije se dovoljno postiglo. Kako bi se Međutim, da bi već postignuta kvaliteta održala neophodno je pronaći novu baletnu dvoranu. Baletni ansambl od 30 članova trenutačno radi u neadekvatnoj, maloj dvorani, u gradskim prostorima HKD-a bez mogućnosti proširenja. Kvaliteta naših prostornih uvjeta za rad u vrlo je lošem stanju, daleko je od standarda drugih hrvatskih nacionalnih baleta (Zagreba i Splita), a još dalje od standarda europskih baletnih i plesnih trupa. U razdoblju 2025.-2028. godine nadamo se pronalaženju i uređenju novog prostora za rad i razvoju baletno-plesnog ansambla u Rijeci, a moguće rješenje vidimo u prostorima u zgradi «Exportdrva» ili «Teatrina».

I u narednom razdoblju nastavljamo poticati naše baletne pedagoge i baletne majstore na upis preddiplomskog sveučilišnog studija Baletne pedagogije, pri Akademijom dramskih umjetnosti (ADU), jer bi dodatne sveučilišne kompetencije i znanja poput kvalitetnog, metodički utemeljenog i sigurnog rada u provođenju obaveznih svakodnevnih vježbi i vođenja repertoara bile od velike koristi članovima ansambla te bi nam pomogli podići tehničku razinu izvedbi i savladavanje različitih plesnih poetika.

Velika očekivanja od umjetničke grane baleta ispunit ćemo i nastojati nadmašivati u mandatu 2025.-2028. Žanrovska raznolikost od neoklasičnog baleta, preko baleta za djecu i modernih baletnih formi, pa sve do bogatog repertoara suvremenog plesa, pretpostavka je dinamičnog programa koji privlači postojećiu i novu publiku. Neke od neoklasičnih baleta (*Orašar*, *Romeo i Julija* i *Za Nikad*) nadopunjavat ćemo novim neoklasičnim koreografijama međunarodno istaknutih autora: *Don Quijote* Maura de Candie *Alisa u zemlji čudesa* Inbal Pinto, *Ivana Orleanska* Jeroena Verbruggena i *Trnoružica* Jaroslava Ivanenka. Temeljni program baziran na neoklasiци i suvremenom baletu (u koji su integrirani i dječji naslovi, te naslovi za mlade) bit će okosnica premijernog repertoara, koji će u svakoj sezoni donositi i još jednu premijernu produkciju koreografa mlađe generacije. Poput repertoara velikih baletno-plesnih institucija na kojima dominiraju autorske večeri dva i/ili tri koreografa (*double-bills*, *triple-bills*), i mi ćemo prisvojiti ovu zahvalnu formu jer se ona lako prilagođava raznolikim kompetencijama i potencijalima plesača te gradi novo kreativno ozračje uz nužnu podršku jedne umjetničke institucije mladim

koreografskim talentima.

Namjera nadolazećeg mandata je nastavak glazbeno-scenske suradnje s Muzičkim bijenalom u Zagrebu, nastaviti izmjenjivati predstave i koprodukcijske modele unutar projekta Konzorcij Hrvatskih narodnih kazališta, nastavak suradnje s dvije etablirane međunarodne agencije koje trenutačno rade na organizaciji naših inozemnih gostovanja i nastavak dugogodišnje suradnje s vodećim plesnim festivalima na Jadranskoj obali. Nadamo se da ćemo kroz KOREOLAB projekte našeg ansambla profilirati zainteresirane autore, pa stoga i u narednom razdoblju namjeravamo nastaviti s ovim eksperimentalnim programom, uzbudljivom nadogradnjom postojećeg repertoara.

I u sljedećem razdoblju namjeravamo glazbu barem jednog premijernog ili repriznog naslova (*Orašar, Madama Butterfly, Žizela i Trnoružica*) izvoditi uživo s riječkim simfonijskim orkestrom.

PROGRAM

2025.

PREMIJERE

IVANA ORLEANSKA (neoklasični balet)

Koreograf: Jeroen Verbruggen

Ovaj će naslov biti veliki izazov za koreografa, kao i za same plesače, u tehničkom, kompozicijskom i glumačkom smislu. Jeroen Verbruggen je eminentni belgijski koreograf koji je još kao vrlo mladi plesač osvojio prestižne nagrade *Prix de Lausanne- 2000*. (Nagrada publike i srebrna medalja) i *Eurovision for young dancers – 2001*. (srebrna medalja). Nakon iznimno uspješne baletne karijere u Royal ballet of Flanders, Ballet d'Europe i Les Ballets de Monte Carlo, jednako se uspješno posvetio koreografiji. Kao jedan od najtraženijih koreografa današnjice, riječkoj publici poznat kao koreograf zamamnog, neodoljivog i neuhvatljivog autorskog dijela *Za Nikad, Sad i nikad više*, Jeroen Verbruggen sigurno će i u novom baletu *Ivani Orleanskoj* na neočekivane i duboko promišljene načine koristiti baletne pokrete kao jezik za istraživanje temeljnih i uvijek aktualnih pitanja etike i emotivnosti.

SUPERNOVA

Koreografi: Marco Goecke / Felix Landerer / Moritz Ostruschnjak

Ova večer tri baleta započinje koreografijom *Supernova* njemačkog koreografa Marca Goeckea, inspiriranog glazbom Antonyja i Johnsona te astronomskim fenomenom supernove, eksplodirajuće zvijezde u svemiru koja sjaji samo neko vrijeme. Marco Goecke je 2009. godine stvorio ovo djelo za plesnu trupu *Scapino ballet* u Rotterdamu. *Supernova* je koreografija kontrasta, gdje su život i smrt, svjetlo i tama, povezani energijom svakog tijela. Felix Landerer, također njemački koreograf srednje generacije u fokus svoje koreografije postavlja efemernosti plesnog pokreta. Njemu i u njegovom radu se svaki pokret može dogoditi samo jednom. Treći koreograf večeri Moritz Ostruschnjak pripada najmlađoj generaciji njemačkih koreografskih talenta koji svoj prostor rada

oblikuje koristeći se medijskom mašinerijom 21. stoljeća. Po principu *pick & mix* i *cut & paste*, stvorit će aktualan narativ u kojem granice između politike, zabave i populizma postaju sve nejasnije.

KOREOLAB

ZA MLADE

BALETI S KARAKTEROM / PRIČE IZ SHAKESPEAREA

Koreografi: Ihsan Rustem / Sita Ostheimer / Bryan Arias

Večer baleta naslovljena *Baleti s karakterom / Priče iz Shakespearea* pokazat će se sasvim sigurno kao trijumf riječkog Baleta iz dva razloga. Prvi su, za naš ansambl, nova koreografska imena s europskih pozornica. A drugi razlog je Shakespeare, čija će djela koreografkinja i dva koreografa pretočiti u plesne priče za mlade.

2025.

REPRIZE

GRAND FINALE

SAD I NIKAD VIŠE

ZA DJECU I MLADE

ORAŠAR

PINOCCHIO

2026.

PREMIJERE

Adolphe Adam: ŽIZELA

Koreografkinja: Maša Kolar

Giselle na glazbu Adolphe Adama u koreografiji Jeana Corallija i Julesa Perrota poznajemo iz inscenacije Mariusa Petipaa. To antologijsko djelo svjetske baletne literature za mnoge je poklonike plesnog kazališta vrhunac romantičnog baleta. Priča je posveta dvojice muškaraca (Théophile Gautier i Jules Perrot) ljepoti i umijeću Carlote Grisi, prve *Giselle*. Lik *Giselle* čini specifičnim i društveno angažirana tema (ipak je riječ o Francuskoj poslije Revolucije, a ne o Carskoj Rusiji); *Giselle* nije princeza koju je začarao zli čarobnjak nego naivna seoska djevojka koju je očarao i prevario lakoumni mladi grof, a koju tek ljepota njezine čiste duše i moć ljubavi diže na razinu vječnog. *Žizela* je djelo koje se uvijek i ponovno s nekim neobičnim uzbuđenjem mora provjeravati.

ZA DJECU I MLADE

ALISA U ZEMLJI ČUDESA

Koreograf: Inbal Pinto

Balet *Alisa u Zemlji čudesa* i nastavak *Što je Alisa otkrila iza zrcala* temeljeni su na slavnoj i u svoje vrijeme revolucionarnoj knjizi dječje fantastike. Velik je izazov i nimalo lak zadatak baletom, kazalištem bez riječi, inscenirati priču u kojoj su riječi i igre riječima toliko važne. Bit će to izniman

umjetnički doživljaj, nova baletna verzija jedne od najpopularnijih fantastičnih priča za djecu i mlade, te prvi susret riječke publike s autorskim timom predvođenim izraelskom koreografkinjom Inbal Pinto, koja će između euforije i apatije, sukoba i umora izgraditi snažan ženski plesачki lik slobodom izraza mnogih nepoznatih, još neimenovanih pokreta.

KOREOLAB

ZA MLADE

ONE

Koreografkinje: Ana Maria Lucaciu/ Katarzyna Kozielska / Rachele Anaïs Scott/ Brett Ishida/
Maša Kolar

Afirmiranim autoricama i koreografkinjama Ani Mariji Lucaciu, Katarzyny Kozielskoj, Rachele Anaïs Scott, Brett Ishidi i Maši Kolar neće biti teško braniti tezu ženskog koreografskog rukopisa u realnoj situaciji dominacije tjelesnog iskustva plesanja suvremenog muškog rukopisa na baletnoj sceni hrvatskih narodnih kazališta.

2026.

REPRIZE

SUPERNOVA

IVANA ORLEANSKA

ZA DJECU I MLADE

ORAŠAR

BALETI S KARAKTEROM/ PRIČE IZ SHAKESPEAREA

2027.

PREMIJERE

ZA DJECU I MLADE

P. I. Čajkovski: TRNORUŽICA (neoklasični balet)

Koreograf: Yaroslav Ivanenko

Trnoružica je po mnogima najuspjeliji balet Čajkovskog. Likovi iz bajki razbijaju ozbiljnost predstave i unose dozu zaigranosti i fantastike kojom ćemo privući mladu publiku. Trend koji posljednjih desetljeća u baletnom svijetu favorizira tehničku spremnost plesača nad pantomimskim izrazom zadržat ćemo i u našoj verziji. Ukrajinski koreograf, plesač, pedagog i umjetnički ravnatelj baleta u Kielu, Jaroslav Ivanenko, čiji rad polazi od temelja klasične ruske baletne škole, ima sve adute da *Trnoružicu* prevede u karakterno i izvođačko jak riječki ansambl.

SMRT I DJEVOJKA

Koreografi: Imre & Marne van Opstal

Glazba: Franz Schubert / Gudački kvartet u a-molu

Imre & Marne van Opstal, brat i sestra nizozemskog porijekla, zvijezde su europske plesne scene. Nakon plesnih angažmana u renomiranom Nederlands Dans Theatru (NDT) 1 & 2 i Batcheva Dance Company, mladi duo van Opstal započeo je obećavajuću koreografsku karijeru. Za riječki

balet koreografirat će djelo inspirirano istoimenim gudačkim kvartetom Franza Schuberta *Smrt i djevojka* (*Der Tod und das Mädchen*). Glavni motiv Schubertovog glazbenog djela, korespondiranje ljubavi i smrti, inspirativna je podloga za kreaciju cjelovečernje plesne predstave o razvoju djevojčice u mladu ženu, o vrtlogu iskušenja iz kojih ona uči o nedostižnoj granici života i smrti. Ova baletna večer bit će podjednako plesni kao i glazbeni komorni užitak.

KOREOLAB

ZA MLADE

PENELOPA

Koreografkinja: Lilit Hakobyan

Penelopa je zamišljena kao lik koji donosi drugu, žensku stranu mita o Odiseju u koreografiji mlade armenijske koreografkinje Lilit Hakobyan. Penelopina vjera i nada u pozitivan ishod otvaraju emotivna stanja koja s današnje društvene pozicije mladi gledaju i s dozom kritikom, i s dozom romantike ali u kojima će moći naći inspirativno tlo za samoidentifikaciju.

2027.

REPRIZE

GIZELA

ZA DJECU I MLADE

ALISA U ZEMLJI ČUDESNA

ORAŠAR

ONE

2028.

PREMIJERE

DON QUIJOTE (neoklasični balet)

Koreograf: Mauro de Candia

Glazba: Ludwig Minkus

Tko ga ne poznaje, Don Quijotea, viteza tužne figure, i njegova vjernog štitonošu Sancha Panza? Kao neravnopravan par koji se idealno nadopunjuje, kreću se španjolskim selom i doživljavaju neobične avanture. Pun ideala, zaogrnut svojim fantastičnim idejama i borbom za dobro, Don Quijote je instinktivno siguran, međutim praktično znanje o životu ima Sancha Panza. Spaja ih niz teških situacija koje obično završavaju batinama za neslavnog junaka, od Don Quijoteova nepokolebljive, beznadne borbe s vjetrenjačama, preko epizode u seoskoj krčmi koju zamišlja kao ponosni dvorac do Dulcine, imaginarne dame njegova srca, koju u stvarnosti nikad ne susreće. Što duže zajedno koračaju svojim putem, odnos sluga-gospodar sve više postaje prijateljstvo koje karakterizira jednakost i tolerancija kroz koje oboje rastu i pronalaze sebe. Španjolski pisac Miguel de Cervantes Saavedra svojim je romanom Don Quijote od La Manche prije više od 400 godina utemeljio mit i po prvi put rasvijetlio imaginarni unutarnji svijet čovjeka. Ovaj je materijal uvijek je iznova adaptiran za balet. Mauro de Candia u svojoj verziji isprepliće snove, fikciju i stvarnost, u potrazi za samoispunjenjem.

Igor Stravinski: SVADBENKA I PETRUŠKA

Koreografi: Mauro Bigonzetti i Maša Kolar

Svadbenska (Les Noces) i *Petruška* zamišljeni su kao dva dijela jedne baletne večeri. Plesački gledano, prvi je zamišljen kao narativan i moderan, a drugi kao apstraktan i suvremeni. Oba, naravno, proizlaze iz glazbe Igora Stravinskog. Balet *Les Noces* Maura Bigonzettija je formalan s preciznim, krutim pokretima koji izvedbi daju gotovo statičan efekt. Istražuje se gotovo akademska estetika odnosno vizija ljepote. S druge strane, Maša Kolar će na skladbu 20. stoljeća, koreografirati odu plesu u njegovoj pročišćenju i slobodnoj formi. Balet je to ne samo o izvornoj priči (o umjetnički živoj duši lutke), već o potpunoj sljubljenosti plesa s glazbom Stravinskog u tonalitetu, ritmu, akcentu i disonanci. Cilj nam je suvremenom plesnom formom približiti se ukorijenjenosti skladbe u ruskoj narodnoj muzici (koju je Stravinski često opovrgavao), i stvoriti novu scensku apoteozu plesa.

ZA MLADE

BALET, ŠTA DA?

Redateljica: Renata Carola Gatica

Koreografkinja: Maša Kolar

Plesna večer *Balet, šta da?* komunicirat će između plesnog žargona i plesnog standarda. Redateljica Renata Carola Gatica i koreografkinja Maša Kolar potražiti će zabavne načine kako popularizirati i transformirati klasični balet u današnju formu, a kako pak plesni riječki idiom oplemeniti tradicijom.

2028.

REPRIZE

TRNORUŽICA

SMRT I DJEVOJKA

ZA DJECU I MLADE

ORAŠAR

PENELOPA

MAŠA KOLAR, kandidatkinja za ravnateljicu Baleta

Plesna umjetnica rođena u Zagrebu 1973. godine završila je Školu suvremenog plesa Ane Maletić, pohađala je Vlaamse Dansacademie u Bruggeu (Belgija) i završila preddiplomski studij suvremenog plesa, nastavnički smjer na Akademiji dramskih umjetnosti, Sveučilišta u Zagrebu i diplomski studij Kulturologije na Filozofskom fakultetu u Rijeci. Profesionalnu plesачku karijeru započinje 1986. godine u zagrebačkom Kazalištu „Komedijska”, a nastavlja 1992. godine u Baletu Dresden gdje 1995. godine dobiva status solistice. Godine 1997. nagrađena je prestižnom Nagradom „Mary Wigman” za posebna plesna dostignuća u koreografijama Johna Neumeiera,

Stephana Thossa i Matsa Eka. Od 1998. angažirana je u Thoss TanzKompanie. U ulozi Carmen, u koreografiji Matsa Eka, gostovala je s Lyonskim Baletom u Aziji. Od 2000. godine surađuje s Queensland baletom u Brisbaneu (Australija). U 2005., 2006. i 2008. predavala je na Sveučilišnoj plesnoj akademiji u Stockholmu (Švedska) i na Sveučilišnoj plesnoj akademiji u Interlochenu (SAD), asistirala je u Aalto baletu u Essenu (Njemačka). Godine 2007. postala je članicom Aterballetta u Italiji gdje je radila s koreografima Maurom Bigonzettijem, Ohadom Naharinom, Marcom Goeckom, Ginom Patterson, Andréom Mesquitom i Walterom Matteiniem. Od 2006. do 2017. godine zaposlena je u Učilištu ZKM-a kao plesna pedagoginja i koreografkinja, nastavljajući internacionalnu karijeru slobodne plesne umjetnice. Za Balet Narodnog pozorišta u Beogradu sa Zoranom Markovićem koreografirala je balet „Interval”, samostalno „Simfionijski triptihon” 2023. godine a za Bitef Dance Company balet „Otelu”, te samostalno „Don Juana”. U Zagrebu producira, koreografira „The memory of water”, „Merry christmas for naughty kids”, „Trijada” i „Alie”. Za Nacionalni balet mladih u Hamburgu koreografirala je tri koreografske minijature, za balet HNK-a Ivana pl. Zajca predstavu „Pour homme et femme” i „Macbeth”, „Čipku”, „Posvećenje proljeća”, „Posljepodne jednog fauna” i „Adam i Evu”; „Bolero” za balet HNK-a u Zagrebu, „Allegro” za balet HNK-a Split. Dobitnica je: Nagrade hrvatskog glumišta, 2008. godine, Nagrade kritičarskog stola za izvanrednu plesачku izvedbu u Austinu (SAD), Nagrade za izvanrednu plesачku izvedbu i Nagrade publike za koreografiju u predstavi BoNet, Kopenhagen (Danska), 2010. godine, Produkcijske nagrade 27. i 30. tjedna suvremenog plesa u Zagrebu, Strukovne nagrade UPUH-a 2010. godine, te nagrade „Olga Orlova” HNK-a Ivana pl. Zajca 2013. i „Boris Papandopulo” HNK-a Ivana pl. Zajca za koreografiju baleta „Macbeth” 2018. godine te za „Posvećenje proljeća” 2020. godine.

Od 2017. godine umjetnička je ravnateljica baleta HNK-a Ivana pl. Zajca gdje djeluje i kao koreografkinja i kreativna producentica.

OBRAZOVANJE

2022., MA kulturalne studije na Filozofskom fakultetu u Rijeci

2018., BA Suvremeni ples, Akademija dramske umjetnosti ADU, Sveučilište u Zagrebu

KOREOGRAFKINJA, KREATIVNA PRODUCENTICA, RAVNATELJICA BALETA

1. 9. 2017. do danas: Ravnateljica Baleta HNK Ivana pl. Zajca Rijeka

2023/24 selektorica Jadranskog festivala igre Budva, Crna Gora

AKADEMSKO RADNO ISKUSTVO

(Znanstveno-istraživački, kreativno-producentski i umjetnički projekti)

2004., 2008.: (gostujuća nastavnica): Sveučilište za ples i cirkus, Stockholm/Švedska

2009., (gostujuća nastavnica): Centre for the Arts Interlochen, SAD

ODBORI I POVJERENSTVA

članica povjerenstva za procjenu kvalitete prijavljenih programa Kultura nova 2020., 2021. i 2023. godine

članica povjerenstva za dodjelu statusa nacionalog prvaka pri Ministarstvu kulture RH

ZNANSTVENA I STRUČNA BIBLIOGRAFIJA

Članci (odabrani):

2020.: „Domaći i(li) međunarodni“ prilog inicijativi za promjenu Pravilnika o Nagradama hrvatskog glumišta, u Plesnoj sceni, urednica Maja Đurinović, Zagreb

2017.: „Ples - Ad libitum“, Plesna scena, urednica Maja Đurinović, Zagreb

6. Opera

6.1. Operne produkcije

Nit vodilja četverogodišnjeg opernog programa je povijesno ostvarenje velikog Wagnerovog opernog ciklusa Prsten Niebelunga. Operni spektakl koji nikada nije izveden na hrvatskim pozornicama.

Godina 2025

Otvorenje

Wagner: Walkira

Puccini: Manon Lescaut

Zajc: Momci na brod

Humperdinck: Ivica i Marica – edukacijski program

Godina 2026

Wagner: Siegfried

Donizetti: Maria Stuarda

Nino Rota: Il cappello di Paglia di Firenze

Prokofjev: Peća i Vuk – edukacijski program

Godina 2027

Wagner: Sumrak bogova

Verdi: Trubadur

Rossini: Seviljski brijač

Bruno Bjelinski: Pčelica Maja – edukacijski program

Godina 2028

Zajc: N.Š. Zrinski

Massenet: Manon

Salieri: Prima la musica e poi parole

Mozart: Der schauspieldirektor

Saint – Saens: Karneval životinja – edukacijski program

6.1.1. Koncertna sezona riječkog simfonijskog orkestra

Sezona komornih koncerata u ciklusu od šest koncerata bit će nastupi jednog gostujućeg ansambla, dva recitala, dva koncerta ansambala našega orkestra i jedan koncert zbora riječke opere.

Godina 2025

Otvorenje

Zajc: Uvertira u e-molu

Mendelssohn Violin Concerto

Bruckner Symphony No. 7

Drugi koncert
Dvořák Stabat Mater

Treći koncert
Novogodišnji

Četvrti koncert
Naručeno novo djelo
Schumann: koncert za glasovir
Čajkovski: prva simfonija

Peti koncert
Antonio Haller, oboa
Beethoven: Uvertira Leonore III
Johann Wenzel Kalliwoda: Koncert za obou
Beethoven: četvrta simfonija

Završni koncert
Ravel: Daphnis i Chloe

Godina 2026

Otvorenje
Baranović: Licitarsko Srce
Prokofiev: Sinfonia Concertante
Stravinsky: posvećenje proljeća

Drugi koncert
Mozart: misa u c molu

Treći koncert
Novogodišnji koncert

Četvrti koncert
Britten more četiri interludija
Shostakovich: koncert za violončelo br. 2
Debussy more

Peti koncert
Bach: Matthäus-Passion

Završni koncert
Mahler: simfonija br. 3

Godina 2027

Otvorenje
Bersa: sunčana polja

Strauss: četiri posljednje pjesme
Bruckner: simfonija br. 4 "Romantic"

Drugi koncert
Haydn: stvaranje svijeta

Treći koncert
Novogodišnji koncert

Četvrti koncert
Ravel: Le Tombeau de Couperin
Papandopulo: koncert za klavir br. 2
Brahms: simfonija br. 3

Peti koncert
Pejačević: uvertira u d-molu za veliki orkestar
Strauss: koncert za rog
Beethoven simfonija br. 8

Završni koncert
Schubert: nedovršena simfonija
Bartok: koncert za violu
Bruckner: simfonija br. 9

Godina 2028

Otvorenje
Svetislav Stančić: Simfonijski Scherzo
Prokofiev koncert za violinu br. 2
Bruckner simfonija br. 3 "Wagnerian"

Drugi koncert

Fauré: Requiem

Treći koncert
Novogodišnji koncert

Četvrti koncert
Davor Vinzce: Reiteration
Rachmaninov: proljetna kantata
Mussorgsky: slike s izložbe (Arr. Ravel)

Peti koncert
Zajc: Primorka, uvertira
Juro Tkalčić: koncert za violončelo
Pejačević: simfonija u fisu

Završni koncert
Mahler: simfonija br. 2 "Uskrsnuće"

Napomena: edukacijski koncerti pripremit će se prema djelima hrvatskih autora iz svake sezone.

7. Dramma Italiano / talijanska drama

III. DRAMMA ITALIANO

Strutture, obiettivi e strategie per i programmi culturali per il quadriennio 2025-2028.

Il programma che viene presentato resta con il fine ultimo l'aumento della visibilità del Dramma Italiano stesso, integrando in questo concetto l'aumento prettamente numerico del pubblico di tutti i generi, età e nazionalità. A tal fine i programmi sono contemporaneamente artistici con però obiettivi sociali per migliorare la collettività che il teatro rappresenta.

Il programma avanzato ha come *mission* principale il mantenimento della cultura Italiana in Croazia e Slovenia rappresentando autori contemporanei e classici, collaborando con registi e artisti sensibili alle necessità del pubblico di oggi.

I programmi stagionali dovranno soddisfare le esigenze culturali di un vasto pubblico. Di conseguenza i percorsi culturali che si intende offrire dovranno rispettare una forma logica di *produzione* al fine di poter permettere ed incentivare la forma dell'*abbonamento teatrale*. Tale forma è un derivato dell'esperienza sestennale allo Zajc al Dramma Italiano.

ABBONAMENTI TEATRALI:

In passato il Dramma Italiano offriva cinque tipi di abbonamenti: Bambini I-IV, Bambini V-VIII, SMSI, Università e Adulti, nello scorso quadriennio si è proposto la stessa struttura con nuovi target. La scelta per quanto ponderata non ha dimostrato un risultato significativo, quindi per il prossimo mandato si proverà a ripristinare i vecchi target:

Per Bambini dalla I alla IV classe:

In questo percorso ci saranno una produzione del Dramma e tre produzioni esterne ospitate tramite la forma dello scambio teatrale.

Per Ragazzi dalla V e VIII Classe:

Questa è la fascia di età più difficile da soddisfare. La proposta sarà mescolata tra le offerte del teatro per adulti, opera e balletto dello Zajc e qualche spettacolo ospitato.

SMSI

In questo abbonamento non vi saranno offerti solamente spettacoli del Dramma, ma spettacoli misti tra i programmi dello Zajc. I nuovi media hanno trasformato il target di questa fascia di età nel "Target Attivo" cioè un pubblico che sceglie autonomamente il proprio percorso formativo. I ragazzi dai 13 ai 18 anni non devono essere costretti a percorsi predefiniti, ma al contrario bisogna stimolare la loro curiosità permettendo loro la scelta ed il confronto.

Adulti

Percorso classico del Dramma Italiano, prevede tre produzioni in Italiano e una produzione degli altri settori. Non è da escludere in futuro ospitalità di compagnie Italiane attraverso la forma teatrale dello scambio.

Dramma Italiano OFF

Percorso sperimentato nell'ultimo quadriennio. Ottimo risultato riscontrato. L'obiettivo è il lavoro d'autore, dove gli stessi attori desiderino e realizzino nuovi modi per esprimersi. L'idea è inoltre, in questi spettacoli di piccole dimensioni, di sperimentare nuove forme e linguaggi artistici. All'interno di questo percorso è stato possibile presentare non solo eventi in forma strettamente

teatrale ma anche nuove forme che possano avvicinare il target al mondo teatrale, come letture, happening, laboratori e mostre interattive.

PRODUZIONI

La struttura della produzione è molto rigida poiché la compagnia ha degli obblighi di circuitazione e di copertura culturale che le altre branche non hanno. Questa forma è in vigore dal '92, e per ora è stata sempre applicata. Dal 2020 produciamo una grande produzione due produzioni medie, o una media e una piccola, e nel Dramma Italiano Off vengono prodotte una o due produzioni piccole.

Grandi produzioni

Autori di fama internazionale o locali ma d'importanza storica. Prima allo Zajc. Possibilmente coprodotte con gli altri rami del teatro, non prevedono la circuitazione nelle comunità ma piuttosto prevedono l'ospitalità del pubblico delle nostre comunità allo Zajc. Se coprodotti con partner internazionali allora vi sarà la prima anche nel teatro coproduttore. Prevedono l'impiego dell'intera compagnia.

1. Medie produzioni

Autori di origine locale, Italo-Croato o Istro-veneti. Prima non necessariamente nello Zajc. Spettacoli flessibili per la circuitazione nei teatri della nostra comunità. Coprodotti con le istituzioni delle CNI o teatri minori Italiani. Prevedono l'impiego di buona parte della compagnia

Piccole produzioni

Autori misti. Prima in luoghi di minor dimensione o nel proscenio dello Zajc. Spettacoli predisposti alla circuitazione nelle comunità e nei piccoli teatrini. Raramente coprodotti. Massimo 3 attori.

Teatro ragazzi

Spettacoli per bambini e per ragazzi. Autori misti. Prima non necessariamente nello Zajc. Se coprodotti con altri rami del teatro possono essere di grosse dimensioni. Se invece sono coprodotti con teatri Italiani o autoprodotti dovranno essere mobili per viaggiare e soddisfare le necessità culturali delle scuole della nostre CNI. Numero di attori variabile.

1. Programma OFF

Spettacoli per giovani 18-35 anni. Autori misti. Prima in luoghi alternativi. Non coprodotti. Previsti per la circuitazione nelle comunità. Non necessariamente con la forma di spettacolo. Eventi che vengono scelti dalla compagnia ogni anno.

Numero di attori principalmente minimo, uno o due attori.

OBIETTIVI(tu provjeri samo sam maknuo dijelove)

Aumentare il pubblico tra i giovani e tra la maggioranza;

Collaborare con le altre parti del teatro Giovanni De Zajc al fine di realizzare produzioni di qualità artistica superiore;

Migliorare la capacità della compagnia per interpretazioni artistiche adeguate alla società contemporanea;

Trovare autori e registi che riescono a raccontare attraverso la nostra compagnia messaggi per un cambiamento sociale;
Salvare la storia del Dramma Italiano e divulgarne l'esistenza;

STRATEGIA(isto sam rezao neke dijelove i ono sto sam dodao sam stavio u zuto)

Nella società in cui viviamo il teatro è in crisi, la diminuzione di pubblico è una problematica con la quale ogni istituzione teatrale si trova a fare i conti, specialmente dopo la pandemia del 2020-22. In particolar modo sono colpiti i teatri di minoranza, proprio per la loro specificità, un target che per nascita è destinato a diminuire/integrarsi nella maggioranza. Il Dramma rappresenta però non solo la città di Fiume, ma tutte le CNI, di conseguenza è suo compito trovare nuove forme artistiche al fine di rinnovare le generazioni che vengono a teatro, attraverso gli spettacoli nelle scuole e le collaborazioni con le altre istituzioni giovanili e creando percorsi appositi per queste nuove generazioni, al fine di educarle al teatro. Inoltre è essenziale aprirsi alla maggioranza, unico modo per assicurare un futuro a questa Istituzione. La cultura Italiana fa parte di questi territori al pari della cultura maggioritaria, bisogna farla conoscere. Oltre alla strategia che ha permesso un aumento di pubblico negli anni passati tra i nostri connazionali, bisognerà concentrarsi sull'afflusso della maggioranza. Si cominceranno a pubblicizzare in maniera diversa gli spettacoli del Dramma Italiano, inserendo titoli che possano attirare anche il pubblico maggioritario.

La collaborazione interna allo Zajc c'è sempre stata. Ma sempre di più gli attori delle diverse parti si mescolano per creare spettacoli di qualità superiore. In questi 4 anni si cercherà di aumentare ulteriormente questa collaborazione così da creare spettacoli unici che possano essere apprezzati da un pubblico più vario e aumentare così il numero delle repliche, l'interesse dei media nazionali arrivando a interessare quella fetta di mercato che ignora le attività teatrali. Concretamente si sono identificate produttive ed efficaci le collaborazioni negli spettacoli per ragazzi e sui musical.

Dal 2020 a oggi è stata applicata una strategia di ringiovanimento del personale. Una scelta artistica, infatti si potranno invitare a lavorare registi contemporanei che necessitano nei loro lavori di ricerca delle nuove forme.

In una società sempre più indignata dagli eventi economici-sociali che la vedono protagonista nel panorama geopolitico mondiale, il teatro torna a riscoprire il ruolo di informazione e di dibattito. Se più culture differenti condividono, collaborano e si accettano più vi sarà crescita sociale. Il teatro non è più un passatempo, ma un luogo nella quale il mondo che circonda diventa un tema da analizzare pubblicamente;

L'idea è quella di creare un archivio storico del Dramma con documentazione audio-video al fine di preservare e divulgare la storia ed il presente dell'unica compagnia Italiana statale al di fuori dei confini della madre patria. Ciò permetterà al Dramma in futuro di trovare nuovi *stakeholder* con i quali rapportarsi e creare nuove collaborazioni.

Titoli

2025.

Grande produzione

SANDOKAN – Dramma storico

Regia: Toni Cafiero

Salgari/Ferraiello

Una rivisitazione del capolavoro di Salgari. Uno degli autori più importanti della letteratura italiana, dimenticato da molti e ignorato dalle giovani generazioni. Quest'opera teatrale attraverso la trama del suo romanzo più conosciuto "Sandokan" si prefigge di raccontare la complicata e sfortunata vita dell'autore, al fine di riportare alla memoria collettiva la storia di uno dei maggiori scrittori del 900' italiano.

Tommaso Ferraiello è un giovane pluripremiato drammaturgo italiano. Lavora tra i maggiori teatri sperimentali e classici nel panorama del bel paese.

Il regista Toni Cafiero oltre ad aver già lavorato con il nostro teatro, ha lavorato in Italia e all'estero. La sua esperienza ed il suo stile unico, risultato di un'esperienza coltivata sulle scene di tutta Europa, saranno un'occasione per gli attori di sperimentare nuovi linguaggi teatrali.

Media produzione

KURSAAL NOVECENTO – Spettacolo visivo

Enrica Carini e Fabrizio Montecchi

In un Kursaal, che porta i segni del tempo e dei tanti cambiamenti d'uso, si svolge la storia da noi immaginata. In questa sala si ritrovano un manipolo di personaggi che hanno attraversato il secondo novecento. Cosa ci fanno lì? Chi li ha convocati? Non si sa. Ciò che si sa è che sono tutti accomunati dall'essere stati testimoni critici e severi di quanto successo intorno a loro e dall'aver portato fino alle estreme conseguenze il loro appassionato rigore etico e morale. I personaggi che verranno convocati nel nostro Kursaal saranno tutte figure della cultura italiana del secondo novecento, come Cristina Campo, Alexander Langer, Primo Levi, Nuto Revelli, Amelia Rosselli, Cesare Pavese, Piero Calamandrei, Natalia Ginzburg...

Montecchi è uno dei registi più affermati in tutta Europa per il suo lavoro con la tecnica del teatro delle ombre. Molteplici volte ha realizzato regie nei Balcani, ma per la prima volta sarà a Fiume.

Un'occasione per la compagnia di specializzarsi ulteriormente nel teatro di figura.

Piccola produzione

COMMEDIA DELL'ARTE – Commedia tradizionale

Regia: Matteo Spiazzi

Le necessità del nostro pubblico comprendono anche il mantenimento del nostro dialetto. Il teatro dialettale è sempre un'operazione complessa. Il dramma Italiano nelle ultime stagioni ha realizzato

diversi spettacoli di forme differenti per mantenere viva la tradizione dialettale locale. L'obiettivo era di trovare forme nuove per raccontare la nostra realtà. In questo spettacolo però, si proverà a utilizzare non solo il nostro idioma, ma i dialetti di tutta Italia attraverso i personaggi classici della commedia dell'arte. Utilizzeremo la forma più "classica" per raccontare la nostra storia. Matteo Spiazzi è un giovane regista che lavora in Italia e all'estero specializzato nel linguaggio teatrale della commedia dell'arte e della maschera.

Dramma Italiano OFF

Produzione per Bambini

IN COMUNITA' CON IL DRAMMA ITALIANO – Letture sceniche

Regia: Ghirardelli, Nicodemo

Drammaturgia: Laura Marchig

Una produzione che verrà realizzata in collaborazione con la Comunità Italiana di Fiume e tutte le scuole elementari italiane a Fiume.

Otto spettacoli tematici, presentati come letture sceniche, fatti all'interno della Comunità Italiana di Fiume. Ogni spettacolo è dedicato ad una fascia di età precisa, al fine di affrontare autori che fanno parte della didattica dei bambini in maniera teatrale.

Questo progetto potrebbe diventare una tradizione che si potrà espandere anche a tutte le comunità con scuole italiane in Istria.

2026.

Grande produzione

FARSA – Tragicommedia

Regia: Marco Lorenzi

Drammaturgia: Lorenzo de Jacovo

Una farsa è un genere di opera teatrale la cui struttura e trama sono basate su situazioni e personaggi stravaganti, anche se in generale viene mantenuto un certo realismo nei loro aspetti irrazionali. I temi e i personaggi possono essere di fantasia, però devono risultare credibili e verosimili.

Dopo i successi di Enrico IV e Kamikaze, Marco Lorenzi con Lorenzo de Jacovo torneranno per la loro terza volta a Fiume. Uno spettacolo che rinnova la collaborazione con il Teatro Biondo di Palermo e che si prospetta di trovare altri partner nazionali.

Media Produzione

UNA BRUTTA SENSAZIONE – Commedia

Regia: Giulio Settimo

In pochi istanti nel nostro cervello migliaia di idee si scontrano in un vortice paradossale che con la realtà della situazione stessa hanno realmente poco a che fare. Prima che ce ne accorgiamo ci siamo rinchiusi in un dialogo con il nostro inconscio che ci ha estraniato dall'andatura costante del tempo.

Suscitato da una spregevole sensazione lo spettacolo racchiude una riflessione sull'esistenza e l'importanza della scelta in se stessa.

La ricerca dei meccanismi inconsci ha sempre interessato sia la scienza che l'arte. Questo testo ripercorre questa ricerca, portando riflessioni sull'atto stesso del riflettere.

Spettacolo per bambini

CENERENTOLA – Fiaba per famiglie

Regia: Tamara Kučinović

Una delle fiabe più classiche adorate sia dai grandi che dai piccini. L'idea è di creare uno spettacolo in collaborazione tra le diverse sezioni del teatro. Un Family Show, che riesca a far emozionare tutto il nostro pubblico. La scelta del titolo dipende anche dall'eccezionale distribuzione di parti che la nostra compagnia permette. Cenerentola è stata interpretata da molti come il simbolo del bullismo e dell'abbandono. La visione di questa nostra messa in scena si fonda invece sull'aspetto magico della storia, del desiderio dell'impossibile che si realizza e del sogno che diventa realtà.

Dramma Italiano off

Piccola produzione

ORA ET LA BORA – Commedia dialettale

Regia: Boris Kobal

Una coproduzione con il teatro stabile di Trieste la Contrada. Una commedia dialettale che racconta l'assurdità dell'essere nato in queste terre. Prendendo spunto da "Sulla Triestinità", lectio che il 7 giugno 2001 Tullio Kezich tenne all'Università di Trieste in occasione del conferimento della laurea honoris causa. Il famoso critico cinematografico parte dalle filosofie di due dei caposaldi della letteratura triestina, Scipio Slataper e Italo Svevo, individuando, nella loro letteratura, due polarità in cui si muove l'indole triestina: il cinismo sornione (Svevo) e il vitalismo militante (Slataper)

2027.

Grande produzione

TRILOGIA DELLA VILLEGGIATURA – Commedia classica

Regia: Navone

In collaborazione con il teatro Miela di Trieste. Uno dei testi più riusciti di Goldoni. Una commedia che è stata rappresentata in tutta Italia verrà messa in scena per la prima volta in collaborazione con il Dramma Croato allo Zajc. Infatti il testo subirà una trasposizione nella Croazia di oggi che permetterà un pertinente adattamento per rendere al meglio il senso delle tre commedie. L'azione scenica sarà infatti spostata a Fiume e Trieste.

Massimo Navone è un regista teatrale e autore televisivo italiano e direttore della Scuola d'arte drammatica "Paolo Grassi", con sede a Milano.

media produzione

IL BAR SOTTO IL MARE – Commedia fantastica

Regia: Lorenzo de Iacovo

Testo di Stefano Benni

Una raccolta di novelle fantastiche narrate dai clienti di quello strano bar che si trova sotto il livello del mare. Personaggi strani dai racconti incredibili. Oltre la bellezza della raccolta, la genialità di Benni si apprezza nell'utilizzo giocoso della lingua, inventa nuovi lemmi, gioca con le parole come un giocoliere con gli attrezzi. Uno spettacolo che intrigherà oltre il pubblico adulto, gli studenti delle scuole superiori e dell'Università.

Spettacolo per scuole superiori

PLASTIK FANTASTIK– Black comedy

Regia: Siniša Novković

Drammaturgia: Peđa Gvozdić

Critica sociale sul non accettarsi. L'aspetto esteriore ha sempre preoccupato l'essere umano, ma da quando esistono i social e la chirurgia plastica il nostro essere "esseri umani" è diventato una bizzarra trasformazione inumana.

Una commedia dai toni scuri che utilizzando elementi del teatro di figura renderà visibile la trasformazione *gender* della nostra società.

Siniša Novković è un regista, scrittore, attore e esperto di teatro di figura che ha già realizzato importanti risultati in Croazia.

Peđa Gvozdić è un artista che ha realizzato numerose commedie nel repertorio di teatro di figura per adulti.

Dramma Italiano off

Piccole produzioni

COME DIVENTARE UN ISTRIANO IN UN'ORA – Commedia dialettale

Bruno Nacinovich

Se vi rimanesse solo un'ora di vita, se vi rimanesse un ultimo desiderio, beh certamente sarebbe quello di raccontare delle proprie origini, al fine che il nostro essere "noi" non scompaia.

Sulla tomba di quello che un tempo era la Comunità Italiana nei nostri territori, questa commedia permetterà la preservazione della nostra tradizione, entro un'ora ogni persona del pubblico presente in sala potrà diventare l'Istriano del domani.

Bruno Nacinovich è stato per molti anni il primo attore del Dramma Italiano, un'artista che rimane un baluardo della fiamanità e dell'istriantità autoctona.

2028.

Grande produzione

NON SO, NON HO VISTO, SE C'ERO DORMIVO – Satira sociale

Regia: Luigi Rizzo

Testo di Luigi Lunari

Luigi Lunari è uno degli autori Italiani contemporanei più fecondi. Tra i suoi scritti, sicuramente questo è quello più critico. Con il senso ironico del Lunari racconteremo la vera storia del Bel paese. Questo suo testo concepito nei primi anni 80' ha ricevuto una riscrittura nel 2014 per mantenerlo contemporaneo. Un'analisi della storia Italiana, la fine della seconda guerra mondiale, la nuova politica che si delinea e poi un salto di 60 anni ai giorni d'oggi, dove le promesse di rivoluzione si sono spente e dimenticate nell'indifferenza/impotenza generale.

Media produzione

ULISSE – Dramma Epico

Regia: Todaro

L'Ulisse è uno dei titoli che nei teatri nazionali trovano più volte la possibilità di venire alla luce. Dopo la produzione del balletto del 2022 sarà il turno della nostra compagnia di rappresentare questo classico. Attraverso la collaborazione con L'opera dello Zajc ed il balletto, Todaro porterà in scena una rivisitazione del classico senza testo. Un susseguirsi di immagini con la forma del teatro di figura che daranno vita alla storia che ha commosso intere generazioni. Un emotivo cinema muto che verrà accompagnato con musica unicamente corale.

Produzione per Bambini

LE MILLE E UNA NOTTE – Spettacolo per famiglie

Regia: Petra Blascovich

Uno spettacolo nello spettacolo, il metaracconto, che poi verrà utilizzato da autori come Boccaccio e Pirandello, nasce nell'antichità della nostra società. Una serie di racconti che permetterà ai bambini di sognare e agli attori di giocare con molti personaggi e convenzioni teatrali. Nelle novelle vi sono nascosti insegnamenti e ammonimenti. Nelle parole della protagonista Shahrazad vi si nasconde la bellezza e la seduzione del mondo d'oriente. Un modo per avvicinare i bambini alle culture differenti.

Piccola produzione

SFIGA NERA - Commedia

Regia: Jasmin Kovic

Drammaturgia: Giulio Settimo e Anselmo Luisi

Duo dramma comico che affronta il tema del furto in senso universale. Un attore entra in scena e spiega al pubblico che purtroppo gli hanno rubato la scenografia, che chiaramente sembra

un'assurdità, ma che lo spettacolo lo farà comunque anche se mancheranno tutti gli elementi scenici, costumi, luci...insomma sarà un meta teatro.

Un tributo al teatro pirandelliano, un'occasione per ridere e riflettere su ciò che siamo e ciò che possediamo.

Jasmin Kovic è una regista Italo Slovena che si è affermata nel panorama regionale. Ha una solida esperienza nel lavoro dei monodrammi e piccole forme.

III. TALIJANSKA DRAMA

Strukture, ciljevi i strategije kulturnih programa za četverogodišnje razdoblje od 2025. do 2028. godine

Program kojeg predstavljamo ima za krajnji cilj povećanje gledanosti Talijanske drame integrirajući u taj koncept brojčani porast publike svih spolova, uzrasta i nacionalnosti.

Upravo zbog toga, programi su istovremeno umjetnički, ali s ciljem za poboljšanjem društvene zajednice koje kazalište zastupa.

Predloženi program ima kao glavni cilj očuvanje talijanske kulture u Hrvatskoj i Sloveniji postavljajući na pozornicu suvremene i klasične autore, surađujući s redateljima i umjetnicima osjetljivima na potrebe današnje publike.

Sezonski programi trebali bi zadovoljiti kulturne potrebe široke publike. Shodno tome, programi koje želimo ponuditi morat će poštovati logičan oblik produkcije kako bi mogli ponuditi i potaknuti kazališne pretplate. Ovaj oblik je proizašao iz šestogodišnjeg iskustva u Zajcu, u Talijanskoj drami.

KAZALIŠNE PRETPLATE:

Talijanska drama proteklih je godina nudila pet oblika kazališnih pretplata: Učenička pretplata od I. do IV. razreda, Učenička pretplata od V. do VIII. razreda, Srednjoškolska pretplata, Studentska pretplata, Pretplata za odrasle. U prethodnom četverogodišnjem razdoblju bila je predložena ista struktura s novim ciljevima. Unatoč tome što je ta promjena bila dobro zamišljena nije pokazala značajne rezultate. Stoga, će se u sljedećem mandatu pokušati vratiti starim ciljevima.

Učenici od I. do IV. razreda

U ovoj pretplati ponudili bi jednu produkciju Talijanske drame te tri gostujuće predstave u obliku kazališne razmjene.

Učenici od V. do VIII. razreda

Ovu dobnu skupinu je najteže zadovoljiti. Ponuda će biti kombinirana između ponuda za odrasle, opere, baleta i gostujućih predstava.

Srednja talijanska škola

U ovoj pretplati neće biti ponudene samo predstave Talijanske drame, nego i različite predstave iz Zajčevog programa. Novi mediji pretvorili su target ove dobne skupine u „aktivnu metu“ ili bolje rečeno u publiku koja ima potrebu samostalno birati vlastiti tijek obrazovanja. Djeca u dobi od 13 do 18 godina ne smiju biti prisiljena na unaprijed definirane puteve, već naprotiv, moramo poticati njihovu znatiželju dopuštajući im da biraju i uspoređuju.

Odrasli

Klasična pretplata Talijanske drame uključuje tri produkcije na talijanskom i jednu produkciju iz drugih grana kazališta. U planu je ponuda gostujućih predstava za odrasle putem oblika kazališne razmjene.

Dramma Italiano OFF

Ponuda eksperimentirana u posljednjem četverogodišnjem razdoblju. Postigla je odlične rezultate. Cilj je autorski rad, gdje sami glumci žele i ostvaruju nove načine izražavanja. Ideja je uostalom, u ovim malim predstavama, eksperimentirati s novim oblicima i umjetničkim jezicima. Osim strogo kazališnih predstava, u ovoj pretplati moguće je predstaviti i nove oblike koji bi mogli približili ciljanu publiku kazališnome svijetu, poput čitanja, happeninga, radionica i interaktivnih izložbi.

PRODUKCIJE

Struktura produkcije je vrlo stroga jer ansambl Talijanske drame ima obveze redovnih gostovanja na područjima gdje je zastupljena Talijanska manjina, dok to druge kazališne grane nemaju.

Ovaj oblik je na snazi od 1992. i do sada je uvijek bio primijenjen. Od 2020. godine proizvodimo jednu veliku produkciju, dvije srednje ili jednu srednju i jednu malu produkciju, dok se u *Dramma Italiano Off* proizvodi jedna ili dvije male produkcije.

Velike produkcije

Međunarodno poznati autori ili lokalni autori povijesnog značaja. Premijera predstave u HNK Ivana pl. Zajca. Moguće suradnje s drugim granama kazališta, nisu predviđena gostovanja u zajednicama, već je predviđeno gostoprinstvo publike u HNK Ivana pl. Zajca. Ako su producirane u suradnji s međunarodnim partnerima predviđena je premijera i u partnerskim kazalištima. Uključuje angažman cijelog ansambla Talijanske drame.

Srednje produkcije

Lokalni autori, talijansko-hrvatski ili istro-veneti. Premijera ne treba biti isključivo u HNK Ivana pl. Zajca. Predstave prilagođene za gostovanja po kazalištima talijanskih zajednica. Koproducirane s institucijama talijanske nacionalne manjine ili manjim talijanskim kazalištima. Uključuju angažman većeg dijela ansambla.

Male produkcije

Razni autori. Premijere u manjim prostorima ili u prosceniju HNK Ivana pl. Zajca. Predstave prilagođene za gostovanja u zajednicama ili u malim kazalištima. Rijetko koproducirani. Angažman za najviše tri glumca.

Dječje kazalište

Predstave za djecu i mlade. Razni autori. Premijera ne nužno u Zajcu. Ako su koproducirane s ostalim granam kazališta moguće veće dimenzije predstave. Međutim, ako su koproducirani s talijanskim kazalištima ili su samostalno producirani, moraju biti mobilni za putovanja te zadovoljavati kulturne potrebe škola naše talijanske nacionalne manjine. Promjenjivi broj glumaca.

Program OFF

Predstave za mlade od 18 do 35 godina. Razni autori. Premijere u alternativnim prostorima. Isključivo samostalne produkcije Talijanske drame. Predviđena gostovanja u talijanskim zajednicama. Ne nužno u obliku kazališne predstave. Repertoar koji bira ansambl Talijanske drame svake godine. Minimalan broj glumaca, jedna ili najviše dva.

CILJEVI

1. Razviti publiku među mladima te većinskim stanovništvom;
2. Suradivati s ostalim grama HNK Ivana pl. Zajca kako bismo ostvarili produkcije visoke umjetničke kvalitete;
3. Poboljšati sposobnosti ansambla za umjetničke izvedbe prilagođene suvremenom društvu;
4. Pronaći autore i redatelje koji će kroz naš ansambl prenositi poruke za društvene promjene;
5. Spasiti povijest Talijanske drame i promovirati njeno postojanje.

STRATEGIJA

1. U društvu u kojem živimo kazalište je u krizi. Smanjenje publike problem je s kojim se suočava svaka kazališna institucija, posebno nakon pandemije coronavirusa 2020.-22. Tim problemom naročito su pogođena manjinska kazališta, zbog svoje specifičnosti jer je ciljana publika predodređena smanjenju i integraciji u većinu. Međutim, Talijanska drama ne predstavlja samo grad Rijeku, već sve zajednice talijana. Stoga je njena zadaća pronaći nove umjetničke oblike kako bi obnovili generacije koje dolaze u kazalište. Jedan od načina je školska pretplata, suradnja s drugim institucijama za mlade stvarajući programe za te nove generacije kako bi ih odgojili za kazalište. Također, bitno se otvoriti prema većinskom stanovništvu jer to je jedini način kako bi osigurali budućnost ove institucije. Talijanska kultura ravnopravna je s kulturom većine te mora biti poznata. Osim strategije koja je dovela do povećanja publike među našim sunarodnjacima, biti će potrebno usredotočiti se na povećanje publike među većinskim stanovništvom. Početi će se drugačije oglašavati predstave Talijanske drame kako bi se privukla i većinska publika.
2. U Zajcu je uvijek postojala suradnja među granama, no u zadnje vrijeme ta praksa je sve češća kako bi producirali predstave vrhunske kvalitete. U ovom četverogodišnjem

razdoblju pokušati će se dodatno povećati ovu suradnju kako bismo stvorili jedinstvene predstave namijenjene raznovrsnoj publici, povećati broj izvedbi te time dobiti i interes nacionalnih medija koji bi nam privukli veću publiku. Najbolji primjer učinkovite i produktivne suradnje pokazalo se s dječjim predstavama i mjuziklima.

3. Od 2020. usvojena je strategija pomlađivanja osoblja. Oduka o zapošljavanju mladih ljudi umjetnički je izbor koji nam dopušta dovođenje mladih suvremenih redatelja koji imaju potrebu istraživati nove umjetničke oblike.
4. U društvu koje sve više izražava nezadovoljstvo zbog ekonomsko-socijalnih događanja u globalnoj geopolitičkoj areni, kazalište ponovno otkriva svoju ulogu informiranja i rasprave. Što više različitih kultura dijeli, surađuje i prihvaća jedna drugu, to će biti veći društveni rast. Kazalište više nije samo mjesto za zabavu, već mjesto gdje svijet oko nas postaje tema za javnu analizu.
5. Ideja je stvoriti povijesni arhiv Talijanske drame s audio-video dokumentacijom kako bi se sačuvala i proširila povijest i sadašnjost jedinog talijanske kazališta izvan granica matične zemlje. To će u budućnosti Talijanskoj drami omogućiti nove suradnje i partnerstva.

Naslovi

2025.

Velika produkcija

SANDOKAN – Povijesna drama

Režija: Toni Cafiero

Autori: Salgari/Ferraiello

Reinterpretacija Salgarijevog remek-djela. Jedan od najvažnijih autora talijanske književnosti, zaboravljen od mnogih i zanemaren od mladih generacija. Ovo kazališno djelo, kroz radnju njegovog najpoznatijeg romana "Sandokan", ima za cilj ispričati kompliciran i nesretan život autora, s namjerom da vrati u kolektivnu svijest priču o jednom od najvećih talijanskih pisaca 20. stoljeća.

Tommaso Ferraiello je mladi, višestruko nagrađivani talijanski dramatičar. Radi među glavnim eksperimentalnim i klasičnim kazalištima po Italiji.

Redatelj Toni Cafiero, osim što je već surađivao s našim kazalištem, radio je i u Italiji i u inozemstvu. Njegovo iskustvo i jedinstveni stil, rezultat iskustva stečenog na pozornicama diljem Europe, bit će prilika za glumce da eksperimentiraju s novim kazališnim jezicima.

Srednja produkcija

KURSAAL NOVECENTO -- Vizualna predstava

Režija: Fabrizio Montecchi

Autori: Enrica Carini i Fabrizio Montecchi

U jednom Kursalu, na kojem se vidi utjecaj vremena i mnogih promjena u namjeni, odvija se priča koju smo zamislili. U ovoj dvorani okupljaju se ljudi koji su živjeli u drugoj polovici 20. stoljeća. Što oni rade ondje? Tko ih je pozvao? Ne zna se. Ono što se zna jest da ih sve povezuje kritičko i strogo svjedočenje onoga što se događalo oko njih te ekstremske posljedice do kojih su se doveli radi svoje strastvene etičke i moralne strogosti. Likovi koji će biti pozvani u naš Kursal bit će sve ličnosti talijanske kulture druge polovice 20. stoljeća, poput Cristine Campo, Alexandra Langer, Prima Levija, Nuta Revellija, Amelie Rosselli, Cesarea Pavesea, Piera Calamandrejia, Natalije Ginzburg...

Montecchi je jedan od najpriznatijih redatelja u cijeloj Europi za svoj rad koristeći se tehnikom kazališta sjena. Više puta je režirao na Balkanu, ali prvi put će biti u Rijeci.

To će biti prilika za ansambl da se dodatno usavrši u kazalištu lutaka.

Mala produkcija

COMMEDIA DELL'ARTE – Komedija

Režija: Matteo Spiazzi

Potrebe naše publike također uključuju očuvanje našeg dijalekta. Dijalektalno kazalište uvijek je složen pothvat. Talijansko kazalište tijekom proteklih sezona stvorilo je nekoliko predstava različitih oblika kako bi održalo živom lokalnu dijalektalnu tradiciju. Cilj je bio pronaći nove forme za prikazivanje naše stvarnosti. Međutim, u ovoj predstavi pokušat ćemo koristiti ne samo naš jezik, već i narječja iz cijele Italije kroz tipične likove commedie dell'arte. Koristit ćemo "najkласičniji" oblik kako bismo ispričali našu priču.

Matteo Spiazzi je mladi redatelj koji radi u Italiji i inozemstvu, specijaliziran za commediju dell'arte i za maske.

Talijanska Drama -OFF

Produkcija za djecu

U Zajednici talijana s Talijanskom dramom – Scenska čitanja

Režija: Ghirardelli, Nicodemo

Dramaturgija: Laura Marchig

Produkcija koja će se ostvariti u suradnji sa Zajednicom talijana u Rijeci i svim talijanskim osnovnim školama u Rijeci.

Osam tematskih predstava, predstavljenih kao scenska čitanja, održat će se u Zajednici talijana u Rijeci. Svaka predstava je namijenjena određenoj dobi djece, s ciljem da se na scenski način obrađuju autori koji su dio dječjeg obrazovanja.

Ovaj projekt bi mogao postati tradicija koja se može proširiti i na sve zajednice s talijanskim školama u Istri.

2026.

Velika produkcija

FARSA – Tragikomedija

Režija: Marco Lorenzi

Dramaturgija: Lorenzo de Jacovo

Farsa je kazališni žanr čija je struktura i zaplet osnovan na neobičnim situacijama i likovima, iako se obično održava određena razina realnosti u njihovim iracionalnim aspektima. Tematika i likovi mogu biti izmišljeni, ali moraju biti uvjerljivi i vjerodostojni.

Nakon uspjeha predstava poput Enrico IV i Kamikaze, Marco Lorenzi i Lorenzo de Jacovo vraćaju se po treći put u Rijeku. Predstava koja obnavlja suradnju s Teatrom Biondo iz Palermo i planira surađivati s drugim nacionalnim partnerima.

Srednja produkcija

UNA BRUTTA SENSAZIONE/ Ružan osjećaj – Komedija

Režija: Giulio Settimo

U nekoliko trenutaka tisuće ideja se rađa u našem mozgu u paradoksalnom vrtlogu koji nije u doticaju sa stvarnošću. Prije nego li shvatimo da smo se zatvorili u razgovoru s našim nesvjesnim, udaljujemo se od tijeka vremena. Nadahnuta osjećajem prolaznosti, predstava promišlja našu egzistenciju. Traga za nesvjesnim mehanizmima koji su oduvijek bili u središtu pažnje umjetnosti i znanosti. Ovaj tekst nastavlja to istraživanje, donoseći razmišljanja o samom činu razmišljanja.

Produkcija za djecu

CENERENTOLA/ Pepeljuga – Obiteljska bajka

Režija: Tamara Kučinović

Jedna od najklasičnijih bajki koju djeca obožavaju. Ova predstava nastojat će povezati različite ansamble kazališta. Obiteljska predstava koja želi osvojiti cijelu publiku. Ovaj odabir uvjetovan je ujedno i raznovrsnom raspodjelom uloga koju naš ansambl omogućuje. "Pepeljuga" se često nalazi na repertoaru brojnih kazališta te govori o napuštanju i zlostavljanju. Naša će se izvedba nastojati temeljiti na magičnom aspektu priče i čežnji da snovi postanu stvarnost.

Talijanska Drama -OFF

Mala produkcija

ORA ET LA BORA – Dijalektalna komedija

Režija: Boris Kobal

Koprodukcija s kazalištem u Trstu La Contrada. Dijalektalna komedija koja priča o apsurdnosti rođenja na ovim područjima. Inspirirana predavanjem "Sulla Triestinità" koje je 7. lipnja 2001. održao Tullio Kezich na Sveučilištu u Trstu povodom dodjele počasne diplome. Čuveni filmski kritičar polazi od filozofija dvojice ključnih autora tršćanske književnosti, Scipia Slatapera i Itala Sveva, pronalazeći u njihovoj literaturi dvije strane tršćanskog karaktera: lukavi cinizam (Svevo) i militantni vitalizam (Slataper).

2027.

Velika produkcija

TRILOGIJA O LJETOVANJU – Klasična komedija

Režija: Massimo Navone

Autore: Goldoni

U suradnji s kazalištem Miela iz Trsta. Jedan od najuspješnijih Goldonijevih tekstova. Komedija koja je bila izvedena diljem Italije bit će prvi put izvedena u suradnji s Hrvatskom dramom u Zajcu. Naime, tekst će se prilagoditi suvremenoj Hrvatskoj što će omogućiti

relevantnu prilagodbu kako bi se najbolje prenijelo značenje ovih triju komedija. Radnja će biti premještena u Rijeku i Trst.

Massimo Navone je talijanski kazališni redatelj, autor televizijskih programa i ravnatelj Akademije dramskih umjetnosti "Paolo Grassi" sa sjedištem u Milanu.

Srednja produkcija

Stefano Benni: **IL BAR SOTTO IL MARE/ Kafić pod morem**– Fantastična komedija

Režija: Toni Cafiero

Skup fantastičnih novela ispričane od strane mušterija tog neobičnog kafića koji se nalazi pod morem. Neobični likovi s nevjerojatnim pričama. Osim ljepote zbirke, Bennijev genij leži u razigranoj upotrebi jezika, izmišljanju novih riječi, igri riječima poput žonglera. Predstava koja će zaintrigirati ne samo odraslu publiku, već i učenike srednjih škola i sveučilišne studente.

Predstava za srednje škole

PLASTIK FANTASTIK– Crna komedija

Režija: Siniša Novković

Dramaturgija: Peđa Gvozdić

Kritika društva o neprihvatanju sebe. Vanjski izgled uvijek je zabrinjavao ljudsko biće, ali od pojave društvenih mreža i estetske kirurgije naše "ljudski biće" postalo je bizarna, neljudska transformacija.

Mračna komedija koja koristi elemente kazališta lutaka kako bi vizualizirala rodnu transformaciju našeg društva.

Siniša Novković je redatelj, pisac, glumac i stručnjak za kazalište lutaka koji je već postigao značajne rezultate u Hrvatskoj.

Peđa Gvozdić je umjetnik koji je kreirao brojne komedije u repertoaru kazališta lutaka za odrasle.

Talijanska Drama -OFF

Mala produkcija

KAKO POSTATI ISTRIJAN U SAT VREMENA – Dijalektalna komedija

Režija: Bruno Nacinovich

Kada bi vam ostao samo još jedan sat života, kada bi vam ostala još jedna želja, sigurno bi bilo da ispričate o svojim korijenima, kako naše "mi" ne bi nestalo.

Na grobu onoga što je nekad bila Talijanska zajednica na našem području, ova komedija omogućit će očuvanje naše tradicije. U roku od sat vremena, svaka osoba u publici moći će postati Istranin sutrašnjice.

Bruno Nacinovich bio je dugi niz godina vodeći glumac u Talijanskoj drami, umjetnik koji i dalje ostaje simbol autohtone fiumanske i istrijanske kulture.

2028.

Velika produkcija

NON SO, NON HO VISTO, SE C'ERO DORMIVO/ Ne znam, nisam vidio, ako sam bio, spavao sam – Društvena satira

Režija: Luigi Rizzo

Autor: Luigi Lunari

Luigi Lunari je jedan od najproduktivnijih suvremenih talijanskih autora te zasigurno jedan od najkritičnijih. S poznatom Lunarijevom ironijom ispričat ćemo pravu priču o Italiji. Kako bi se osuvremenio, njegov tekst iz ranih 60-ih dobio je prepravku 2014. Analiza talijanske povijesti, kraj Drugog svjetskog rata, nova politika koja se pojavljuje i zatim skok od 60 godina do danas, gdje su obećanja revolucije izumrla i zaboravljena u općoj ravnodušnosti/nemoći.

Srednja produkcija

ODISEJ – Epska drama

Režija: Todaro

Odiseja je jedan od naslova koji često dobiva priliku za scensku interpretaciju u nacionalnim kazalištima. Nakon produkcije baleta 2022., red je na našem ansamblu da predstavi ovaj klasik. U suradnji s Operom i Baletom, Todaro će prikazati reinterpretaciju ovog klasičnog djela bez teksta. Niz slika u obliku kazališta lutaka oživjet će priču koja je dirnula cijele generacije. Emotivan nijemi film koji će biti praćen samo zbarskom glazbom.

Produkcija za djecu

LE MILLE E UNA NOTTE/ Tisuću i jedna noć – Obiteljska predstava

Režija: Petra Blaskovich

Predstava u predstavi, metanaracija, koju će kasnije poslužiti kao uzor Boccacciu i Pirandellu, rađa se u davnoj prošlosti naše civilizacije. Niz priča otvara djeci bogat svijet mašte, a glumcima prostor za raznovrsnu glumačku igru kroz brojne likove i kazališne konvencije. U novelama skrivaju se brojne pouke i upozorenja. Kroz Šeherezadine riječi upoznajemo ljepotu i zavodljivost Orijenta. To je također metoda upoznavanje djece s različitim kulturama.

Talijanska Drama -OFF

Mala produkcija

CRNI PEH - Komedija

Režija: Jasmin Kovic

Dramaturgija: Giulio Settimo i Anselmo Luisi

Komedija u dva čina koja se bavi temom krađe na univerzalan način. Glumac ulazi na scenu i objašnjava publici da mu je nažalost, ukradena scenografija, što naravno zvuči apsurdno, ali će predstava ipak biti izvedena iako će nedostajati svi scenski elementi, kostimi, svjetla... Ukratko, bit će to meta-teatar.

Ovo je omaž Pirandellovom kazalištu, prilika za smijeh i razmišljanje o onome što jesmo i što posjedujemo.

Jasmin Kovic je talijansko-slovenska redateljica koja se istaknula na regionalnoj sceni. Ima bogato iskustvo u radu s monodramama i malim formama.

6. KADROVSKI PLAN OSTVARENJA PREDLOŽENOG PROGRAMA

Kadrovi

Organizacijska jedinica	2023	Prestanak po sili zakona				2028	Popuna upražnjenog radnog mjesta	Stanje nakon popune
		2025	2026	2027	2028			
UPRAVA KAZALIŠTA	3					-1		2
Ured intendanta	7							7
Služba promidžbe, marketinga	14							14
Računovodstvena služba	7							7
Služba nabave i pravnih poslova	4				-1		1	4
TEHNIKA	91	-3	-3	-2		-5	18	96
HRVATSKA DRAMA	21			-1		-1	4	23
OPERA	8							8
Opera - muški zbor	18			-2	-2		6	20
Opera - ženski zbor	21				-1	-1	3	22
Opera - solisti	10	-1			-2		3	10
Opera - orkestar	56			-2		-2	7	59
BALET	8			-1			1	8
Balet - plesači	22							22
TALIJANSKA DRAMA	15							15
	305	-4	-9	-8		-10	43	317

7. FINANCIJSKI PLAN OSTVARENJA PREDLOŽENOG PROGRAMA

Financijski plan 2025. - 2028.																
		30.06.2023.			2025.			2026.			2027.			2028.		
		PR	VL	uk	PR	VL	uk	PR	VL	uk	PR	VL	uk	PR	VL	uk
A	UKUPNI PRIHODI	3.137.514	812.673	3.950.187	6.320.000	1.645.000	7.965.000	6.325.000	1.655.000	7.980.000	6.325.000	1.660.000	7.985.000	6.325.000	1.670.000	7.995.000
B	UKUPNI RASHODI I IZDACI	3.091.442	936.707	4.028.149	6.320.000	1.645.000	7.965.000	6.325.000	1.655.000	7.980.000	6.325.000	1.660.000	7.985.000	6.325.000	1.670.000	7.995.000
I	Plaće zaposlenika	2.796.294	28.476	2.734.770	5.624.800	43.000	5.667.800	5.629.250	43.500	5.672.750	5.629.250	44.000	5.673.250	44.000	5.673.250	44.000
2.	Režijski troškovi/hladni pogon	385.148	59.958	445.106	645.200	86.000	731.200	695.750	86.500	6.455.000	695.750	87.000	6.456.000	695.750	86.000	6.455.000
4.	Redovni program		841.614	841.614		1.417.000	1.417.000		1.420.000		1.430.000		1.435.000		1.435.000	
5.	Oprema/Investicije			0		65.000	65.000		65.000		65.000		65.000		65.000	
6.	EU projekti		6.659	6.659		14.000	14.000		20.000		14.000		20.000		20.000	
7.	Ljetni program			0	50.000	20.000	70.000		20.000		20.000		20.000		20.000	

Programsko financijski okvir u Eur po granama i godinama

	2025.	2026.	2027.	2028.
Hrvatska drama	283.400	284.000	286.000	287.000
Talijanska drama	198.380	198.800	200.200	200.900
Opera	453.440	454.400	457.600	459.200
Koncerti	141.700	142.000	143.000	143.500
Balet	340.080	340.800	343.200	344.400
UKUPNO	1.417.000	1.420.000	1.430.000	1.435.000

8. INVESTICIJE: OBNOVA I ODRŽAVANJE INFRASTRUKTURE I TEHNIČKE OPREME

2025.g.

Obnova prostora za publiku

- Obnova loža za publiku 1 kat

Potrebni radovi za jednu ložu su: tapecirati 6 stolica, tapeciranje naslona za ruke na prednjem zidu.

Potrebno je obnoviti 21 ložu na 1 katu

- Ličenje zidova u parteru

Ličenje zidova u skladu s crvenom bojom stolica, tepiha i zastora u gledalištu

- Zamjena tepiha 2 kat i staze na stubištu

potrebno 27.000 eura

2. Rasvjetna oprema (LED i konvencionalna)

Predlaže se nabava inteligentnih rasvjetnih tijela s LED tehnologijom. Na ovaj način bi se štedjelo na potrošnji rezervnih žarulja za reflektore i količini rasvjetnih tijela potrebnih za osvjetljenje pozornice ili scena u različite boje. Ova vrsta rasvjetnih tijela raspolaže promjenom svih boja. Također se predlaže zamjena dotrajalih konvencionalnih rasvjetnih tijela koje zbog svoje funkcije ne mogu biti LED tehnologija. Promjenom konvencionalnih rasvjetnih tijela s inteligentnom LED rasvjetom prvenstveno se dobiva na brzini pripreme predstave jer takva oprema kompjuterski pamti svoje pozicije, fokuse i boje.

potrebno 30.000 eura

3. Instrumenti za orkestar

Predlaže se zamjena/nabava novih instrumenata za orkestar. Kupnjom barem nekih instrumenata riješio bi se i problem plaćanja naknade umjetnicima koji koriste vlastite instrumente. Usto, glazbenici bi konačno dobili odgovarajuće instrumente s obzirom na kvalitetu njihovog muziciranja.

Od 2018g. kupljeni su novi kontrabas, klarinet, piccolo, bas trombon, francuski rog, engleski rog, kontrabas i flauta. Važno je nastaviti s daljnjim investicijama u muzičke instrumente jer sa svakim novim instrumentom zvučna slika orkestra postaje kvalitetnija.

potrebno 10.000 eura

9. Životopis

Dražen Sirišćević

Dražen Sirišćević rođen je u Rijeci 17. listopada 1958. godine.

Komparativnu književnost i filozofiju diplomirao je na Filozofskom fakultetu u Zagrebu.

Tijekom studija piše eseje o kazalištu i glazbi, za tisak i radio.

Na Hrvatskoj radioteleviziji počinje raditi sredinom 80-ih kao scenarist i voditelj, a onda i kao urednik i redatelj. Bio je urednik Redakcije ozbiljne glazbe, Dramskog programa i Umjetničkog programa HRT-a. Pokretač je i tradicionalnog dobrotvornog koncerta Opera pod zvijezdama, koji od 2003. do 2013. godine okuplja najpoznatije inozemne i hrvatske operne i koncertne umjetnike na otvorenoj pozornici grada Zagreba, na Šalati, a kasnije seli na Trg Kralja Tomislava.

Autor je brojnih televizijskih emisija o glazbenome kazalištu. Najpoznatiji je serijal posvećen opernoj umjetnosti Opera box, emisija koja se 25 godina redovito prikazivala u programu HRT-a. Za Hrvatsku televiziju režirao je više od 200 opernih i koncertnih nastupa hrvatskih i inozemnih umjetnika i ansambala. Kao producent, realizirao niz koncerata domaćih i svjetskih glazbenih umjetnika. Kao televizijski redatelj surađuje s inozemnim televizijskim kućama. Godine 1994., u vrijeme najvećih ratnih razaranja, u Sarajevu režira eurovizijski prijenos Mozartova Requiem-a, u kojemu su uz sarajevske glazbenike nastupili Z.Mehta, J.Carreras, R.Raimondi...Iste godine na poziv festivala Arena di Verona, za talijansku televiziju

RAI, režira spektakl Gala Domingo u kojemu je P.Domingo nastupio u ulorcima iz triju opera:

La Boheme, Aida i Otello. 1995. godine, u veronskoj Areni režira sličnu televizijsku produkciju

posvećenu J. Carrerasu, Gala Carreras s ulorcima iz opera: Lucia di Lammermoor, Carmen i Aida.

Za austrijsku televiziju ORF režira u Beču svečani božićni koncert Christmas in Vienna. Na kojemu su pjevali P.Domingo, Ch. Aznavour i S.Kyrkjebo pod ravnanjem maestra Vjekoslava Šuteja. Za UNESCO u Parizu režira televizijsku snimku velikog koncerta klasične i pop glazbe

na kojemu je nastupilo dvadesetak najvećih zvijezda našega vremena. Godine 2004. režira glazbeno-dokumentarni film La Corona di Pietra, sniman u rimskim amfiteatrima Sredozemlja, a prikazan na koncertu P. Dominga u veronskoj Areni.

U razdoblju od 2004. – 2005. godine bio je pomoćnik ministra za međunarodnu kulturnu suradnju u Ministarstvu vanjskih poslova RH.

Godine 2014. iznimno uspješno debitira i kao kazališni redatelj postavljajući na otvorenoj pozornici Peristila u okviru Splitskoga ljeta (Split Summer Festival), Verdijevu Aidu. (Dirigent

- Nikša Bareza), koja do danas ne silazi s repertoara Splitskoga ljeta.

Kazališnu karijeru nastavlja 2015. godine u HNK Split s iznimno uspješnim uprizorenjem

Puccinijeve opere *Madama Butterfly* (Dirigent - Gianluca Martineghi). Još jedan uspjeh u nizu u istome kazalištu postiže 2017. godine s režijom Verdijeve opere *Moć sudbine* (Dirigent – Ivo Lipanović). Izvan splitske opere njegov je kazališni rad odlično prihvatila i riječka publika

i kritika u HNK Ivana Pl. Zajca s još jednim uprizorenjem Puccinijeve *Butterfly* 2019. godine. Iste godine postiže i svoj prvi međunarodni kazališni uspjeh s uprizorenjem Verdijeve *Aide* na Kongresnome trgu u Ljubljani, na svečanome otvorenju glasovitoga Ljubljana Festivala. Još jedan redateljski uspjeh vezan je s još jednim radom na otvorenju Splitskoga ljeta. Verdijev *Rigoletto* uprizoren u srpnju 2019. na Peristilu, koji je uskoro prešao i na pozornicu HNK u

Splitu, nastavljajući oduševljivati publiku. U HNK Ivan pl. Zajc režirao je Puccinijevu *Butterfly*, i opere *Mascagnia* i *Leoncavalla: cavalleria rusticana* i *Pagliacci*

Od 2009. godine ravnatelj je Koncertne dvorane Vatroslava Lisinskog u Zagrebu. U ovoj najvećoj koncertnoj dvorani u Hrvatskoj, od imenovanja u nepunom dvanaest godišnjem uspješnom mandatu, doveo je uz istaknute hrvatske glazbenike i najbolje svjetske orkestre, dirigente i soliste: Royal Concertgebouw Orchestra, Orchestre Nationale de France, City of Birmingham Symphony Orchestra, London Symphony Orchestra, Czech Philharmonic, Sankt Petersburg Philharmonic, Filarmonica della Scala, Deutsches Symphony Orchestra Berlin, Sir John Eliot Gardiner, Valerij Gergijev, Daniel Harding, Daniele Gatti, Andris Nelsons, Vladimir

Fedosejev, Joshua Bell, Nikolaj Luganski, Leonidas Kavakos, Vadim Repin, Elina Garanča, Natalie Dessay, Cecilia Bartoli, Bryn Terfel, Cameron Carpenter...

Godine 2015. pokrenuo je novi glazbeni ciklus u Lisinskom posvećen opernoj umjetnosti Lisinski Arioso, a 2017. godine i glazbeni ciklus posvećen mladim darovitim umjetnicima Lisinski Gaudeamus.

Dobitnik je niza nagrada: „Zlatno pero“ Hrvatskog novinarskog društva, Nagrada grada Zagreba, odlikovanja Republike Hrvatske „Red hrvatskog pletera“ i „Red Danice hrvatske s likom Marka Marulića“ za osobite zasluge za kulturu i njezino promicanje u Republici Hrvatskoj i u svijetu.